

Vlaams
Parlement

ingediend op **15** (2015-2016) – Nr. 7-A
3 december 2015 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Bert Maertens en Ingrid Pira
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2016

over de beleidsbrief
Bestuurszaken
2015-2016

over de beleidsbrief
Integratie en Inburgering
2015-2016

en over de beleidsbrief
Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
2015-2016

Samenstelling van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid:

Voorzitter: Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

Sofie Joosen, Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers, Nadia Sminate, Peter Wouters;
Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
Marnic De Meulemeester, Mercedes Van Volcem;
Kurt De Loor, Els Robeyns;
Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Vera Celis, Jan Hofkens, Lies Jans, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
Caroline Bastiaens, Jan Durnez, Martine Fournier, Joris Poschet;
Lydia Peeters, Bart Somers;
Yasmine Kherbache, Bruno Tobback;
Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Chris Janssens;
Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

- 15** (2015-2016) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2 t.e.m. 6: Amendementen
- 14** (2015-2016) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen
- 12** (2015-2016) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
– Nr. 2: Verslag
- 13** (2015-2016) – Nr. 1: Algemene toelichting
– Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 16** (2015-2016) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 21** (2015-2016) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 522** (2015-2016) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 525** (2015-2016) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 526** (2015-2016) – Nr. 1: Beleidsbrief
– Nr. 2 en 3: Moties

INHOUD

I.	Beleidsbrief Bestuurszaken	6
1.	Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding	6
1.1.	Functioneren volgens een holdingstructuur	6
1.2.	Vlaanderen Radicaal Digitaal	7
1.3.	Een modern hr-beleid	9
1.4.	Dienstverlening in functie van de maatschappelijke opdrachten	10
1.5.	Begrotingsopmaak 2016	11
2.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	12
2.1.	Tussenkost van Marnic De Meulemeester	12
2.2.	Tussenkost van Ward Kennes	13
2.3.	Tussenkost van Els Robeyns	15
2.4.	Tussenkost van Bert Maertens	17
2.5.	Tussenkost van Kurt De Loor	18
2.6.	Tussenkost van Ingrid Pira	19
2.7.	Tussenkost van Mercedes Van Volcem	20
3.	Antwoorden van minister Liesbeth Homans	22
3.1.	Functioneren volgens een holdingstructuur	22
3.2.	Vlaanderen Radicaal Digitaal	25
3.3.	Modern hr-beleid	25
3.4.	Dienstverlening in functie van de maatschappelijke opdrachten	27
4.	Replieken van de commissieleden	28
4.1.	Tussenkost van Ingrid Pira	28
4.2.	Tussenkost van Marnic De Meulemeester	28
4.3.	Tussenkost van Kurt De Loor	29
4.4.	Tussenkost van Bert Maertens	30
5.	Aanvullende antwoorden van de minister	31
II.	Beleidsbrief Integratie en Inburgering	33
1.	Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding	33
1.1.	Inleiding	33
1.2.	In alle relevante domeinen de herkomstkloof verminderen	33
1.3.	Blijven investeren in het verhogen van de kennis NT2	34
1.4.	Versterken bestuurskracht lokale besturen inzake lokaal integratiebeleid.....	36
1.5.	Behoeftedekkend individueel vormings- en begeleidingsaanbod	37
1.6.	Begrotingsopmaak 2016	38

2.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	39
2.1.	Tussenkoms van Kurt De Loor	39
2.2.	Tussenkoms van An Moerenhout.....	40
2.3.	Tussenkoms van Nadia Sminate	41
2.4.	Tussenkoms van Ward Kennes	42
2.5.	Tussenkoms van Mercedes Van Volcem	44
2.6.	Tussenkoms van Willy Segers.....	46
3.	Antwoorden van de minister	46
4.	Replieken van de commissieleden	52
4.1.	Tussenkoms van An Moerenhout.....	52
4.2.	Tussenkoms van Ward Kennes	54
4.3.	Tussenkoms van Kurt De Loor	54
5.	Aanvullende antwoorden van de minister	55
III.	Beleidsbrief Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid.....	55
1.	Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding	55
1.1.	Bestuurskrachtige steden en gemeenten met meer bevoegdheden en autonomie	55
1.2.	Vlaanderen en de gemeenten: samen besturen in vertrouwen	56
1.3.	Efficiënt en democratisch georganiseerde lokale besturen	57
1.4.	Financieel verantwoordelijke lokale besturen	59
1.5.	Stedenbeleid als innovatieve inspiratiebron	59
1.6.	Vlotte organisatie van de lokale verkiezingen van 2018	60
1.7.	Begroting 2016.....	61
2.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	61
2.1.	Tussenkoms van Kurt De Loor	61
2.2.	Tussenkoms van Marnic De Meulemeester	69
2.3.	Tussenkoms van Marius Meremans	71
2.4.	Tussenkoms van Michel Doomst	73
2.5.	Tussenkoms van Peter Wouters	74
2.6.	Tussenkoms van Joris Poschet.....	74
2.7.	Tussenkoms van Willy Segers.....	76
2.8.	Tussenkoms van Ingrid Pira	76
3.	Antwoorden van minister Liesbeth Homans	78
3.1.	Bestuurskrachtige steden en gemeenten met meer bevoegdheden en autonomie	78
3.2.	Vlaanderen en de gemeenten: samen besturen in vertrouwen	82
3.3.	Efficiënt en democratisch georganiseerde lokale besturen	82
3.4.	Financieel verantwoordelijke lokale besturen	85
3.5.	Stedenbeleid	86

4. Replieken van de commissieleden	88
4.1. Tussenkoms van Kurt De Loor	88
4.2. Tussenkoms van Joris Poschet.....	91
4.3. Tussenkoms van Ingrid Pira	91
4.4. Tussenkoms van Marius Meremans	93
4.5. Tussenkoms van Marnic De Meulemeester	93
4.6. Tussenkoms van Michel Doomst	93
4.7. Tussenkoms van Peter Wouters	93
5. Aanvullende antwoorden van de minister	94
IV. Indicatieve stemming.....	96
Gebruikte afkortingen.....	98
Bijlage: Duiding met betrekking tot de personeelsaantallen tewerkgesteld bij de Vlaamse overheid.....	101

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid besprak op 10, 17, 24 november en 1 december 2015 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2016. Dit ontwerp van decreet werd besproken in samenhang met de beleidsbrief Bestuurszaken 2015-2016 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 522/1), de beleidsbrief Integratie en Inburgering 2015-2016 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 525/1) en de beleidsbrief Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 526/1).

I. Beleidsbrief Bestuurszaken

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

1.1. Functioneren volgens een holdingstructuur

Zoals bepaald in het regeerakkoord moet de Vlaamse overheid meer functioneren als een holdingstructuur, met een zekere operationele autonomie voor de entiteiten en de Vlaamse Regering als moedermaatschappij die de gemeenschappelijke dienstverlening bepaalt en beslist door wie die wordt uitgevoerd.

Het holdingmodel omvat verschillende aspecten: managementondersteuning, organisatieontwikkeling, de hr-functie, ICT- en informatie, vastgoed, facility en overheidsopdrachten.

1.1.1. Managementondersteuning

Een aantal taken, vooral wat managementondersteuning betreft, wordt beter gemeenschappelijk georganiseerd, zodat entiteiten zich kunnen toeleggen op hun kerntaken. De Vlaamse Regering heeft op voorstel van de minister beslist tot de oprichting van drie gemeenschappelijke dienstencentra: personeelsadministratie, facilitaire ondersteuning en boekhoudkantoor. Net voor het zomerreces heeft de Vlaamse Regering dan vastgelegd welke taken verplicht centraal worden opgenomen, en welke decentraal, en binnen welke timing dit voor de volledige Vlaamse overheid moet zijn uitgerold.

Op 1 januari 2016 zal de inkanteling van acht managementondersteunende diensten voor wat betreft personeelsadministratie een feit zijn. Dit komt neer op 10.000 personeelsdossiers die vanaf dan centraal zullen worden behandeld.

Als een onderdeel van het holdingmodel evolueert men ook naar een gemeenschappelijk IT-systeem voor personeelsadministratie (Vlimpers).

1.1.2. Uitbreiding takenpakket AgO

Met de fusie van de beleidsdomeinen Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid en Bestuurszaken werden alle actoren die met hr bezig zijn, samengebracht bij het Agentschap Overheidspersoneel. Het agentschap werd bevoegd voor de beleidsondersteuning (zat vroeger bij het Departement Bestuurszaken) en rekrutering en selectie (deze taken zaten voorheen bij Jobpunt Vlaanderen). Ingevolge de rationalisatie van de managementondersteunende functies moeten alle agentschappen met rechtspersoonlijkheid ook verplicht aansluiten bij het Dienstencentrum Personeelsadministratie (het sociaal secretariaat), Vlimpers en de vzw Sociale dienst.

In 2016 zullen de dienstencentra Personeelsadministratie en Rekrutering en selectie verder worden uitgebouwd.

1.1.3. Een vastgoedbeleid voor de Vlaamse overheid

De werken aan het nieuwe VAC Brussel zijn in het voorjaar 2015 gestart en zitten op schema.

De Vlaamse Regering heeft ook beslist tot renovatie van het Hendrik Consciencegebouw in Brussel, waardoor het energiezuiniger en moderner wordt. De principes van 'het nieuwe werken' zullen worden toegepast, waardoor extra capaciteit wordt gecreëerd. Hierdoor kan de totale huisvestingskost voor de Vlaamse overheid dalen.

De regering heeft eveneens beslist om de archieven niet langer op dure Brusselse grond te bewaren, maar wel in de geïntegreerde kennissite in Vilvoorde. Het gaat zowel om de archieven van de verschillende beleidsdomeinen als de kunstcollectie van de Vlaamse overheid, het onroerenderfgoeddepot en de bodemstalen van de Vlaamse overheid.

Er werd een toegankelijkheidslabel voor kantoorgebouwen uitgewerkt, zodat de Vlaamse overheid verder werk kan maken van een integrale toegankelijkheid van haar gebouwen. Bedoeling is om alle gebouwen toegankelijk te maken voor mensen met een beperking en voor ouderen.

De minister laat energieaudits en potentieelscans uitvoeren in de gebouwen. Energiebesparende maatregelen die een korte terugverdientijd hebben, genieten prioriteit. In het VAC Brugge kon zo 37% bespaard worden op aardgas en 10% op elektriciteit.

In 2016 wordt dit beleid voortgezet. Het actieplan met betrekking tot de toegankelijkheid van de gebouwen wordt uitgevoerd, met focus op de gebouwen met een publieke functie.

1.1.4. Ondersteuning inzake facility en overheidsopdrachten

In 2015 zijn reeds vijf MOD's ingekanteld bij het gemeenschappelijk dienstencentrum voor facilitaire ondersteuning.

Het aanbod met betrekking tot milieuvriendelijke voertuigen werd uitgebreid en er werden stappen gezet naar een meer gemeenschappelijk gebruik van een finaal kleiner wagenpark.

Er werd actie ondernomen voor het verkleinen van de afvalberg door een doorgedreven sorteerbeleid en door sterk terugdringen van voedselverlies.

Er komt meer ruimte voor innovatie en duurzaamheid, door overheidsopdrachten meer functioneel uit te schrijven en door duurzaamheidsclausules op te nemen.

1.2. Vlaanderen Radicaal Digitaal

Met Vlaanderen Radicaal Digitaal wordt gestreefd naar een informatiegedreven overheid. Een overheid moet haar informatie immers optimaal gebruiken binnen de eigen organisatie, in haar dienstverlening aan burgers en ondernemingen, maar ook ter beschikking stellen aan al diegenen die er meerwaardediensten mee kunnen realiseren. Men investeert in de backoffice: databanken zijn immers de ruggengraat van de Vlaamse overheidsorganisatie.

1.2.1. Een bindend overkoepelend ICT-en informatiebeleid

Op 27 maart 2015 keurde de Vlaamse Regering het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal goed. In 2015 werd een hefboombudget van 10 miljoen euro verdeeld. Er waren vijftien projecten opgedeeld in vier clusters. Er is bijvoorbeeld een project rond de automatische toekenning van studietoelagen. Bedoeling is te komen tot een verlaging van de administratieve lasten en de sociaal zwakkeren te geven waar zij recht op hebben. Verder waren er projectsubsidies voor de VVSG en V-ICT-OR om de gemeentebesturen te ondersteunen op het vlak van interbestuurlijk e-government.

In 2016 wordt binnen het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal gefocust op drie pijlers: kwaliteit, efficiëntie en gebruikersgerichtheid. Gebruikersonderzoek moet leiden tot significante vereenvoudiging, zeker voor diegenen die minder makkelijk digitaal in interactie treden met de overheid. Men zal investeren in tools om digibeten te ondersteunen. In 2016 wordt een tweede open oproep gehouden om digitaliseringsprojecten te ondersteunen met opnieuw een hefboombudget van 10 miljoen euro.

1.2.2. Een sterk Agentschap Informatie Vlaanderen

Het is de bedoeling om alle informatieondersteunende en e-government diensten van de Vlaamse overheid in een Agentschap Informatie Vlaanderen samen te brengen. De krachten worden gebundeld om significante stappen vooruit te zetten op vlak van informatiebeleid.

Op 23 oktober 2015 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan de ontbinding van AGIV en de oprichting van een Eigen Vermogen.

Vanaf 1 januari 2016 zullen AGIV en het Departement Informatie Vlaanderen worden samengevoegd in een agentschap dat zal instaan voor de transformatie naar een informatiegedreven overheid. Op die manier wordt de expertise in een agentschap gebundeld en worden de sterktes van het geografische informatiebeleid gekoppeld aan die van de bestaande e-govdiensten. Binnen dit agentschap zal er een centraal aanspreekpunt zijn voor de lokale besturen omtrent alle initiatieven rond interbestuurlijk e-government. Dit betekent een verbetering voor de lokale besturen, die voortaan duidelijk zullen weten bij wie ze terecht kunnen.

1.2.3. Een virtueel digitaal loket

Burgers en ondernemers verwachten om op een eenvoudige manier digitaal in interactie te kunnen treden met de overheid. De minister wil er dan ook voor zorgen dat de burger naadloos interageert met de Vlaamse overheid, door de creatie van een virtueel digitaal overheidsloket 'Mijn Vlaanderen'. Het is ook de bedoeling dat de verschillende Vlaamse overheidssites eruitzien en zich gedragen als een digitaal geheel.

Er wordt gewerkt aan een proactievare overheid, die informatie bij de burger brengt, zodat complexe administratieve procedures verdwijnen.

1.2.4. Open databeleid

Open data is de norm bij de Vlaamse overheid: men stelt zoveel mogelijk data ter beschikking zodat bedrijven, onderwijsinstellingen en organisaties hiermee aan de slag kunnen. Momenteel zijn er 2414 datasets ter beschikking via het opendataportaal, rond thema's zoals mobiliteit, demografie, ICT, cultuur en arbeidsmarkt.

Er moet goed worden nagedacht over de economische meerwaarde van overheidsinformatie. Hier zit meer in dan wat er vandaag uitkomt. Er is tevens verduidelijking nodig inzake hergebruik van overheidsinformatie. In 2016 zal een opendatawedstrijd worden georganiseerd.

1.2.5. Kwalitatieve ICT-ondersteuning

Alle entiteiten van de Vlaamse overheid, maar ook de lokale besturen, kunnen afnemen van de vier nieuwe ICT-contracten: werkplekdiensten, datacenterdiensten, aankoop van ICT-materiaal, ondersteuning door ICT-profielen.

Om het plaats- en tijdsafhankelijk werken te ondersteunen, voorziet men in eigentijdse werkplekdiensten.

Men zal verder inzetten op een vlotte en veilige digitale dienstverlening en zorg voor een optimale balans tussen informatieveiligheid en gebruiksvriendelijkheid. Ook de bewustmaking van alle medewerkers op vlak van informatieveiligheid blijft een aandachtspunt.

1.3. Een modern hr-beleid

1.3.1. Personeelsbewegingen stimuleren

Alle taken in verband met het personeelsbeleid situeren zich nu bij het AgO. Een concreet voordeel daarvan situeert zich op het vlak van de kansengroepen. Zo laat men de diensten Diversiteitsbeleid en Rekrutering en Selectie intensief samenwerken om de in- en doorstroom van kansengroepen te verbeteren.

Er wordt werk gemaakt van een globaal actieplan om de interne mobiliteit te stimuleren. De essentie is dat de juiste persoon op de juiste plaats terechtkomt.

1.3.2. Inzetbaarheid verhogen

Het verhogen van inzetbaarheid is van belang met het oog op langer werken en vanuit het welzijnsbeleid. Zowel de personeelsleden zelf, als de organisatie hebben alle belang bij een hoge inzetbaarheid.

Men reikt hulpmiddelen aan personeelsleden aan om zichzelf te helpen bij het vormgeven van hun loopbaan. Voor wie dat nodig heeft, is er hulp bij het vinden van een geschikte functie.

Er werden specifieke talenttrajecten opgestart om mensen met ambitie te helpen bij een volgende loopbaanstap. Met de grote uitstroom door pensionering die eraan komt, is dit een investering in de toekomst van de organisatie.

In 2016 maakt men werk van een actieplan inzake welzijn en burn-out, dat algemene welzijnsbevorderende maatregelen omvat, en specifiek ook maatregelen gericht op burn-out.

Daarnaast wil men 'elders verworven competenties' breder ingang doen vinden, zowel bij in- als bij doorstroom.

1.3.3. Uniforme arbeidsvoorwaarden

Er werden stapsgewijs aanpassingen aangebracht aan het Vlaams Personeelsstatuut, zodat personeelsleden, zowel contractueel als statutair, steeds meer dezelfde arbeidsvoorwaarden genieten. De minister vindt de opdeling tussen statutairen en contractuelen niet meer van deze tijd. Dat wil niet zeggen dat de

huidige statutairen hun statuut zouden verliezen, maar de arbeidsvoorwaarden kunnen wel naar elkaar toe groeien.

In 2016 wordt een hervorming van de verlofstelsels gepland. Het doel van deze rationalisatie is te streven naar een beter evenwicht tussen organisatie- en persoonlijk belang, meer rekening te houden met nieuwe samenlevingsvormen (bijvoorbeeld meer gescheiden ouders) en het verhogen van de transparantie inzake de verloven.

1.3.4. De kracht van diversiteit benutten

De minister wil dat de Vlaamse overheid zich profileert als een diverse werkgever en op die manier een betere dienstverlening biedt aan haar klanten. De Vlaamse overheid heeft op dat vlak een voorbeeldfunctie.

Intussen werden twee van de vier streefcijfers behaald: die voor vrouwen in het middenkader (33,6%) en voor personen met een migratieachtergrond (4,3%). In 2016 zal men over de eerste nieuwe cijfers beschikken.

In het regeerakkoord wordt de ambitie hoger gelegd: 40% vrouwen in top- en middenkader tegen 2020. Voor personen met een migratieachtergrond komt er een wijziging in de benaming, definitie en operationalisering en wordt de ambitie verhoogd naar 10%. De nieuwe definitie luidt: "Iedereen die langdurig en legaal in Vlaanderen verblijft en die bij geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat of van wie minstens een van de ouders bij de geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat."

1.4. Dienstverlening in functie van de maatschappelijke opdrachten

Betere resultaten met een meer doelgerichte inzet van personeel en middelen bereikt men onder meer door het aantal entiteiten sterk af te slanken, de werking van de Vlaamse overheid te beperken tot de kerntaken en een afslanking van het aantal personeelsleden met 1950 koppen.

Men evolueert naar een professionele, eenvoudige en transparante organisatie, onder meer door de artificiële scheiding tussen beleidsondersteuning en beleidsuitvoering verder los te laten en de afslanking van het aantal entiteiten.

De Vlaamse overheid moet ook een neutrale en integere dienstverlening garanderen. De burger moet die dienstverlening als neutraal ervaren.

1.4.1. Betere resultaten met meer doelgerichte inzet van mensen en middelen

In uitvoering van het regeerakkoord zullen er een dertigtal entiteiten verdwijnen. Een groot deel van de geplande fusies werd ondertussen gerealiseerd.

De kerntakenplannen en de personeelsbesparing zullen worden gekoppeld. Door vast te stellen welke processen geen kerntaak zijn van de Vlaamse overheid, kan de overheid het met minder personeel stellen.

De integratie van bevoegdheden naar aanleiding van de zesde staatshervorming op het vlak van personeel, ICT, organisatie, facilitair management en vastgoed, werd intussen op een vlotte manier afgehandeld.

1.4.2. Een professionele, eenvoudige en transparante organisatie

De minister heeft samen met de minister-president de fusie van de beleidsdomeinen Diensten Algemeen Regeringsbeleid en Bestuurszaken doorgevoerd.

Binnen haar bevoegdheden heeft zij daarbij beleidsondersteuning en beleidsuitvoering bij elkaar gebracht. Dit heeft geleid tot drie sterke agentschappen: het Agentschap Overheidspersoneel, Het Facilitair Bedrijf en het Agentschap Informatie Vlaanderen. Op die manier werd bijgedragen tot het terugdringen van het aantal entiteiten binnen de Vlaamse overheid.

Met het oog op een eenvoudige en efficiënte Vlaamse overheid zullen de fusie- en reorganisatiebewegingen in 2016 verder van nabij worden opgevolgd.

1.5. Begrotingsopmaak 2016

Op 1 april 2015 zijn de beleidsdomeinen Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid en Bestuurszaken gefuseerd in het nieuwe beleidsdomein Kanselarij en Bestuur. Vanaf het begrotingsjaar 2016 is deze fusie ook vertaald in de begroting. De oude begrotingsartikels van DAR begonnen met een A en die van BZ met een B. De begrotingsartikels van KB beginnen met een P.

Een aantal wijzigingen heeft ook te maken met de opname van de ingeschreven kredieten van het vroegere AGIV bij het Agentschap Informatie Vlaanderen.

De inkomsten en uitgaven die te relateren zijn aan de bijdragen vanuit de private sector, zijn afgezonderd in een Eigen Vermogen. Dankzij het Eigen Vermogen is het ook mogelijk meer in te spelen op Europese projecten.

In het kader van Radicaal Digitaal is er voorzien in een vastleggingskrediet van 10 miljoen euro in 2016. Het vereffeningskrediet is opgetrokken tot 7,9 miljoen euro in functie van de betaalbehoefte.

Voor de overname door het AgO van de taken die Jobpunt Vlaanderen uitvoerde voor de diensten van de Vlaamse overheid, ontvangt AgO de rest van de hiervoor bestemde middelen die in 2013 waren gedecentraliseerd over de verschillende afnemers van Jobpunt Vlaanderen.

Wat de pensioenkost betreft, is de eenmalige verhoging van het krediet in 2015 opnieuw afgetrokken. De verhoging diende voor de betaling van het vakantiegeld 2014-2015 van ex-federale collega's die op 1 januari 2015 zijn overgekomen.

Met betrekking tot Het Facilitair Bedrijf wordt er in 2016 een vastleggingskrediet voorzien van 21,5 miljoen euro voor de uitbouw van het depot in Vilvoorde tot een geïntegreerde kennissite. Verder wordt er 5 miljoen euro voorzien voor de renovatie van het Hendrik Consciencegebouw.

De opbrengsten die gegenereerd worden uit bijvoorbeeld de verkoop van overheidsgebouwen, gaan niet naar de algemene middelen, maar keren terug naar het variabel krediet Fonds Onroerende Goederen. Op die manier kunnen met die middelen opnieuw aankopen of renovaties worden gedaan. Aan de uitgavenkant werd een opsplitsing gemaakt in drie artikelen, dit na opmerkingen van het Rekenhof: Huisvesting, Bouwprojecten en Vastgoed.

In het kader van het programmadecreet wordt de regeling 2015 voor de machtiging om te verkopen aangehouden in 2016. Ook uitgaven van het begrotingsartikel 'Vastgoed' kunnen worden aangerekend op het fonds. Verder wordt de wijziging van de naam 'DAB Informatie Vlaanderen' in 'DAB ICT' doorgevoerd.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkost van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester merkt op dat de Vlaamse overheid meer wil functioneren als een holdingstructuur met operationele entiteiten die een zekere autonomie hebben in hun dagelijks bestuur. De Vlaamse Regering zou de moedermaatschappij vormen en de gemeenschappelijke dienstverlening bepalen. Op die manier kunnen entiteiten zich meer toeleggen op hun kerntaken. Dit wordt als positief ervaren.

In 2016 wil de minister verdere stappen zetten naar een gemeenschappelijk georganiseerde dienstverlening inzake rekrutering en selectie. Kan ze dat meer concreet maken?

Het verduurzamen van de facilitaire dienstverlening omvat de aankoop van elektrische en CNG-wagens en het delen van wagens, het hergebruiken van meubilair en het duurzaam afvalbeleid. De Vlaamse overheid is geconsulteerd bij de plannen om statiegeld voor blikjes in te voeren. Aangezien de overheid een grote werkgever is, met veel kantoorgebouwen, zou deze invoering een belangrijke impact kunnen hebben op het afval- en sorteerbeleid.

Heeft de minister er zicht op wanneer de lokale overheden gebruik zullen kunnen maken van de centrale vastgoedbank? Het is belangrijk dat zij daar kunnen op intekenen, dat zou veel werk uitsparen.

Vlaanderen Radicaal Digitaal is een overkoepelend programma waarbij de inzet van informatie- en ICT-componenten overheidsbreed moet leiden tot een digitale informatiegedreven overheid. Voor Open Vld is het belangrijk dat de lokale besturen maximale ondersteuning krijgen in de digitalisering van hun werking en dienstverlening. Vandaag krijgen ze die vaak opgelegd vanuit Vlaanderen, zie bijvoorbeeld de digitale omgevingsvergunning, maar moeten ze zelf dure informaticaoplossingen zoeken, kopen en onderhouden. Vlaanderen voorziet vandaag in raamcontracten, waarbij lokale besturen ook bestellingen kunnen plaatsen voor ICT-producten, maar de vraag is of men niet verder kan gaan. Er is namelijk een virtueel digitaal Vlaams loket dat de contacten met de burgers/ondernemers moet vereenvoudigen.

Het beleid rond open data kan worden versterkt. Er kan kwalitatieve ICT-ondersteuning komen en men kan overheidsopdrachten volledig digitaal invoeren. Tegen 1 januari 2017 wil men, na periodieke evaluatie over de digitale aanlevering en rapportering over de verdere juridische onderbouwing, in alle overheidsopdrachten de digitale aanlevering van facturen verplichten. Dat is een belangrijk item voor de lokale besturen. Hoe kunnen zij daarin meer worden ondersteund?

De Vlaamse overheid is vandaag een voorbeeldorganisatie op het vlak van hr-beleid. De Vlaamse Regering wil deze positie vrijwaren door talent te blijven aantrekken en te behouden. De acties zijn: meer mobiliteit van ambtenaren, onder meer met de lokale besturen, en de inzetbaarheid verhogen, met onder meer een welzijnsbeleid dat ziekteverzuim moet tegengaan. Recent raakte bekend dat het ziekteverzuim onder Vlaamse ambtenaren in 2014 sterk gestegen is, naar 7,13 procent. Ook de gemiddelde ziekteperiode is vorig jaar gestegen naar 10,6 kalenderdagen tegenover 9,3 in 2008. In een kwart van de ziektegevallen is de oorzaak psychosociaal, met name stress of burn-out. Het actieplan inzake burn-out en welzijn dat dit jaar werd opgesteld, komt dus geen dag te vroeg. Open Vld vraagt om het actieplan zo snel mogelijk te implementeren.

Inzake een nieuw loopbaan- en beloningsbeleid heeft de minister een werkgroep opgericht. Heeft ze zicht op de budgettaire implicaties?

Wat diversiteit betreft, worden de streefcijfers voor vrouwen in top- en middenkaders en voor personen met een migratieachtergrond verhoogd, wat positief is. Voor de doelgroep 'vrouwen in top- en middenkader' legt de Vlaamse overheid het streefcijfer op 40 procent tegen 31 december 2020. Momenteel is dat 33 procent. Voor personen met een migratieachtergrond stijgt het streefcijfer van 4 naar 10 procent, maar wordt de definitie wel aangepast. Van de Vlaamse overheid wordt verwacht hierin het goede voorbeeld te geven. Kan de minister concrete acties opsommen om de tewerkstelling van het aantal vrouwen in top- en middenkader en mensen met een migratieachtergrond te verhogen?

2.2. Tussenkost van Ward Kennes

Ward Kennes heeft vragen bij de verkoop van vastgoed van de Vlaamse overheid. In het programmadecreet wordt daartoe een ruime machtiging ingeschreven om het vastgoed op de markt te brengen. Hoe loopt de verkoop van overheidsgebouwen op dit moment? Is er vanuit de private sector interesse om Vlaamse overheidsgebouwen te kopen?

De spreker heeft vragen bij de richting die de Vlaamse overheid wil uitgaan voor de huisvesting van ambtenaren. In het verleden zijn er op bepaalde momenten specifieke keuzes gemaakt. Zo werden ze eerst gehuisvest in gebouwen in eigendom. Op andere momenten werd ervoor geopteerd te huren. Er zijn ook diensten bewust buiten Brussel gelokaliseerd, zoals de Vlaamse Belastingdienst in Aalst en De Lijn en OVAM in Mechelen. Op andere momenten wilde men dan weer de Vlaamse aanwezigheid in Brussel versterken. Er is ook ingezet om in elke provinciehoofdplaats een sterke ankerplaats te hebben. Wat zijn momenteel de grote lijnen van het beleid? Liggen daar specifieke politieke keuzes aan de basis? Of gebeurt het eerder pragmatisch?

De minister zegt in de beleidsbrief dat er in 2016 zal worden gestart met de interne vastgoedmarkt. Op termijn zal die worden opengesteld voor de lokale besturen en andere overheden. *Ward Kennes* vindt het eigenaardig dat die markt er nog niet is. Het is de logica zelve dat, wanneer overheidsdiensten op zoek zijn naar gebouwen, ze in de eerste plaats kijken naar wat de Vlaamse overheid reeds in portfolio heeft. In welke mate wordt er nu ook al intern gekeken naar de beschikbare ruimte wanneer men op zoek is naar huisvesting?

Het afgelopen jaar heeft de Vlaamse Regering zich teruggetrokken uit Jobpunt Vlaanderen. Het Agentschap Overheidspersoneel is met een dienst Rekrutering en Selectie gestart. Heeft deze dienst alle werkzaamheden van Jobpunt Vlaanderen ordentelijk kunnen overnemen? Zijn er gaten gevallen of zijn er kinderziektes? Hoe is de verdere afhandeling van de terugtrekking uit Jobpunt Vlaanderen verlopen? Waar zijn de aandelen van de Vlaamse overheid naartoe gegaan?

Er is gesteld dat er voor een optimaal personeelsbeleid een nieuw gemeenschappelijk en toekomstgericht personeelsbeheerssysteem nodig is. Dat wordt volgend jaar voorbereid en moet in 2018 operationeel zijn. Welke krachtlijnen ziet de minister weggelegd voor dit nieuwe systeem? Wat moet het bevatten om echt toekomstgericht te zijn? In welke zin zal het een verschil maken met wat al voorhanden is?

Er wordt een project opgestart voor het gebruik van vervoersmiddelen met een gedeeld eigenaarschap. In welke mate is er al zicht op succes? Het klinkt in elk geval heel goed, maar mogelijk duiken er in de praktijk meer moeilijkheden op

dan vooraf gedacht. Hoeveel voertuigen zijn erbij betrokken en in welke mate wordt daarbij voorrang verleend aan milieuvriendelijke voertuigen?

Er wordt verder ingezet op het professionaliseren van de aankoopcentrale. De doelstellingen daarbij zijn: efficiëntie, kwaliteit, duurzaamheid en innovatie. Er zouden nieuwe aankoopmethodes worden toegepast. Maar dan is de vraag wat daaronder moet worden begrepen. Welke vernieuwende methodes heeft minister Homans voor ogen?

De duurzaamheidsclausule in de bestekken is een ander nieuw belangrijk element. Ward Kennes vraagt of dat goed loopt en of we er zeker van kunnen zijn dat het gebruik van materialen die door kinderarbeid of in heel ongezonde omstandigheden worden geproduceerd, nu echt uitgesloten zijn. Kan de Vlaamse overheid zeggen dat zij daar nu 100 procent zeker van is of is het niet uitgesloten dat er nog gaten zijn? Wat is hier de opvolging en wat zijn de controle mogelijkheden waarover de regering beschikt?

De Vlaamse Regering zet in op Vlaanderen Radicaal Digitaal, een programma dat moet leiden tot verdere digitalisering van de overheid en waarvoor het forse budget van 30 miljoen euro ter beschikking wordt gesteld. Het zal leiden tot een betere en efficiëntere dienstverlening voor burgers en ondernemingen. Hoe zal het programma worden uitgerold in de richting van de lokale besturen en zal er ook over worden gewaakt dat de mensen die niet zo digitaal geradicaliseerd zijn, ook nog meekunnen met de digitale revolutie? Dit is immers niet zonder risico's.

Ward Kennes kaart de problematiek van informatieveiligheid, cybersecurity, netwerkbeveiliging en phishing aan. Men moet er zeker van zijn dat digitale gegevens die aan de overheid worden overgemaakt, niet kunnen worden gebruikt door mensen met malafide bedoelingen. Worden er nog nieuwe maatregelen genomen, voorbereid of bestudeerd om de netwerkbeveiliging te garanderen? Met netwerkbeveiliging is men nooit klaar. Bij elke nieuwe verdedigingswal zijn er immers mensen op zoek naar een nieuw achterpoortje.

De personeelsmobiliteit is een goed instrument om de juiste persoon op de juiste plaats te krijgen, binnen de juiste dienst van de juiste overheid. Maar in de praktijk verloopt dit soms moeilijker. Niet zo heel lang geleden bleek dat er nog wat problemen waren met de brandweerzones. Welke verbeteringen zijn nog mogelijk? Kunnen de toegang tot de vacatures voor kansengroepen en het wegwerken van discriminatie mee worden opgenomen in het kader van de personeelsmobiliteit?

De Vlaamse overheid wil werk maken van uitzendarbeid. Ward Kennes vraagt naar de conclusies van de juridische analyse waarnaar in de beleidsbrief wordt verwezen.

In de beleidsbrief staat dat men de elders verworven competenties ingang wil doen vinden. Dat item komt in deze commissie al jaren aan bod. Wat gebeurt er op dit vlak in overleg met de ministers van Werk en Onderwijs? Hoe kan dat beleid, waar iedereen achter staat, krachtiger worden gemaakt? Hoe kan de Vlaamse overheid daarin een rol spelen? De beleidsbrief is daarover erg summier.

Het Rekenhof was eerder kritisch in zijn onderzoek naar de evaluatiecyclus van het topkader. De communicatie en het overleg tussen de ministers en het topkader verliepen niet altijd optimaal. Wat bedoelt de minister concreet met het optimaliseren van de evaluatiecyclus van het topkader?

Ward Kennes vindt het goed dat minister Homans de arbeidsvoorwaarden van statutairen en contractuelen verder wil gelijkschakelen. Deze trend is op dit

moment op veel niveaus aan de orde. Dan komt altijd de tweede pensioenpijler om het hoekje kijken. Die twee zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Hoe staat het met de uitbouw van de tweede pensioenpijler? Is er al zicht op hoe die er gaat uitzien?

Zal de doelstelling van minder personeel, een afbouw met 1950 eenheden tegen 2019, worden gehaald? Dat kan enkel als er ook taken worden afgebouwd. Dat houdt dus verband met de kerntakenoefening. Houden de kerntakenoefening en de afbouw van taken en personeel gelijke tred?

Hoeveel federale ambtenaren worden er per dienst en per departement overgedragen naar de Vlaamse overheid? Wat zijn de knelpunten? Op een bepaald moment was er geen akkoord met de vakbonden, maar zijn er toch knopen doorgehakt. Vraag is ook of op het vlak van huisvesting alles in orde is.

Er komen provinciale ambtenaren over naar de Vlaamse overheid omdat hun taken moeten worden afgestoten door de provincies. Zijn er nog knelpunten op het vlak van de nieuwe taakstelling voor de provincies? De spreker vraagt een stand van zaken en openheid over mogelijke problemen.

2.3. Tussenkost van Els Robeyns

Els Robeyns steunt de minister om hoog in te zetten op digitalisering in het kader van Vlaanderen Radicaal Digitaal. Een goed gebruik van ICT kan de dienstverlening van de overheid serieus verbeteren. Snelle toeleiding naar relevante informatie, uniek databeheer en flexibele toegang zijn voor burgers, bedrijven en lokale besturen zeer belangrijke randvoorwaarden bij het bepalen van de klanttevredenheid. Toch pleit *Els Robeyns* voor het belang van een meer globale, holistische benadering die ook oog heeft voor de andere besturen in Vlaanderen. Want in hun contact met overheden loopt het voor burgers en bedrijven al eens door elkaar. Contacten met het lokale bestuur zijn vaak vervlochten met Vlaamse procedures en vice versa. Een goede holistische benadering moet aandacht besteden aan de manier waarop de Vlaamse overheid e-gov inzet in haar relatie met de lokale besturen en moet ervoor zorgen dat e-gov het werk bij de lokale besturen vereenvoudigt.

Els Robeyns maakt zich op dat vlak zorgen. Op de website van de VVSG staat een artikel over dit onderwerp van professor Filip De Rynck. Zijn vakgroep aan de UGent werkt al meer dan tien jaar aan de uitbouw van een elektronische overheid. Men ondersteunt in dat verband zowat tachtig steden en gemeenten. Professor De Rynck is bezorgd over de manier waarop de Vlaamse overheid e-gov inzet in de relatie met de lokale besturen. Zoals dat nu gebeurt, is e-gov zelf een probleem en leidt het tot minder efficiënte dienstverlening. De belangrijkste verklaring, aldus de professor, is het gebrek aan leiderschap, eenheid en aansturing op Vlaams niveau en de vele van elkaar geïsoleerde Vlaamse e-gov-initiatieven. Hij staat dan ook bijzonder sceptisch tegenover Vlaanderen Radicaal Digitaal. Als voorbeeld verwijst hij naar de digitale bouwaanvraag die een paradepaardje zou moeten zijn, maar dit jaar slechts door twaalf gemeenten is gebruikt.

Professor de Rynck doet een aantal aanbevelingen. Zo pleit hij voor een stabiel en duidelijk interbestuurlijk kader. Daarnaast moeten regionale en federale overheden meer samenwerken aan een afgestemd stelsel van authentieke bronnen die de gemeenten als stabiele basis voor hun interne werking kunnen gebruiken. Tot slot kan, aldus de professor, een sterkere ondersteuningsstructuur de lokale besturen in tal van e-govprocessen begeleiden bij de invoering van projecten. Ook de VVSG heeft daar al herhaaldelijk naar verwezen. Als er ergens een schaalprobleem is bij de lokale besturen, dan is dat vooral op het vlak van e-

gov en ICT. Daar zou de Vlaamse overheid absoluut een meerwaarde kunnen bieden.

Sp.a hoopt dat de minister deze bezorgdheden ernstig neemt en kiest voor een globale benadering. De fractie hoopt dat het actieplan Vlaanderen Radicaal Digitaal een antwoord zal bieden op de dringende noodzaak aan een geïntegreerde aanpak van e-gov, zowel op Vlaams als op lokaal niveau.

Minister Homans heeft opnieuw een oproep gelanceerd over digitaliseringsprojecten. Werd er een evaluatie gehouden van de oproep van vorig jaar? Zijn daar knelpunten uit naar voren gekomen? Heeft dit geleid tot aanpassingen voor de nieuwe oproep?

Sinds 2012 kan de Vlaamse overheid elders verworven competenties erkennen in het kader van een sollicitatie. Het is echter duidelijk dat de huidige procedure niet werkt. Er wordt heel weinig gebruik van gemaakt. Els Robeyns vraagt dan ook daar een standaardprocedure van te maken. Het moet de regel worden dat EVC wordt toegepast, en niet de uitzondering. Zij hoopt dat de minister daar de nodige initiatieven voor neemt.

Sp.a staat voor 100 procent achter de doelstellingen in verband met diversiteit en de ambitieuze streefcijfers voor de kansengroepen. Maar er zijn wel meer inspanningen nodig om die te bereiken dan deze die in de beleidsbrief staan. Misschien moet van de nieuwe samenwerking met het AgO een opportuniteit worden gemaakt om een algemeen wervings- en selectiebeleid te voeren met aandacht voor diversiteit en gelijke kansen. Er is nood aan duidelijke richtlijnen en aan meer kennis bij de leidinggevenden en de personeelsdienst over de bestaande instrumenten. Ook is een monitoring van de kansengroepen doorheen het gehele selectieproces nodig, niet alleen bij de instroom. Wat zijn de concrete initiatieven van de minister om de ambitieuze streefcijfers te halen?

In het regeerakkoord staat dat men het tegen eind 2019 met 1950 personeelsleden minder moet stellen. De opmaak van de kerntakenplannen en het bijhorend stopzetten of afstoten van taken, past in die ambitie. In totaal 522 processen zijn aangeduid als vatbaar voor afbouw, optimalisatie of overheveling naar de lokale besturen. Het zou gaan over de taken van 886 voltijdse equivalenten. Els Robeyns benadrukt dat het absoluut van belang is dat de kwalitatieve, effectieve en efficiënte uitvoering van de dienstverlening niet in het gedrang komt.

Ze geeft het voorbeeld van de dienst Vastgoedtransacties, de vroegere federale aankoopcomités. Daar kunnen zeven voltijds equivalenten bespaard worden, maar dat betekent ook een afbouw van de dienstverlening aan de lokale besturen. De vraag daarbij is of, indien de lokale besturen deze dienstverlening zelf moeten organiseren of die moeten inkopen op de private markt, de totale kostprijs dan lager zal liggen dan de kostprijs van de zeven voltijds equivalenten.

Els Robeyns kijkt uit naar de voortgangsrapportage die tegen volgend jaar wordt aangekondigd. Ze hoopt dat die kan geruststellen inzake de eerder geuite bekommernissen. Ze wil graag zwart op wit zien dat eventuele uitbestedingen niet meer kosten dan wanneer de overheid de taken zelf zou doen. Ze herhaalt dat het niet is omdat het personeelsbudget zakt, dat iets ook effectief goedkoper wordt. Ook mogen uitbestedingen niet leiden tot een afbouw van de kennis bij de eigen administratie. Het lijkt haar geen goed idee dat in de toekomst elke administratie een beroep zou moeten doen op externe consultants om bijvoorbeeld decreten voor te bereiden. Tot slot is het een absolute noodzaak dat de besparingsoperatie geen effect heeft op de dienstverlening voor de allermindersten in de samenleving.

2.4. Tussenkomsst van Bert Maertens

Bert Maertens gaat vooreerst in op de holdingstructuur en organisatie, het corpus van de Vlaamse overheid. In het regeerakkoord en in de beleidsnota werden een aantal fusies van departementen en agentschappen in het vooruitzicht gesteld. In het domein van de minister, Kanselarij en Bestuur, is de fusie gebeurd. Een aantal fusieoperaties is nog bezig. De spreker vraagt concreet naar een stand van zaken.

Zijn tweede punt hangt hiermee samen. Hij weet dat de minister niet zo maar fusioneert, maar dat ze dat doet om een beter beleid te kunnen voeren en om er efficiëntiewinst uit te halen inzake personeel, werking en het gebruik van gebouwen. Hij vraagt of de minister bij de fusies die al gebeurd zijn, een indicatie kan geven van de vooropgestelde en de uiteindelijk te behalen efficiëntiewinst.

Bert Maertens verwijst naar het nieuw gemeenschappelijk en toekomstgericht personeelssysteem. Vlimpers, het huidig Vlaams intermodulair personeelssysteem, is bij iedereen gekend. Het nieuwe systeem zou Personeelpunt heten. Wat zal dat precies inhouden en wat zijn de grote verschillen met Vlimpers?

Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid zal worden opgenomen in een Vlaams Bestuursdecreet. Heel wat zaken zullen daarin worden opgenomen, het Klachtendecreet is er slechts één voorbeeld van. De spreker wil heel specifiek weten wat de reikwijdte van het Bestuursdecreet is, wie erdoor zal worden gevat. Gaat het om een deel van de Vlaamse overheid, zoals dat met het kaderdecreet het geval was, of gaat het breder? Behoren de lokale besturen en de provincies er ook toe?

Uit het onderdeel over faciliteiten en overheidsopdrachten blijkt dat er een aantal structurele efficiëntieoefeningen zijn gebeurd. Zo kan door eenvoudig koffieautomaaten te plaatsen, al heel wat winst worden geboekt. Belangrijker is dat Het Facilitair Bedrijf fungeert als een aankoopcentrale voor de Vlaamse overheid. Zal die ook worden opengesteld voor de lokale besturen? De spreker heeft dit punt al aangekaart bij de bespreking van de beleidsnota en toen was het antwoord dat het in een latere fase zou worden bekeken. Is daar intussen al meer duidelijkheid over?

Vandaag is er inzake aankopen vaak sprake van samenwerking tussen gemeenten: een gemeente of provincie of intercommunale trekt een aankoopdossier en laat anderen intekenen. Moet dit niet worden uitgezuiverd? Kan de Vlaamse overheid niet de trekker zijn en zelf fungeren als aankoopcentrale? Zo ja, voor welke producten en diensten zou dat idealiter kunnen zijn?

Schoonmaak kan in eigen beheer gebeuren of worden uitbesteed. Wat is de verhouding tussen die twee? Welke criteria gelden daarvoor? Wanneer gaat men uitbesteden? Wanneer niet? Is er een concrete vergelijking mogelijk qua kostenefficiëntie?

Het meest vernieuwende van de beleidsbrief vindt Bert Maertens het ambitieuze programma Vlaanderen Radicaal Digitaal. Er is elk jaar 10 miljoen euro hefboombudget voor de uitvoering van concrete projecten zoals de automatische toekenning van studietoelagen. Als dat zou lukken, zou dat een grote stap vooruit zijn. Wat is de stand van zaken van de goedgekeurde projecten? Welke financiering is daaraan gekoppeld? Is er een evaluatie gebeurd? Wat moet er nog gebeuren? Wat zijn eventuele valkuilen?

Bert Maertens erkent de vele initiatieven die de lokale besturen zullen plezieren: de unieke Belgische adressenstandaard, het kadastraal plan, het Centraal Referentieadressenbestand, het Generiek Informatie Platform Openbaar Domein.

Een speciaal element zijn de open data die beschikbaar worden gesteld voor burgers en ondernemers. Ondernemers in e-government en IT-bedrijven kunnen met die open data heel veel realiseren. Met de open data kan het privé-initiatief worden aangewakkerd. Bert Maertens kent mensen die daar geregeld een beroep op doen en telkens dezelfde klacht uiten: er is nog een en ander nodig om alles in één groot geheel te ontsluiten. Vlaanderen kan samen met de gemeenten een voorbeeld geven om dat privé-initiatief inzake het gebruik van open data voor toepassingen aan te wakkeren.

Het derde luik van de beleidsbrief is een modern hr-beleid met als belangrijkste aspect de externe personeelsmobiliteit naar en van de lokale en de Europese of internationale overheden. De Vlaamse overheid kan winst boeken met dergelijke mobiliteit. Overheden kunnen altijd van elkaar leren. Dat kan de organisatie en de werking alleen maar ten goede komen. Bert Maertens heeft daar in oktober 2014 een vraag over gesteld, maar kreeg op zijn vraag naar cijfers geen antwoord. Het cijfermateriaal over de personeelsmobiliteit van en naar lokale besturen werd in het vooruitzicht gesteld voor eind 2015. Het is bijna zover. Zijn die cijfers er nu al?

Uit een bevraging van de gemeenten aan het einde van de vorige regeerperiode bleek dat zij wel wat belemmeringen zien om met en vanuit de Vlaamse overheid personeel uit te wisselen. Een element is dat de regelgeving daarover onvoldoende bekend is bij de lokale besturen, maar dat is waarschijnlijk gemakkelijk op te lossen. De maximale duur van de proeftijd voor een personeelslid van de Vlaamse overheid dat naar een gemeentebestuur gaat, is vandaag drie maanden. Dat is wat te weinig. Welke wijzigingen plant de minister om de externe mobiliteit te versterken? Is er cijfermateriaal? Kan dat worden geëvalueerd?

2.5. Tussenkost van Kurt De Loor

Kurt De Loor heeft opmerkingen in verband met de marktconforme oplossingen voor schoonmaak. De minister heeft kosten-batenanalyses laten uitvoeren in gebouwen van de Vlaamse overheid. Welke efficiëntiewinsten werden er precies gerealiseerd? Kan ze daar concreter over zijn? Welke impact heeft dit gehad op het aantal eigen medewerkers? Vaak gaat het over laaggeschoolden die het veel moeilijker hebben om op de privémarkt een job te vinden. De overheden mogen absoluut niet evolueren naar een werkplaats enkel of voornamelijk voor hoger opgeleiden.

De minister wil in het komende jaar nog meer efficiëntiewinsten behalen door de schoonmaakprogramma's verder te optimaliseren. Wat betekent dat concreet? Nog meer uitbesteding? De minister zal de lastenboeken voor uitbestede schoonmaak verfijnen in het kader van de kwaliteitsopvolging. Gaat dat enkel over de kwaliteit van de schoonmaak of ook over het welzijn van het personeel? Als dat laatste niet het geval is, wil Kurt De Loor erop aandringen om ook die parameters op te nemen in het lastenboek.

In het kader van een modern hr-beleid wil de minister de inzetbaarheid verhogen. Ze haalt het toestaan van uitzendarbeid binnen de Vlaamse overheid aan. Ze heeft daar een eerste juridische analyse over gemaakt. Wat zijn de conclusies daarvan? De minister spreekt over een conceptnota. De spreker kijkt er met veel belangstelling naar uit. Hij vraagt naar het tijdspad van dit dossier en naar het overleg met de vakbonden. Het toestaan van uitzendarbeid bij de Vlaamse overheid vindt hij alvast geen goede evolutie. De overheid moet een

duurzame werkgever zijn. Wie een baan zoekt, wil werkzekerheid. Dat blijkt uit het enorme aantal sollicitaties dat binnenstroomt bij de selectieprocedures bij de overheid. De mensen gaan ervan uit dat ze bij de overheid werkzekerheid kunnen vinden.

De overheid moet het goede voorbeeld geven zodat de mensen via hun job een toekomst kunnen opbouwen. Dat kan niet als men moet werken met dag-, week- of maandcontracten en uitzendarbeid. Probeer maar eens een woonkrediet bij een bank aan te vragen met een dagcontract op zak. Bovendien zijn dagcontracten een dure vorm van tewerkstelling. Dat wordt nogal eens – bewust of onbewust – vergeten.

Wat is de stand van zaken in verband met de EVC's? Wat is de succesgraad in vergelijking met de laatste vragen om uitleg daarover? Toen ging het over slechts een handvol medewerkers die daarop een beroep deed. Hoe gaat de minister dit verder aanpakken?

De ziektecijfers zijn in 2014 exponentieel gestegen. Het is goed dat er extra inspanningen worden geleverd om het ziekteverzuim terug te dringen. Het beleid moet niet alleen gebaseerd zijn op controle maar moet ook preventief werken. Plant de minister een evaluatie van het huidige aanwezigheidsbeleid bij de Vlaamse overheid? Zo ja, op welke termijn?

Sp.a is van oordeel dat het personeelsbestand van de Vlaamse overheid een weerspiegeling moet zijn van de samenleving. Dat is het tot nu toe niet. Er zijn streefcijfers gesteld, dat is op zich een goede zaak. In de beleidsbrief staat dat de minister voor de doorstroom van vrouwen naar het middenkader de bestaande initiatieven verder zal ondersteunen. Ze rept echter met geen woord over vrouwen in topkaders. Werd dat vergeten? Het streefcijfer van vrouwen in het topkader wordt nog veel minder gehaald dan dat van het middenkader. Top- en middenkader worden momenteel als een geheel behandeld. Zo is het gemakkelijker om het tekort in de topkaders te maskeren.

Geldt het streven naar meer genderevenwicht in entiteiten en beleidsdomeinen ook voor het voorzitterscollege? Het streefcijfer is daar om een vrouw te hebben voor een derde van het aantal effectieve en plaatsvervangende leden. Wat plant de minister te doen om dat nieuwe streefcijfer te halen, terwijl het huidige streefcijfer al niet wordt gehaald?

De minister zal de definitie voor personen met een handicap of chronische ziekte uitbreiden. Het streefcijfer blijft wel op 3 procent. Dat is een eigenaardige redenering. Als de definitie wordt uitgebreid, moet ook het streefcijfer worden aangepast.

In het kader van de zesde staatshervorming volgt de minister van nabij de verdere integratie van de resterende bevoegdheden en zorgt ze voor een vlotte integratie van personeelsleden. Bij Kurt De Loor valt daarbij meteen het woord 'vlotte' op. Tot nu toe verlopen de onderhandelingen zeer stroef. Er wordt zelfs gesproken van tweederangspersoneel. Hij dringt aan op meer en beter overleg met de syndicale organisaties.

2.6. Tussenkomst van Ingrid Pira

Ingrid Pira sluit zich aan bij de vragen over mobiliteit met lokale overheden, de elders verworven competenties, diversiteit en vrouwen in midden- en topkaders.

Jobpunt Vlaanderen is overgegaan in het Agentschap Overheidspersoneel. Zijn er al nieuwe contracten afgesloten tussen AgO en de dienstverleners of selectiekan-

toren? De pensionering van de administrateur-generaal van AgO werd onlangs aangekondigd. Wordt AgO bij die selectie betrokken? Hoe waarborgt de minister de objectiviteit van de selectieprocedure voor deze functie?

Inzake ziekteverzuim stelt de minister in de beleidsbrief: "Op vlak van welzijn, tonen de ziektecijfers 2014 en een toenemend aantal dossiers bij welzijnsactoren aan dat er extra inspanningen zijn vereist voor een breed welzijnsbeleid. Ik wil dan ook inzetten op de implementatie van het actieplan burn-out en welzijn dat ik in 2015 formuleerde.". Het antwoord van de minister op de piek in het ziekteverzuim is dus een beleid met betrekking tot burn-out en welzijn, wat op zich goed is. Ingrid Pira is dan ook erg benieuwd naar dat plan. Ze vraagt zich echter af of dit wel het juiste antwoord is op de cijfers over ziekteverzuim. Ook bij de A-niveaus stijgt het aantal afwezigheden door ziekte. Is het niet nodig om buiten de gewone rapportering een gericht onderzoek te voeren naar de oorzaken? De cijfers pieken tot boven 7 procent, wat veel is. Is het niet nodig om van een echt verzuimbeleid te spreken? Overweegt de minister om expliciete streefcijfers naar voren te brengen voor de volgende jaren?

Vorige week was er een Belgabericht met als titel 'Het personeelsaantal van de Vlaamse overheid is in 2014 gestegen en toch gedaald'. In het bericht stond een wirwar aan cijfers. Ook op de website bestuurszaken.be wordt niet duidelijk over welke aantallen het nu precies gaat. Ingrid Pira begrijpt dat de minister absoluut wil bewijzen dat het personeelsaantal daalt omdat ze een streefcijfer heeft van 1950 personeelsleden minder tegen het einde van de legislatuur. Tussen 2006 en 2009 steeg het personeelsaantal met 8,1 procent. In 2009 stond de teller op 41.324 personeelsleden. Nadien daalde het cijfer tot 39.751 personeelsleden in 2013. Op de site van Bestuurszaken staat het cijfer van 40.607, wat meer is. Die stijging zou te maken hebben met de uitbreiding van het toepassingsgebied, dus de afbakening van alles wat onder Vlaamse overheid wordt verstaan. Dat veroorzaakt de 1082 extra personeelsleden.

Als de in 2014 toegevoegde entiteiten niet in rekening worden gebracht, blijkt dat er in 2014 tegenover 2013 226 personeelsleden minder zouden zijn. In het artikel leest Ingrid Pira echter: "Recent maakte minister van Bestuurszaken Homans bekend dat het aantal personeelsleden bij de Vlaamse overheid tussen 2014 en midden 2015 gedaald is van 42.011 tot 41.322, of een vermindering met 679 op één jaar tijd.". Er is dus een duidelijk verschil tussen de cijfers van het kabinet van de minister en die op de website van Bestuurszaken. Het kabinet verklaart dit door de retroactieve toevoeging vanaf 30 juni 2014 van de personeelsleden die zijn overgeheveld in het kader van de zesde staatshervorming. Wat zijn nu de juiste cijfers?

2.7. Tussenkost van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem wijst op het waterverbruik bij de Vlaamse overheid. Kraantjeswater is evengoed drinkbaar, maar toch wordt in alle administraties en overheden nog flessenwater gedronken. Hoeveel flessen water worden er op jaarbasis besteld? Als dat wordt afgeschaft, wat wordt dan bespaard?

Inzake Radicaal Digitaal is het een goede zaak dat de Vlaamse overheid een moderne overheid wil worden. Er wordt een serieus budget van ongeveer 50 miljoen euro voor uitgetrokken. De minister wil zowel het brede publiek, de lokale overheid als de ondernemers beter bedienen. Er wordt gestreefd naar een eenvoudige en klantvriendelijke overheid. De minister zou ook minister van Vlaamse administratieve vereenvoudiging kunnen zijn. Zoals Armoede een horizontale bevoegdheid is, moeten we ook inzake administratieve vereenvoudiging af van de verkokering. Er zou naar analogie met de armoedetoets een

vereenvoudigingstoets kunnen worden ingevoerd. Hierin kan een coördinerende opdracht voor de minister zijn weggelegd.

De minister heeft oog voor wat leeft in de samenleving. In het verleden zijn er suggesties gebeurd op het vlak van delen van het wagenpark. Gaat de minister daar verder op door? Zullen daartoe apps worden ontwikkeld? Of beperkt ze zich tot een efficiënt gebruik per dienst?

De minister streeft naar een efficiënt beheer van het gebouwenpark. Mercedes Van Volcem pleit ervoor om overheidsgebouwen die leegstaan na 17 uur en in het weekend, multifunctioneel in te zetten. Op die manier kan de huur van de gebouwen verminderen. Het kan voor jonge ondernemers die nog geen eigen gebouw kunnen kopen, een kans zijn. Ze hoopt dat de minister het idee genegen is om jonge ondernemers in de gebouwen van de Vlaamse overheid in het weekend aan de slag te laten gaan. Zeker omdat ze per provincie zijn gecentraliseerd, meestal in de provinciehoofdstad, zou dit een dynamiek kunnen doen ontstaan. Op deze manier wordt ook iets gedaan voor wie start en weinig middelen heeft.

De Vlaamse Regering heeft op 10 juli 2015 een kerntakenplan goedgekeurd. Dat is bij de aanvang van een legislatuur een eerste belangrijke taak. Naderhand kan worden bepaald hoeveel gebouwenoppervlakte, middelen en personeelsleden er nodig zijn.

Het louter verminderen van het aantal personeelsleden kan geen doel op zich zijn. Wanneer de minister zich beperkt tot de kerntaken, dan moet zij ook zien wat zij met de vrijgekomen arbeidskrachten zal doen, naar welke andere overheden zij deze zal overhevelen. Het louter laten afvloeien van gepensioneerden is niet de moedigste manier om een moderne overheid te laten functioneren.

De spreker vindt het een goede zaak dat minister Homans een gebouwenfonds kan oprichten voor het beheer van de eigen gebouwen. Dit houdt een stimulans in om te veranderen. De Vlaamse overheid moet niet alleen zien wat zij in haar eigen patrimonium heeft. Zij moet ook het patrimonium kennen van andere overheden, bijvoorbeeld van De Lijn en de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, wat daar leeg staat, hoe er efficiënt op kan worden ingezet. Een overheid moet kijken waar de gebouwen staan, op een A-positie of een B- of C-locatie, en hoe daar kostenefficiënt mee kan worden omgesprongen. Daarover is er weinig te lezen in de beleidsbrief. Maar misschien zijn de administraties daar toch mee bezig? Hoeveel efficiëntiewinsten wil de minister boeken en waar zal men kunnen lezen hoeveel vooruitgang er wordt geboekt? Bestaat daar een monitoring van?

Er zijn in totaal 124 websites. Is daar niet meer efficiëntie mogelijk? Wat is de timing, en hoe wordt dat allemaal opgevolgd?

Het ligt Mercedes Van Volcem zeer na aan het hart dat de overheid er is voor de burgers, de bedrijven en de lokale besturen. De overheid moet vooral klantvriendelijk zijn, ze is er niet voor zichzelf. Is er een mogelijkheid om aan burgerevaluatie te doen? Zoals in China, waar iemand die werkt voor de overheid meteen ook wordt beoordeeld door de persoon die hij bedient. Hier wordt dat als not done beschouwd, maar kan men daarvoor geen app ontwikkelen? Dat kan ook in het voordeel van de ambtenaar zijn. De ambtenaar die goed zijn werk doet krijgt niet vaak een bloemetje, in tegenstelling tot de ambtenaar die eens een slechte dag heeft en vaak een klacht krijgt.

Mercedes Van Volcem vraagt of de minister de kantoren van de overheidsgebouwen kan laten gebruiken door derden. Gronden, gebouwen en overheidsmiddelen zijn schaars. Dit kan worden geoptimaliseerd, zeker als de overheid op een

locatie vlakbij het openbaar vervoer zit. Dan komt het zelfs de mobiliteit ten goede.

3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans

3.1. Functioneren volgens een holdingstructuur

Recrutering en selectie – Jobpunt Vlaanderen

De *minister* zet in op een schaalvergroting door de entiteiten van de Vlaamse overheid de mogelijkheid te bieden om vrijwillig alle selectieactiviteiten over te hevelen naar AgO. Op die manier kunnen ze meer en beter focussen op hun kerntaken. Dat is een van de belangrijke redenen om te kiezen voor een holdingmodel. Enerzijds is de knowhow bij AgO aanwezig. Anderzijds wil men de entiteiten het kader en de kansen bieden om te focussen op de kerntaken.

De terugtrekking uit Jobpunt Vlaanderen is goed verlopen. De aandelen van de Vlaamse overheid daarin zijn verkocht aan CIPAL, de VVSG en CEVI. Ze hebben elk een derde overgenomen.

De minister begrijpt de bekommernis over de objectieve aanduiding van de nieuwe administrateur-generaal van AgO. Zoals bij elke topfunctie zal een extern kantoor worden ingeschakeld voor verkennende gesprekken en assessments. Voor deze specifieke functie zullen om deontologische redenen ook de eindgesprekken worden uitbesteed aan het externe kantoor.

Vlimpers/Personeelpunt

Het is de bedoeling om een gemeenschappelijk en geïntegreerd personeelssysteem op te zetten, waarbij wordt uitgegaan van een verregaande standaardisering van de humanresourcesprocessen van de Vlaamse overheid. Ze moeten worden ondersteund door de actuele, moderne technologie die voorhanden is. Op die manier kunnen de administratieve lasten worden verminderd.

Vlaams Bestuursdecreet

De minister zegt dat het niet louter gaat over het samenvoegen van alle decreten zoals opgesomd in het regeerakkoord. Samen met de minister-president wil ze deze hervorming gebruiken als hefboom voor een meer klantgerichte Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid heeft een voorbeeldfunctie, maar er zijn nog verbeteringen mogelijk inzake klantvriendelijkheid en -gerichtheid. Een klantgerichte Vlaamse overheid moet er niet alleen zijn voor de burgers, maar ook voor de bedrijven, verenigingen en lokale besturen. Deze hervormingen zullen het voorwerp uitmaken van verdere discussie. De minister zal met een groenboek komen dat in het parlement kan worden besproken.

Verduurzamen facilitaire dienstverlening

Marnic De Meulemeester stelde een vraag over het statiegeld op blikjes. De minister beseft dat er al zaken in de media zijn verschenen, maar daar is in de Vlaamse Regering nog met geen woord over gesproken. Het is zeker nog geen vaststaand gegeven en ze kan niet op de feiten vooruitlopen. Mocht het statiegeld erdoor komen, dan is Het Facilitair Bedrijf niet van plan om dit door te rekenen naar de klanten. Het zou zelf ook instaan voor een ophaalregeling.

Ward Kennes had een vraag over milieuvriendelijke voertuigen in het kader van het gezamenlijk wagenpark. Concreet gaat het over 26 voertuigen. De wil is niet altijd aanwezig om zo veel mogelijk centraal te werken, maar er is wel een

evolutie in de goede richting. Momenteel zijn er bij die 26 twee 'groene' voertuigen: een voertuig op CNG en een elektrisch voertuig. Het is wel een doelstelling van dit project om alternatieve voertuigen intenser te laten gebruiken.

Schoonmaak – verhouding eigen beheer en uitbesteding

Voor grote gebouwen gebeurt de schoonmaak in eigen beheer, voor kleine gebouwen wordt die uit handen gegeven. Dat heeft te maken met kostenefficiëntie. Een overheid moet daarover nadenken. Ongeveer 90 procent van de schoonmaak van alle gebouwen gebeurt nog door eigen personeel en slechts een kleine 10 procent wordt uitbesteed.

Vastgoedbeleid

De minister zegt dat de centrale vastgoedbank momenteel enkel wordt gebruikt voor onroerende goederen van de Vlaamse overheid. Die informatie is naar iedereen ontsloten via het internet. Het gebruik door de lokale besturen van deze vastgoedbank voor eigen onroerende goederen is nog niet aan de orde. Bepaalde lokale besturen hebben gesignaleerd dat ze er zelf nog niet klaar voor zijn. De Vlaamse overheid heeft zelf enige tijd moeten spenderen aan het oplijsten en in kaart brengen van de eigendommen. Sommige lokale besturen zijn blijkbaar nog niet klaar met de inventaris en weten niet goed welke onroerende goederen ze in hun bezit hebben. De minister sluit de toekomstige mogelijkheid niet uit, maar het is nog te vroeg om deze databank al open te stellen voor lokale besturen.

Wat de verkoop van vastgoed betreft, is tijdens de begrotingscontrole 2015 beslist om vanuit de bevoegdheid Bestuurszaken eenmalig 10 miljoen euro van de verkoop van onroerende goederen, in de algemene middelen van de Vlaamse begroting te storten. Dit was nodig om de begroting sluitend te maken. De minister beschikt over een variabel krediet, wat betekent dat het departement kan verkopen en tegelijkertijd de inkomsten daarvan kan gebruiken voor nieuwe investeringen, renovaties enzovoort.

In de begrotingscontrole 2015 stond in totaal een bedrag van ongeveer 82,3 miljoen euro, maar dat bedrag vertegenwoordigt alle verkopen die moesten worden gerealiseerd. Het gaat daar bijvoorbeeld ook over domeinen die nog in beheer zijn van de Dienst voor de Scheepvaart, Aquafin enzovoort. De doelstelling van 10 miljoen euro vanuit Bestuurszaken is intussen gehaald.

De minister heeft er bewust voor gekozen het depot in Vilvoorde te vestigen, omdat de grond er goedkoper is dan in Brussel. Bovendien wil men evolueren naar een geïntegreerde kennissite zodat de archieven van het onroerend erfgoed, cultuur en media geïntegreerd en ontsloten kunnen worden op één site.

De huisvesting van de Vlaamse ambtenaren gebeurt hoofdzakelijk in gehuurde gebouwen. De gebouwen die in eigendom zijn, beheert de Vlaamse overheid uiteraard als een goede huisvader. De Vlaamse overheid opteert voor huren in plaats van kopen omdat huren niet meetelt voor de schuldopbouw. De keuze om te huren is ESR-matig veel beter dan kopen. Het is ook een bewuste keuze van de Vlaamse overheid om ambtenaren indien mogelijk buiten Brussel te huisvesten. De grote sites zoals het nieuwe VAC Brussel liggen logischerwijze vlakbij een goed bereikbaar station. Voor de rest wordt er vooral gehuurd.

Ward Kennes vindt het eigenaardig dat er nog geen interne vastgoedmarkt bestaat. Op zijn vraag of er al wordt gekeken naar vrije ruimte wanneer men op zoek is naar nieuwe huisvesting, antwoordt de minister dat overtollig vastgoed

gewoon wordt verkocht. Er wordt wel eerst gekeken naar een eventuele andere functie. Wanneer die er niet is, wordt er steevast verkocht aan de meest biedende.

Via de interne vastgoedmarkt wil de minister de communicatie tussen de verschillende agentschappen met en zonder rechtspersoonlijkheid stroomlijnen. Er bestaat al een ruwe versie van de interne vastgoedmarkt, die terug te vinden is op de webstek van Bestuurszaken. Daarop kunnen de entiteiten de gebouwen en terreinen die niet langer nuttig zijn, bekendmaken bij de andere entiteiten. Het hoeft daarbij niet te gaan over volledige gebouwen, het kan ook gaan over beschikbare ruimtes in gebouwen.

Aankoopcentrale

Met het oog op het professionaliseren van de aankoopcentrale, houdt de vernieuwing van de aankoopmethodiek onder meer in dat er zo veel mogelijk functionele bestekken worden uitgewerkt. Dat betekent dat meer resultaatgericht en minder detaillistisch zal worden gewerkt. Die aanpak spreekt het maximale potentieel van de markt aan en zorgt voor een lastenvermindering.

Een andere vernieuwende aankoopmethode is het categoriemanagement, zijnde het intelligent bundelen van verwante of gelijkaardige aankopen in logische productgroepen, zodat schaalvoordelen kunnen worden gerealiseerd en de beste prijs-kwaliteitverhouding kan worden aangeboden aan de afnemers.

Men onderzoekt ook het potentieel van alternatieve contractvormen zoals de productdienstcombinaties: wie iets aankoopt, neemt tegelijkertijd het onderhoud af bij dezelfde verkoper. Dat is goed want potentiële verkopers zullen minder geneigd zijn om minder kwaliteitsvolle producten te verkopen als ze ook instaan voor het onderhoud.

Op de vraag van Ward Kennes over de duurzaamheid in de bestekken, antwoordt de minister dat zij binnen de overheidsopdrachten het risico op schendingen van de basisconventies van de Internationale Arbeidsorganisatie tot een minimum wil beperken. Wat productgroepen zoals textiel en kleding betreft, waarbij er een risico is op schendingen, is de uitvoeringsvoorwaarde dat de inschrijver zich verbindt tot een volledige uitvoering van de opdracht en tot het toezien op de naleving van de vijf IAO-basisconventies doorheen de toeleveringsketen.

In het kader van haar bevoegdheid Sociale Economie is minister Homans ook bevoegd voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zij is gestart met een pilootproject waarbij onafhankelijke auditoren worden aangesteld om bij de uitvoering van een overheidsopdracht de naleving van de IAO-normen te controleren. Ook lokale besturen zullen een beroep kunnen doen op deze dienstverlening. De Vlaamse overheid en de lokale besturen kunnen daardoor hun textielleveranciers doorlichten. Het pilootproject kan in de toekomst worden uitgebreid.

De vraag of lokale besturen zullen kunnen afnemen van de diensten van de aankoopcentrale hangt af van de opdracht en van juridische opportuniteiten en praktische overwegingen. Een van de overwegingen is bijvoorbeeld of een product of dienst voldoende generiek is om zowel voor de Vlaamse overheid als voor de lokale besturen de functionele behoefte in te lossen.

Minister Homans geeft nog mee dat er momenteel verschillende productcategorieën open staan voor de lokale besturen, zoals mobiliteit, kantoorbenodigdheden, meubilair, kledij, ICT, energie en milieu. Hun concrete verwachtingen en behoeften ten aanzien van de aankoopcentrale zullen worden bevraagd in 2016.

3.2. Vlaanderen Radicaal Digitaal

Voor de verschillende vragen rond de projecten van Vlaanderen Radicaal Digitaal verwijst de minister naar haar toelichting, waarin al uitgebreid werd aangegeven om welke projecten het gaat. Er zijn daarover ook al tal van schriftelijke vragen gesteld.

De projecten die een deel van het hefboombudget hebben gekregen, zitten nog in een opstart- en planningsfase. Er zijn ook projecten opgestart ter ondersteuning van de lokale besturen. De minister waarschuwt voor twee grote valkuilen ter zake: een wildgroei aan digitale loketten enerzijds en het ontstaan van een digitaal aanbod waarop niemand zit te wachten anderzijds. Het is belangrijk om aan de entiteiten die gebruik kunnen maken van het hefboombudget, de kans te geven om hun planning goed te kunnen maken en de projecten goed te kunnen opstarten.

De minister onderschrijft de bekommernis van Ward Kennes omtrent de zogenaamde 'digibeten'. Het is belangrijk om de digitale snelweg in te slaan en daarbij een voorbeeldfunctie op te nemen, maar tegelijk moeten de mensen die niet mee zijn, ook nog altijd op een andere manier geholpen kunnen worden. Zo zal bijvoorbeeld de telefonische dienstverlening blijven bestaan.

Er wordt ingezet op 'linked open data', zodat die data rechtstreeks integreerbaar zijn in andermans processen. Aan de hand van een opendatawedstrijd zal de creatie van economische meerwaarde worden gestimuleerd. Men zal zich daarbij expliciet richten tot ondernemingen en start-ups die gebruikmaken van Vlaamse opendatasets, om innovatieve producten en diensten te ontwikkelen.

3.3. Modern hr-beleid

Ziekteverzuim

De minister verwijst naar een recent debat in de commissie over dit onderwerp naar aanleiding van een aantal vragen om uitleg (*Hand. VI.Parl. 2015-16, nr. 237*). Er is toen aangegeven dat het actieplan rond burn-out zo goed als klaar is. De minister is bereid dat in de commissie te bespreken.

Diversiteit

Voor de vragen naar de streefcijfers rond diversiteit en de huidige stand van zaken, verwijst de minister naar de toelichting bij de beleidsbrief Integratie en Inburgering en die van Bestuurszaken.

Ze onderschrijft de opmerking van Kurt De Loor over de samenstelling van het voorzitterscollege, waar slechts een kwart van de effectieve leden een vrouw is. Bij de plaatsvervangende leden gaat het om de helft. De minister is evenwel geen voorstander van opgelegde quota en huldigt veeleer het principe van 'de juiste man of vrouw op de juiste plaats'. Dat kan via het flankerend beleid, door bijvoorbeeld de combinatie van arbeid en gezin te vergemakkelijken. Dat vergt wel een mentaliteitswijziging, die anno 2015 nog altijd nodig is.

Er wordt ingezet op een grotere instroom van alle kansengroepen, dus niet alleen de vrouwen. Centralisering biedt ook in dat kader voordelen, omdat selectieprocessen op die manier duidelijker en meer uniform worden. De ontwikkeling die bij AgO is gebeurd, biedt voordelen om een grotere instroom van kansengroepen te kunnen bereiken.

Er werd ook beslist om de vacatureberichten van de Vlaamse overheid niet alleen via de interne, maar ook via de reguliere communicatiekanalen, de mailinglijst en dergelijke, naar de middenveld- en zelforganisaties in de kansengroepen te sturen.

Uitzendarbeid

Kurt De Loor verwees in zijn vraag over uitzendarbeid naar een juridisch advies van een gespecialiseerd advocatenbureau. Dit advies bevestigt dat de bevoegdheidstoewijzing inzake uitzendarbeid aan de gemeenschappen en gewesten eerder beperkt is. Er wordt een conceptnota voorbereid met de krachtlijnen voor de invoering van uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen. Daarover wordt ook overleg gepleegd met de diensten van de Vlaamse minister van Werk en met de lokale besturen. De Vlaamse Regering moet er nog over beslissen, pas dan kan deze commissie de conceptnota bespreken.

De minister wil de keuze voor uitzendarbeid niet per definitie uitsluiten. Het is een van de mogelijkheden om kort op de bal te spelen bij acute situaties. Met formele aanwervingsprocedures kan de dienst soms niet gegarandeerd blijven. Dat betekent absoluut niet dat de minister voorstander is om alle aanwervingen via uitzendbureaus te doen. Het kan ook een voordeel zijn voor de persoon die via uitzendarbeid bij de Vlaamse overheid wordt tewerkgesteld. Hij is op die manier beter op de hoogte van de vacatures binnen de Vlaamse overheid. Zo kan hij deelnemen aan de selectieprocedures, wervingsexamens en dergelijke.

Elders verworven competenties

De minister vindt competenties belangrijk als het gaat om een bijdrage te kunnen leveren aan de werking van de Vlaamse overheid. Op 17 juli 2015 werd een conceptnota goedgekeurd waarin de ministers Crevits en Muyters twee trajecten afspraken. In 2015-2016 moet er werk worden gemaakt van de ontwikkeling van de EVC-standaarden, een EVC-webstek, principes en scenario's, het uitschrijven van een studieopdracht met betrekking tot organisatie- en financieringsmodellen, en de start van een regelgevend traject inzake EVC. In 2016-2017 worden de principes en scenario's gekoppeld aan de resultaten van de studieopdracht en aan de redactie van het EVC-decreet.

Evaluatie van de topkaders

Ward Kennes verwees in zijn vraag over de evaluatie van de topkaders naar het rapport ter zake van het Rekenhof. De minister stelt dat de vorige Vlaamse Regering begin 2014 al rekening heeft gehouden met de opmerkingen van het Rekenhof in haar conceptnota over de bijsturing van het hr-instrumentarium voor de topkaders van de Vlaamse overheid. Ook het Vlaams Personeelsstatuut werd aangepast om tegemoet te komen aan de terechte opmerkingen van het Rekenhof. Zo werd vanaf de evaluatie van 2014 de verplichting ingevoerd van een rechtstreeks gesprek tussen de opdrachtgever, dat is de minister of de raad van bestuur of een strategische adviesraad, en de te evalueren topambtenaar. Het afgelopen jaar heeft de minister tien dergelijke evaluatiegesprekken gevoerd. Vroeger gebeurde dat op vrijwillige basis.

Gelijkschakeling arbeidsvoorwaarden statutairen en contractuelen

In het kader van de gelijkstelling van de arbeidsvoorwaarden werd er verwezen naar de tweede pensioenpijler. Momenteel is nog niet bekend in welke vorm de federale kaderwet gestalte geeft aan de uitbouw van een tweede pensioenpijler voor de contractuelen in de overheidssector. Daardoor ligt het niet voor de hand om op korte termijn acties te plannen. Meerdere scenario's zijn

mogelijk. Pas na het tot stand komen van de federale kaderwet kan de regelgeving worden aangepast.

3.4. Dienstverlening in functie van de maatschappelijke opdrachten

Personeelsbesparing

Ingrid Pira verwees naar de besparingsdoelstelling van 1950 koppen, die deze legislatuur nog zouden moeten afvloeien bij de Vlaamse overheid. Zij citeerde cijfers uit een Belgabericht. De minister probeert opheldering te brengen, waarbij men een onderscheid moet maken tussen de Vlaamse deelstaatoverheid, de besparingsdoelgroep en de buiten-besparingsdoelgroep.

Op 30 juni 2014 telde de Vlaamse deelstaatoverheid 42.011 koppen. Op 31 december 2014 waren dat er 41.732 en op 30 juni 2015 41.332. Op 30 juni 2014 telde de besparingsdoelgroep 17.603 koppen. Op 31 december 2014 waren dat er 17.305 en op 30 juni 2015 17.010. Op 30 juni 2014 telde de buiten-besparingsdoelgroep 24.408 koppen. Op 31 december 2014 waren dat er 24.427 en op 30 juni 2015 24.322.

De minister herinnert eraan dat de personeelsleden die werden overgeheveld in het kader van de zesde staatshervorming niet meetellen voor de besparingsdoelstelling van 1950 koppen. Tegelijkertijd werd het toepassingsgebied verbreed door de nieuwe definitie en methode die de Nationale Bank hanteert. Dat heeft ook te maken met de uitbreiding van de consolidatiekring, waardoor nu personeelsleden worden meegeteld die vroeger niet werden meegeteld. De VMSW is hiervan een goed voorbeeld: zij wordt nu ook ESR-matig opgenomen in de begroting van de Vlaamse Regering. De minister bevestigt dat de besparingsdoelstelling van 1950 koppen op schema zit.

Overheveling personeel in kader van zesde staatshervorming

Kurt De Loor stelde dat het personeel dat overkomt, zich behandeld voelt als tweederangsambtenaren. De minister vindt dat een krasse uitspraak. Ze heeft die zelf nog niet gehoord en wil dat ook niet stimuleren.

Tot op heden zijn er 1466 personeelsleden overgedragen naar de diensten van de Vlaamse overheid, waarvan het merendeel (671 personeelsleden) naar WVG en de justitiehuisen. Naar VLABEL zijn er 446 overgeheveld. Voor deze personeelsleden is de huisvesting in orde, ook dankzij de inspanningen van de topambtenaren van de betrokken administraties.

Op 13 november 2015 is de wijziging van het VPS definitief goedgekeurd. Er zijn geen knelpunten meer. De opmerkingen van de Raad van State werden in het definitieve document verwerkt. Er is hier heel wat tijd en energie in gestopt. In de periode december 2014 – mei 2015 zijn er tien onderhandelingsgesprekken geweest met de vakorganisaties. Jammer genoeg is men geëindigd met een protocol van niet-akkoord.

Gemiddeld gaat een federaal ambtenaar die overkomt, er 4 procent op vooruit. Er gaat niemand op achteruit. Er was wel een probleem met de maaltijdcheques. Bij de federale overheid kregen ze die niet, bij de Vlaamse wel. De vraag was of dit al dan niet zou worden meegeteld bij het loon. De vakbonden stelden voor om de maaltijdcheques te laten vallen en om te zetten in een brutobedrag. De minister wil echter één kader voor het hele personeel en is daar niet op ingegaan. Het waren niet altijd gemakkelijke keuzes. Ze vindt het logisch dat de taalpremie is afgeschaft wanneer men werkt voor de Vlaamse overheid. Ze is ingegaan op

alle opmerkingen van de Raad van State en die heeft geen bezwaar geuit over het punt van de maaltijdcheques.

Overdracht van provinciale ambtenaren

De regering heeft op 13 november 2015 het voorontwerp van decreet houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies goedgekeurd, na onderhandelingen met de vakorganisaties en het Comité C. Dat leidde tot een protocol van akkoord. Het behoud van een extralegaal voordeel als tweede pensioenpijler is opgenomen, maar een aandachtspunt blijft in hoeverre deze tendens naar een uniforme regeling kan worden doorgetrokken. Dit voorontwerp van decreet bepaalt onder meer het kader waarin de overdracht van de personeelsleden moet gebeuren, zowel naar de lokale besturen als naar de diensten van de Vlaamse overheid, afhankelijk van de vraag naar waar de bevoegdheid wordt overgeheveld. De overdracht is voor 1 januari 2017 gepland. Momenteel wordt op het niveau van de administratie een stappenplan gefinaliseerd. De diverse vakministers en administraties zullen bij de uitwerking ervan betrokken worden. Dit start nog eind van dit jaar.

Fusies van de entiteiten

Eind 2015 zullen er nog 57 entiteiten zijn. Dat zijn er 19 minder dan begin 2009. Die zijn niet afgeschaft maar opgegaan in of versmolten met een andere entiteit. Nog niet alle aangekondigde fusies uit het regeerakkoord zijn voltrokken. In de komende jaren moet er bijvoorbeeld werk worden gemaakt van de fusie van de beleidsdomeinen LNE en RWO en ook van de fusie van de agentschappen Waterwegen en Zeekanaal en Scheepvaart. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid van de minister van Bestuurszaken enerzijds en de bevoegde vakministers anderzijds.

4. Replieken van de commissieleden

4.1. Tussenkost van Ingrid Pira

Ingrid Pira had met betrekking tot AgO gevraagd of er nieuwe contracten waren afgesloten met de selectiekantoren. De minister heeft daar nog niet op geantwoord.

Er is het opvallende cijfer van meer dan 7 procent ziekteverzuim en de toenemende ziekteduur bij personeelsleden van niveau A. Is het voldoende om daar jaarlijks over te rapporteren of moet er worden overgegaan tot gericht onderzoek, met eventueel streefcijfers per jaar?

De cijfers over de personeelsaantallen blijven *Ingrid Pira* verwarren. De minister heeft het over 41.732 personeelsleden op 31 december 2014. Op de website van Bestuurszaken staat echter het cijfer van 40.607 personeelsleden voor dezelfde datum. Voor dezelfde datum vindt ze nog een ander cijfer in bijlage 2 bij de beslissing van 10 juli 2015 over het kerntakenplan, namelijk 41.593 personeelsleden. Dat zijn dus drie verschillende cijfers voor dezelfde datum. Hoe verklaart de minister dat?

4.2. Tussenkost van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester hoopt dat er binnen de regering discussie mogelijk zal zijn over het verduurzamen van de facilitaire dienstverlening. Het is in elk geval hoopgevend dat Het Facilitair Bedrijf er niet aan denkt om statiegelden aan te rekenen aan de gebruikers.

De vastgoeddatabank is er momenteel alleen voor de Vlaamse overheid en niet voor de lokale besturen. Het verwondert Marnic De Meulemeester dat lokale besturen nog niet in het bezit zouden zijn van een eigen inventaris van onroerende goederen. Een lokaal bestuur weet normaal toch welke onroerende goederen het bezit. Hij hoopt dat de minister in de toekomst werk zal maken van de toegang tot de vastgoeddatabank. Vele lokale besturen zijn immers vragende partij.

De spreker neemt er nota van dat de minister meer uitleg wil geven bij het plan voor het ziekteverzuim. Dat is nuttig en nodig, gelet op het grote probleem van burn-outs.

Het doet hem veel genoeg dat de discussie over de uitzendarbeid voor de Vlaamse overheid en de lokale besturen binnenkort aan bod kan komen. De minister zal een conceptnota voorleggen aan de Vlaamse Regering en nadien kan daarover in het parlement worden gediscussieerd. Zeker voor de lokale besturen is het belangrijk om op bepaalde momenten kort op de bal te kunnen spelen en daarvoor een beroep te kunnen doen op uitzendarbeid. Het mag uiteraard geen blijvend systeem worden, maar moet tijdelijk van aard zijn.

4.3. Tussenkoms van Kurt De Loor

Kurt De Loor hoort de minister graag zeggen dat er veel beroep moet worden gedaan op AgO omdat de kennis er aanwezig is. Dat is een goed uitgangspunt. Hetzelfde argument is echter vorig jaar veelvuldig gebruikt om de rol en positie van Jobpunt Vlaanderen te onderstrepen.

Wat het streven naar marktconforme oplossingen voor de schoonmaak betreft, staat er voor de minister een gelijkheidsteken tussen efficiëntiewinsten en het uitbesteden van taken. Kurt De Loor is het daar absoluut niet mee eens. Hij stelt dat de Vlaamse overheid niet mag evolueren tot een werkplaats voor hoger opgeleiden.

Wat de lastenboeken voor de kwaliteitsopvolging betreft, vraagt de spreker zich af of het enkel gaat over de kwaliteit van de schoonmaak of ook over het welzijn van het personeel. Als dat niet zo is, moeten daarover een aantal parameters worden ingeschreven.

Kurt De Loor vraagt om te kunnen beschikken over het juridisch advies over de uitzendarbeid. Hij vraagt ook expliciet naar de conceptnota met de krachtlijnen voor de invoering van uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten. Het zou goed zijn moest die nota uitvoerig in het parlement worden besproken.

De minister opteert voor het inzetten van uitzendarbeid binnen de Vlaamse overheid omdat ze kort op de bal wil spelen. Het uitgangspunt van Kurt De Loor daarentegen zijn volwaardige contracten waarmee mensen een toekomst kunnen uitbouwen, en geen dagcontracten. Momenteel is er een exponentiële stijging van die dagcontracten. De minister vindt het positief om met uitzendarbeid te werken omdat de mensen veel sneller de vacatures kunnen zien en daarop kunnen inspelen. Dat vindt de spreker echter een drogreden. Mensen zijn op zoek naar werkzekerheid, vandaar het groot aantal sollicitaties bij lokale, Vlaamse en federale besturen. Hij wijst er ook op dat uitzendarbeid een zeer dure vorm van tewerkstelling is.

De spreker benadrukt het belang van diversiteit. Hij vindt dat het personeelsbestand van de Vlaamse overheid een afspiegeling moet zijn van onze samenleving. Hij heeft vorige week specifiek gevraagd of het streefcijfer voor diversiteit ook gehandhaafd blijft voor het voorzitterscollege. Een op drie moet van een ander

geslacht zijn. Bij de effectieven wordt dat niet gehaald, bij de plaatsvervangers wel. Hopelijk moeten vrouwen niet enkel fungeren als plaatsvervanger, maar kunnen ze ook daadwerkelijk deelnemen aan de vergadering van het voorzitterscollege.

Zorgtaken worden vaak uitgevoerd door vrouwen. Kurt De Loor wil ter zake persoonlijk een voorbeeld stellen en duidelijk maken dat het ook anders kan. Hij sluit zich op dat vlak aan bij de minister.

De definitie van personeelsleden met een handicap of chronische ziekte is uitgebreid. Het lijkt dan logisch dat ook de streefcijfers worden aangepast.

In het kader van de doorstroming van vrouwen ligt het streefcijfer bij vrouwen in het top- en middenkader op 40 procent. Daarbij zijn de twee categorieën samengevoegd. De minister zal de bestaande initiatieven om de doorstroom van vrouwen naar het middenkader te bevorderen, ondersteunen. Worden ook extra maatregelen genomen voor vrouwen in het topkader?

Een aantal federale ambtenaren die in het kader van de zesde staatshervorming naar Vlaanderen zijn gekomen, voelen zich volgens Kurt De Loor tweederangsmedewerkers. Minister Homans heeft het ook gehad over de overdracht van provinciale medewerkers naar het lokale en Vlaamse niveau. Kurt De Loor kijkt uit naar de bespreking van het ontwerp van decreet daarover. Hij hoopt alvast dat de medewerkers van de provinciale besturen hun rechten zullen kunnen behouden.

Wat Vlaanderen Radicaal Digitaal betreft, heeft de minister in 2015 een open oproep gelanceerd voor digitaliseringsprojecten die gericht zijn op ondernemers, het brede publiek en de lokale besturen. Voor 2016 voorziet zij opnieuw in 10 miljoen euro voor een nieuwe open oproep. Is die open oproep van vorig jaar geëvalueerd? Wat waren daar eventueel de conclusies van? Zijn bepaalde punten voor verbetering vatbaar zijn en werden die opgenomen in de nieuwe oproep?

Wat de EVC-procedure betreft, werkt de minister momenteel aan een conceptnota. Kurt De Loor heeft de indruk dat een en ander op de lange baan wordt geschoven. Hij vreest dat hij daar volgend jaar opnieuw bij zal moeten stilstaan. Het aantal mensen dat daar gebruik van maakt, kan wellicht ook dan opnieuw op één hand worden geteld.

Vorige week heeft Els Robeyns een voorstel gedaan om de kansengroepen te monitoren gedurende de volledige selectieprocedure en de tewerkstelling bij de Vlaamse overheid. Is de minister bereid daarop in te gaan?

In het kader van het kerntakendebat hebben een aantal ambtenaren voorgesteld om een soort van G1000 te organiseren onder het ambtenarenkorps. Vanuit sp.a heeft Els Robeyns de suggestie gedaan om nog een stap verder te gaan en ook externe stakeholders daarbij te betrekken. Hoe staat de minister daartegenover?

4.4. Tussenkomen van Bert Maertens

Bert Maertens heeft in het verleden al meermaals aangedrongen op een uitbreiding van de aankoopcentrale naar de lokale besturen. Minister Homans gaat daar voor een aantal producten op in. In 2016 worden de lokale besturen bevraagd over wat zij daarmee willen bereiken. Dat is een gelegenheid om het concept wat meer in de kijker te plaatsen. Momenteel is die aankoopcentrale nog onvoldoende bekend bij de lokale besturen. Ook de VVSG kan daarvoor worden ingeschakeld.

Wat de schoonmaak betreft, valt 90 procent van de grote werkvloeren voor eigen rekening en wordt 10 procent uitbesteed. Bert Maertens vraagt zich af of die situatie in de toekomst zal evolueren. Ook dat segment van het Vlaams overheidspersoneel wordt wellicht geconfronteerd met vergrijzing en pensioering. Een evolutie naar minder effectieven betekent dat er minder mensen zullen worden vervangen en dat bepaalde taken zullen worden uitbesteed. Klopt die redenering? Of gaat het eerder om een jonge groep?

Wat de personeelsmobiliteit van en naar de lokale besturen betreft, heeft de minister gezegd dat er in 2015 cijfermateriaal ter beschikking zal zijn. Dat is er echter nog niet of onvoldoende. Bert Maertens vraagt dan ook om daar in de komende maanden alsnog werk van te maken. Cijfergegevens zijn belangrijk om te kunnen evalueren met het oog op verbeteringen.

5. Aanvullende antwoorden van de minister

De *minister* bevestigt dat er in het kader van AgO effectief al nieuwe contracten zijn tussen het agentschap en de selectiekantoren.

Wat de vraag over het ziekteverzuim betreft, zijn de onderhandelingen met de vakbonden bezig. De minister meent dat de aanwezigheidspolitiek moet worden bevorderd. Het kan niet de bedoeling zijn een afwezigheidspolitiek te motiveren. Het is belangrijk dat de Vlaamse ambtenaar zich goed in zijn of haar vel voelt en met plezier komt werken.

De bijlage waar Ingrid Pira naar verwezen heeft in het kader van de personeelsaantallen, is geen door de Vlaamse Regering goedgekeurd document. Het is een document dat afkomstig is van het voorzitterscollege. Op de webstek van Bestuurszaken staat op 31 december 2014 een ander getal dan het getal waar de minister over beschikt, hoewel die cijfers van dezelfde administratie afkomstig zijn. Zij zal die cijfers met de administratie aftoetsen en ze dan aan de commissiesecretaris bezorgen (zie bezorgde gegevens als bijlage).

Het is belangrijk om te duiden over welke ambtenaren het gaat, over wat het toepassingsgebied is van de personeelsvermindering. Door de overheveling van personeelsleden in het kader van de zesde staatshervorming stijgt het personeelsbestand van de Vlaamse overheid. Bovendien heeft de Vlaamse overheid door allerlei Europese regels en andere definities van de Nationale Bank in het kader van de consolidatie, haar toepassingsgebied moeten verruimen. Dat impliceert een toename van het aantal ambtenaren. De minister zal de reden voor het kleine verschil tussen de twee cijfers op dezelfde datum doorgeven aan de commissiesecretaris.

Wat de vraag van Marnic De Meulemeester over het statiegeld op blikjes betreft, moet het debat nog worden gevoerd in de Vlaamse Regering. De minister is echter niet bevoegd om dat onderwerp te agenderen.

Marnic De Meulemeester is verwonderd over het feit dat niet elk lokaal bestuur weet wat er op zijn grondgebied inzake vastgoed te vinden is. Ook voor de Vlaamse overheid is het een hele klus geweest om alle vastgoed te inventariseren. Dat is geen eenvoudig werk: soms gaat het over een klein stukje land waarvan men niet weet dat men daar eigenaar van is, omdat het slechts een deeltje is van een groot perceel dat eigendom is van iemand anders.

Uitzendarbeid is inderdaad een belangrijk debat. Dat geldt ook voor het garanderen van de dienstverlening, waarbij uitzendarbeid een van de instrumenten kan zijn. Dat hoeft geen permanente situatie te worden, dat kan alleen op tijdelijke basis, benadrukt de minister.

Wat schoonmaak betreft, herhaalt de minister dat nog altijd 90 procent in eigen beheer gebeurt en 10 procent wordt uitbesteed. Dat wordt gebouw per gebouw en case per case bekeken. Als moderne overheid mag men rekening houden met kostenefficiëntie, wat niet betekent dat men per definitie alles moet gaan uitbesteden. Af en toe moet men toegeven dat men als Vlaamse overheid niet elke dienstverlening op een even goedkope manier kan verzorgen.

De minister bevestigt aan Kurt De Loor dat in de lastenboeken bepalingen zijn opgenomen over het welzijn van de personeelsleden. Voor de conceptnota rond uitzendarbeid zal inderdaad rekening gehouden worden met het externe juridische advies.

De minister deelt de bekommernis van Kurt De Loor met betrekking tot de samenstelling van het voorzitterscollege, maar herhaalt dat het ook een zaak is van meer flankerende maatregelen.

De categorieën 'vrouwen in topkader' en 'vrouwen in middenkader' zijn niet samengevoegd, maar hebben wel hetzelfde percentage als streefdoel, zijnde 40 procent. De minister vindt het belangrijk dat het twee aparte categorieën blijven. Het meerjarenplan Diversiteit moet nog op de Vlaamse Regering komen. Daarin zullen die twee categorieën ook apart worden opgenomen.

Wat Vlaanderen Radicaal Digitaal betreft, is er inderdaad een evaluatie geweest. De belangrijkste bekommernis van de deelnemende actoren is dat men meer tijd en begeleiding nodig heeft. Het is dan ook belangrijk dat men genoeg tijd krijgt om met een goed plan te komen.

De minister stipt aan dat EVC geagendeerd is door de ministers van Werk en Onderwijs, maar dat de visie wel gedeeld wordt door de voltallige Vlaamse Regering. De problematiek van EVC gaat breder dan de Vlaamse overheid. Daarom is het goed dat het geagendeerd wordt door de ministers van Werk en Onderwijs, om zo tot een uniform EVC-beleid en -attest te kunnen komen. De beide ministers hebben hun verantwoordelijkheid genomen en zullen dat uitwerken, voor alle werknemers.

Wat de instroom van kansengroepen betreft, verwijst de minister naar de voorbeelden die ze in de eerste antwoondenronde al heeft gegeven. Zo worden vacatures nu niet enkel via de gebruikelijke publicatiekanalen verspreid, maar ook naar het middenveld en naar zelforganisaties die bezig zijn met kansengroepen.

In antwoord op de vraag van Bert Maertens over de schoonmaak herhaalt de minister dat dat gebouw per gebouw bekeken wordt. Ze wijst er ook op dat dat deel kan uitmaken van de kerntakenplannen, die weliswaar niet haar bevoegdheid zijn.

De Vlaamse Regering heeft beslist dat als er een vacature is, die niet alleen wordt opengesteld voor aanwerving en interne mobiliteit, maar ook voor externe mobiliteit. Zo kan men mensen van lokale besturen richting de Vlaamse overheid motiveren en vice versa. Dat heeft uiteraard ook een impact op de manier waarop bepaalde vacatures aan het brede publiek worden bekendgemaakt.

Kurt De Loor benadrukt met betrekking tot het streven naar efficiëntiewinsten bij de poetsdiensten dat het niet enkel om het financiële plaatje mag gaan, maar dat ook kwaliteit belangrijk blijft.

De spreker neemt akte van het feit dat 'vrouwen in topkader' en 'vrouwen in middenkader' twee aparte categorieën zijn, maar zijn vraag blijft wel overeind.

De minister spreekt in haar beleidsbrief immers enkel over het bevorderen van de doorstroming van vrouwen naar het middenkader en niet over initiatieven voor vrouwen in topkaders, terwijl men net daar verder van het streefcijfer afstaat.

De *minister* antwoordt dat er initiatieven zijn genomen om meer vrouwen te laten doorstromen naar het middenkader. Hoe meer vrouwen naar het middenkader doorstromen, hoe meer vrouwen logischerwijze ook zullen doorstromen naar het topkader.

II. Beleidsbrief Integratie en Inburgering

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

1.1. Inleiding

De bevolking in Vlaanderen wordt steeds meer divers. Momenteel is 18,3% van de bevolking in Vlaanderen van buitenlandse herkomst. Uiteraard zijn er regionale verschillen.

Momenteel wordt men geconfronteerd met een herkomstkloof, een lagere werkzaamheidsgraad, meer schoolachterstand, vroegtijdige schooluitval en meer armoede. De beleidsbrief schetst daarom een grondige omgevingsanalyse.

Het doel van het beleid is de herkomstkloof te verminderen door actief en gedeeld burgerschap en evenredige participatie te stimuleren, binnen een kader van normen en waarden eigen aan de Vlaamse samenleving en met respect voor ieders eigenheid.

In de beleidsnota worden vier strategische doelstellingen geformuleerd. Die worden in de beleidsbrief hernomen en uitgewerkt.

Een belangrijk instrument van het beleid is de werking van de drie agentschappen Integratie en Inburgering: het Vlaamse agentschap en de agentschappen in de steden Antwerpen en Gent. Zij moeten de begeleiding op maat van de personen van buitenlandse herkomst aanbieden en organisaties ondersteunen bij het toegankelijk maken van hun dienstverlening naar personen met een vreemde herkomst.

2015 was een belangrijk transitiejaar met de oprichting van de drie agentschappen Integratie en Inburgering. De taken van de Huizen van het Nederlands werden ook overgedragen. Er werd verder volop ingezet op de uitbouw van de geïntegreerde werking in de agentschappen.

1.2. In alle relevante domeinen de herkomstkloof verminderen

1.2.1. Alle betrokken beleidsdomeinen nemen maatregelen

Het werken aan integratie is een verantwoordelijkheid van elke minister. De coördinatie verloopt via het horizontaal integratiebeleidsplan. Het doelstellingenkader werd in juli 2015 goedgekeurd door de Vlaamse Regering en tegen begin 2016 moet een uitgewerkt plan klaar zijn. De uitvoering en afstemming zijn prioritair in 2016.

Het mandaat en de expertise van de ambtelijke Commissie Integratiebeleid zullen worden versterkt.

1.2.2. Beleid op basis van monitoring

Om de herkomstkloof te verminderen, moet deze in alle domeinen worden gemonitord. Bedoeling is om knelpunten bloot te leggen, evoluties aan te geven en de meest geschikte maatregelen te treffen.

Er werd een uniforme definitie van 'personen van buitenlandse afkomst' afgesproken binnen de Vlaamse Regering. Die nieuwe definitie wordt in alle diensten van de Vlaamse overheid gehanteerd.

De Vlaamse en lokale inburgerings- en integratiemonitor zal periodiek worden gepubliceerd en verrijkt. De tweede versie van de Vlaamse monitor verschijnt in december 2015. De vierde editie van de lokale monitor verscheen reeds begin 2015.

Beleidsrelevant onderzoek inzake integratie en inburgering blijft belangrijk. Middelen van inburgering voor cofinanciering van het vroegere steunpunt zullen blijvend ingezet worden voor onderzoek. Momenteel is er een nieuwe onderzoeksagenda in opmaak.

1.2.3. Beleid in samenspraak met het middenveld

Men moet in samenspraak met het middenveld naar een breed draagvlak gaan via een integratiepact. De sociale partners zijn daarin belangrijk, evenals organisaties, lokale besturen, de media en de verenigingen. Men wil een breed draagvlak om discriminatie op basis van afkomst te bestrijden. Er wordt in dit kader een conceptnota met uitgangspunten, aanpak en planning voorbereid.

Er wordt onderzoek verricht naar methodieken van beleidsparticipatie teneinde personen van buitenlandse herkomst meer te betrekken. Hierbij wordt onder meer de vraag gesteld of dit altijd via het Minderhedenforum dient te gebeuren. De resultaten van het onderzoek worden midden 2016 verwacht. Op basis van de resultaten zal een bijgestuurde aanpak worden gelanceerd.

1.2.4. De Vlaamse overheid neemt zelf het voortouw

De Vlaamse overheid heeft een belangrijke voorbeeldfunctie in het kader van integratie. Er wordt gewerkt met een nieuwe ambitieuze doelstelling van een aandeel van 10% ambtenaren van buitenlandse herkomst bij de Vlaamse overheid tegen 2020.

De minister hecht ook veel belang aan de Vlaamse interlevensbeschouwelijke dialoog. Het gaat om een overlegplatform met de verschillende levensbeschouwingen, dat wordt gefaciliteerd door ABB. Men komt regelmatig samen om diverse (actuele) thema's te bespreken, bijvoorbeeld de vluchtelingencrisis en de problematiek van de radicalisering.

1.3. Blijven investeren in het verhogen van de kennis NT2

1.3.1. Naar een behoeftedekkend aanbod NT2

De huidige stand van zaken in de CVO's en CBE's wordt geanalyseerd. Hiervoor is een opdracht aan de Onderwijsinspectie toegekend. De resultaten en aanbevelingen worden verwacht tegen begin 2016. Maatregelen zullen worden bekeken in overleg met de minister van Onderwijs.

De agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel stimuleren volwassenonderwijs om het aanbod behoeftedekkend te maken en stimuleren geïntegreerde opleidingstrajecten, bijvoorbeeld een opleiding naar werk gecombineerd met een cursus Nederlands.

Nederlands moet ook kunnen worden aangeleerd buiten de reguliere klaslokalen. Er is bijvoorbeeld de portaalsite www.nederlandsoefenen.be en het digitaal platform Nedbox. In 2016 zal verder een projectoproep worden gelanceerd om een informeel aanbod NT2 te optimaliseren en te verankeren. Het gaat hier om de bewuste projectoproep naar de private sector teneinde voldoende aanbod op maat te kunnen aanbieden. Voor iemand die werkt, is het niet evident cursus tijdens de reguliere schooltijden te volgen. Het is niet de bedoeling om de concurrentie met de CVO's en CBE's aan te gaan. Er is echter een uitbreiding van de capaciteit nodig.

Door de toegenomen instroom van vluchtelingen is er ook nood aan bijkomende capaciteit NT2. Er wordt een uitbreiding van het aanbod voorzien in overleg met de minister van Onderwijs.

1.3.2. Vlaamse overheid voert een taalpromotiebeleid en stimuleert voorzieningen om een taalbeleid te voeren

Nederlands is een belangrijke hefboom om te komen tot een verhoogde maatschappelijke participatie. Nederlands versterken is een doelstelling die door ieder beleidsdomein moet worden opgenomen. In dat kader moet een taalbeleid worden ontwikkeld dat erop gericht is het Nederlands te versterken en taal als drempel weg te nemen. Deze doelstelling wordt meegenomen in het horizontaal integratiebeleidsplan.

Met initiatieven zoals 'klare taal rendeert' en 'Overal Taal' ondersteunen en stimuleren de (voormalige) Huizen van het Nederlands organisaties om een taalbeleid te voeren. Bedoeling is bijvoorbeeld om aan scholen, ziekenhuizen, welzijnsorganisaties of sociale huisvestingsmaatschappijen aan te leren hoe ze op een simpele en duidelijke manier iets kunnen uitleggen in het Nederlands aan mensen die het Nederlands niet (voldoende) machtig zijn.

Wat het sociaal tolken betreft, wordt een analyse gemaakt van de nood aan en de organisatie van het aanbod in samenwerking met de voornaamste betrokken beleidsdomeinen. Op basis hiervan zal een uniform financieringsmechanisme voor het sociaal tolken worden uitgewerkt.

Inzake sociaal tolken verduidelijkt de minister dat het aanbod vanuit Inburgering wordt voorzien, maar dat de financiering altijd via de betrokken beleidsdomeinen gebeurt. Als bijvoorbeeld het beleidsdomein Welzijn een beroep doet op een sociaal tolk, dan zal dat beleidsdomein instaan voor de kosten. Het kan dan zelf beslissen of de tarieven worden doorgerekend aan degene die gebruikmaakt van de tolk.

Het sociaal vertalen als instrument moet eveneens worden uitgeklaard. Sommige tolkdiensten bieden ook sociaal vertalen aan, andere dan weer niet. Dit moet worden uitgeklaard vooraleer het sociaal vertalen vorm kan krijgen binnen de agentschappen. Sommige lokale besturen rekenen de kosten van het sociaal vertalen aan, andere niet. De praktijk is dus heel divers.

Het taalbeleid en het sociaal tolken moeten worden afgestemd. Beide zijn met elkaar verbonden. Naast het sociaal tolken moet men blijven zoeken naar alternatieve ondersteuningsvormen om de taalkloof te helpen overbruggen. Hiervoor bestaan verschillende instrumenten: Nederlandse lessen, taalondersteu-

ning via vertalingen of pictogrammen, klare taal, taalondersteuning met vrijwilligers enzovoort.

1.3.3. Optimalisering werking agentschappen en Huis van het Nederlands Brussel met betrekking tot NT2

Met het decreet van 29 mei 2015 zijn de opdrachten omschreven in het decreet van de Huizen van het Nederlands (2004) opgenomen in het decreet van 7 juni 2013. In uitvoering hiervan zullen de Huizen van het Nederlands, met uitzondering van het Huis van het Nederlands Brussel, worden ondergebracht in de drie agentschappen. In de loop van 2015 zijn de nodige stappen gezet om deze inkanteling voor te bereiden.

De agentschappen en het Huis van het Nederlands Brussel worden bevoegd om het taalniveau Nederlands te attesteren. Om deze opdracht kwaliteitsvol te kunnen opnemen, is een digitale toetsbatterij in ontwikkeling. Deze zal beschikbaar zijn en in werking treden in de loop van 2016.

1.4. Versterken bestuurskracht lokale besturen inzake lokaal integratiebeleid

1.4.1. Versterken regierol lokale besturen

In 2015 hebben 57 gemeenten een integratiesubsidie ontvangen. In de toekomst zullen deze middelen worden geïntegreerd in het Gemeentefonds, behalve in de faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand. Op de middelen werd niet bespaard. Zij werden integraal overgemaakt aan het Gemeentefonds.

In samenwerking met de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand wordt een aanpak op maat voor de Vlaamse Rand uitgewerkt. Er is een project van drie jaar van het agentschap Integratie en Inburgering met onder andere vzw De Rand. Het moet ertoe leiden dat de lokale besturen in de brede Vlaamse Rand beter uitgerust zijn om op een kwaliteitsvolle en effectieve manier om te gaan met de instroom van inwoners met een buitenlandse herkomst in hun gemeente. De eerste drie proeftuinen van de zes clusters van gemeenten zijn inmiddels opgestart in Dilbeek, Liedekerke en Sint-Pieters-Leeuw. De drie andere proeftuinen zullen in Vilvoorde, Machelen en Zaventem zijn.

In 2015 werd een projectoproep gelanceerd om intergemeentelijke samenwerking met betrekking tot het onthaalbeleid of samenleven in diversiteit te ondersteunen. Deze oproep gold voornamelijk voor die gemeentebesturen die niet de sectorale integratiesubsidies kregen. 57 gemeenten met een sectorale subsidie konden enkel meedoen met de projectoproep wanneer ze zich verenigden met ten minste een bestuur dat geen sectorale subsidie krijgt. De looptijd van de projecten bedraagt maximaal drie jaar. Er werden veel projecten ingediend en de resultaten zullen binnenkort worden bekendgemaakt.

Lokale besturen voeren de regie over het lokaal integratiebeleid. Het agentschap Integratie en Inburgering zal met het ABB en de VVSG een vernieuwd vormings- en ondersteuningsaanbod uitwerken.

1.4.2. Versterken integratie- en inburgeringsbeleid in Brussel

Het Huis van het Nederlands in Brussel werd gelet op zijn unieke positie niet overgedragen naar het agentschap Integratie en Inburgering. In Brussel moet men kunnen inspelen op de taalsituatie. Er zijn bijvoorbeeld Franstaligen van autochtone herkomst die toch Nederlands willen leren.

De VGC wordt betrokken bij het bepalen van de prioriteiten van de Brusselwerking van het agentschap Integratie en Inburgering.

De minister heeft samen met de minister bevoegd voor Brussel aangedrongen op een verplichte inburgering in Brussel. Dit is in de eerste plaats een bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. De bevoegde leden van de GGC werden aangeschreven. Intussen heeft de GGC aangekondigd de nodige stappen te zullen zetten om te komen tot een ordonnantie die een verplichting mogelijk maakt. Om tot een uitvoerbare ordonnantie te komen, is het noodzakelijk dat het Vlaamse niveau hier van bij het begin bij betrokken is.

1.4.3. Woonsituatie woonwagengewoners verbeteren

Het beleid en de middelen voor woonwagenterreinen zijn in 2015 overgedragen van Inburgering naar het beleidsdomein Wonen.

1.5. Behoeftegedekkend individueel vormings- en begeleidingsaanbod

1.5.1. Doeltreffendheid van inburgering verhogen

Er zijn verschillende initiatieven van de drie agentschappen: uniform kwaliteitsbeleid in ontwikkeling, inburgering op maat voor laaggeletterde vrouwen met jonge kinderen (AMIF-oproep), het project E-inclusie in het stedelijk agentschap Antwerpen en het aanbod loopbaanoriëntatie beter laten aansluiten bij het Vlaamse EVC-beleid.

De resultaatsverbintenis wordt ingevoerd. Dit houdt concreet in dat men enkel een attest krijgt als men geslaagd is. Dit lijkt de minister goed voor de betrokkene en beter voor de potentiële werkgever omdat een attest toch een bepaalde waarde heeft. Er is een boetesysteem aan gekoppeld, maar boetes worden niet uitgeschreven op basis van het behaalde resultaat, wel op basis van de geleverde inspanning om tot een resultaat te komen.

Een evaluatie van de maatschappelijke oriëntatie zal worden uitgewerkt door de agentschappen. Het zal gaan om een permanente evaluatie, waarbij nagegaan wordt of de acties die de inburgeraar moet ondernemen in functie van de maatschappelijk oriëntatie gerealiseerd zijn.

Met de Kruispuntbank Inburgering wordt het registratiesysteem van de agentschappen bedoeld. Men is bezig met 'Connect' verder te ontwikkelen. Via de Kruispuntbank is uitwisseling mogelijk met de VDAB, het VMSW, het OCMW, het onderwijs enzovoort.

1.5.2. Meer personen van buitenlandse herkomst bereiken

Mensen van buiten de Europese Unie moeten verplicht een inburgeringstraject volgen. Mensen van binnen de Europese Unie zijn daartoe niet verplicht, maar men wil wel meer inzetten op vrijwillige inburgering. Iemand die uit Polen komt, kan evenmin Nederlands als iemand die uit Marokko komt. De belemmeringen voor het invoeren van een verplichte inburgering van EU-onderdanen en hun familieleden zullen worden onderzocht.

De inburgeringsplicht werd uitgebreid naar inburgeraars die binnen de vijf jaar na hun vestiging in Brussel of Wallonië naar het Vlaamse Gewest verhuizen (decreet van 29 mei 2015). Volgens een eerste inschatting van het Agentschap Binnenlands Bestuur gaat het jaarlijks over ongeveer negenhonderd personen.

Het inburgeringsaanbod zal beter worden afgestemd op de verschillende profielen van inburgeraars, zoals ouders met schoolgaande kinderen, analfabeten, laaggeletterden enzovoort.

De onderlinge doorverwijzing tussen agentschappen en partnerorganisaties wordt waar mogelijk geoptimaliseerd.

1.5.3. Gericht aanbod naar minderjarige nieuwkomers

Men voorziet in een centrale begeleiding van nieuwkomers tussen zestien en achttien jaar. Daarbij wordt afstemming voorzien tussen de verschillende actoren die een rol opnemen in het vormings- en begeleidingsaanbod. De AMIF-oproep 'Centrale begeleiding voor 16-18-jarige nieuwkomers uit derde landen' werd in dit kader gelanceerd. Er bestaat al jaren een specifiek aanbod om de betrokkenheid van de ouders van buitenlandse herkomst bij de schoolloopbaan van hun kinderen te verhogen. Dit aanbod wordt momenteel herbekeken en bijgestuurd.

1.6. Begrotingsopmaak 2016

In het kader van de asielcrisis worden extra budgettaire middelen voorzien. In totaal gaat het om 11,8 miljoen euro die nu al is opgenomen in de begroting. Dit bedrag is verdeeld over twee begrotingsartikels: 4 miljoen euro voor de agentschappen Gent en Antwerpen en het Huis van het Nederlands Brussel en 7,8 miljoen euro voor het Vlaams agentschap Integratie en Inburgering. Er is ook een bedrag van 11,8 miljoen euro opgenomen in een provisie. De middelen zullen worden vrijgegeven op basis van monitoring.

Een inburgeringstraject kost 4317 euro. Het aandeel inburgering (trajectbegeleiding en maatschappelijke oriëntatie) bedraagt 1717 euro en het aandeel NT2 (dat onder Onderwijs valt) 2600 euro. In het regeerakkoord is afgesproken dat het beheer over de NT2-middelen geleidelijk naar Inburgering zal komen.

Bij de reeds vermelde middelen (11,8 miljoen euro in de begroting en 11,8 miljoen in provisie) moet het bedrag van 18,5 miljoen euro vanuit Onderwijs voor NT2 geteld worden. Ook is een bedrag van 18,5 miljoen euro in een provisie bij Onderwijs opgenomen.

De extra middelen zijn absoluut nodig. Momenteel zitten de nieuwe asielzoekers nog in de procedure, maar eens ze erkend zijn, kunnen ze zich vestigen waar ze willen. Als ze naar Vlaanderen komen, moeten ze een verplicht inburgeringstraject volgen en daarvoor moet er voldoende aanbod zijn.

In programma PJ0-1POC2AA-WT (Integratie en Inburgering) is een bedrag van 27,8 miljoen euro aan vastleggingskredieten voorzien. Er is een bedrag van 4 miljoen euro toegevoegd in het kader van de asielcrisis voor de agentschappen Gent en Antwerpen en het Huis van het Nederlands Brussel. Verder is er 2,5 miljoen euro aan middelen van Huizen van het Nederlands die inkantelen in de agentschappen Gent en Antwerpen en de middelen van het Huis van het Nederlands Brussel. Anderzijds werd 6 miljoen euro aan lokale integratiesubsidies overgeheveld naar het Gemeentefonds en is er 0,5 miljoen euro aan resterende middelen voor woonwagenterreinen naar het beleidsdomein Wonen overgeheveld.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkomsst van Kurt De Loor

Kurt De Loor heeft de indruk dat de beleidsbrief Integratie en Inburgering vooral vol staat met allerlei plannen, inventarissen, onderzoeksopdrachten en conceptnota's, maar dat er een duidelijk gebrek is aan concrete acties en slagkracht.

De minister wil het middenveld betrekken bij het integratiepact. Zij wil een breed draagvlak creëren om directe en indirecte discriminatie en racisme te bestrijden en om wederzijds respect te bevorderen. In 2016 zou de minister ter zake een conceptnota voorleggen. Is het ook de bedoeling te werken met instrumenten voor monitoring? Wat zijn de concrete doelstellingen? In welk budget wordt daarvoor voorzien? Wat zijn de minimale vereisten voor de Vlaamse Regering?

De conceptnota over evenredige arbeidsdeelname en diversiteit bevat een derde pijler over beeldvorming. Hoe verhouden die twee conceptnota's zich tegenover elkaar? Is het de bedoeling dat de EAD-middelen worden ingezet voor het integratiepact?

Om de herkomstkloof terug te dringen, zijn horizontale en transversale coördinatie en voldoende expertise noodzakelijk. De minister laat zich daarvoor bijstaan door de commissie Integratiebeleid en zal het mandaat en de expertise van die commissie en haar leden versterken. Wat houdt dat concreet in?

Kurt De Loor verwijst naar de lopende onderzoeksopdracht over de beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst. De resultaten van het onderzoek worden midden 2016 verwacht. Wat is momenteel de stand van zaken?

Kurt De Loor ziet inzake de timing van de taaltesten een verschil tussen de beleidsnota en de voorliggende beleidsbrief. In de beleidsnota staat dat de taaltesten tegen eind 2015 beschikbaar zullen zijn. In de beleidsbrief 2015-2016 staat echter dat de taaltesten in het najaar van 2016 beschikbaar zullen zijn. Alles wordt dus gewoon met een jaar opgeschoven. Klopt die interpretatie?

De minister heeft op 19 juni 2015 een projectoproep gelanceerd om de gemeenten te stimuleren om intergemeentelijk samen te werken in het kader van het integratiebeleid. De inschrijvingsperiode liep tot 30 september 2015. Hoeveel intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hebben zich kandidaat gesteld? Er wordt voorzien in een bedrag van 1 miljoen euro op de begroting, maar wanneer zullen die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden er zeker van zijn dat zij daar recht op hebben?

Het verbeteren van de situatie van woonwagenbewoners wordt hoofdzakelijk behandeld in de commissie Wonen. Bij de realisaties schrijft de minister dat ze in juni 2015 een omzendbrief ter stimulering van doortrekkersterreinen of pleisterplaatsen heeft rondgestuurd. De zomer is traditioneel een periode waarin woonwagenbewoners gebruikmaken van dergelijke terreinen. Elk jaar blijkt er echter een gebrek aan beschikbare terreinen te zijn. Heeft de omzendbrief resultaten opgeleverd? In de praktijk is daar weinig van te merken.

De minister wil een stand van zaken opmaken, knelpunten opsporen en waar nodig oplossingen zoeken. Kurt De Loor dacht dat die inventarisatie allang was gebeurd. Hij vindt het niet nodig dat er een nieuw onderzoek komt om te weten waar de knelpunten zitten, want die zijn duidelijk. Hoe vaak zal nog een stand van zaken worden opgemaakt? Hoeveel nieuwe doortrekkersterreinen en

pleisterplaatsen zijn er in 2015 gerealiseerd? Wat is het streefcijfer voor volgend jaar? Wat is de doelstelling tegen het einde van de legislatuur? De minister voert net als haar voorganger een beleid met de handrem op, terwijl het om een erkende woonvorm gaat.

Uit het hoofdstuk 'Verhogen van de doeltreffendheid van inburgering' blijkt dat er vanaf 2016 een resultaatsverbintenis wordt ingevoerd. Kurt De Loor vindt dat een integratie- en inburgeringsbeleid een beleid moet zijn van insluiten en absoluut niet van uitsluiten. De minister zegt terecht dat laaggeschoolde of laaggeletterde vrouwen met kinderen een moeilijk te bereiken doelgroep zijn. Het is een goede zaak dat er proeftuinen worden opgezet. Is het de bedoeling om de Huizen van het Kind daar een rol in te laten spelen?

In de begroting op pagina 110 merkt Kurt De Loor dat de ontvangsten voor 2016 60.000 euro lager worden geraamd. Nochtans is de verwachting dat er meer mensen in het traject zullen zitten door zowel het optrekken van NT2 naar niveau A2 als door de asielcrisis. Waarom verwacht de minister dan dat de ontvangsten lager zullen zijn?

Op pagina 144 wordt 806.000 euro ingeschreven voor de nieuwe beleidsruimte 'kredieten Homans'. Wat zal de minister daarmee doen? Waarom zijn die niet opgenomen in de reguliere middelen?

Verder is er 4.058.000 euro ingeschreven voor de asielcrisis. Hoe komt men tot dit bedrag? Zijn de cijfers aangepast aan de meest recente instroomcijfers? Dezelfde vraag stelt zich bij het bedrag van 7.770.000 euro op pagina 49 voor de opvangcrisis.

Voor het aangekondigde integratiepact vindt Kurt De Loor geen middelen terug. Zal er in 2016 enkel worden gewerkt aan een conceptnota? Is de inwerkingtreding nog niet voor 2016? Kan de minister het integratiepact realiseren zonder bijkomende middelen?

2.2. Tussenkomst van An Moerenhout

An Moerenhout bevestigt voor een stuk de bewering dat er een gebrek aan slagkracht is in de beleidsbrief, vooral inzake de combinatie Nederlands leren en werktraject/kinderopvang. Ze ziet wel dat er onderzoeken lopen met betrekking tot de geïntegreerde opleidingstrajecten. Er zijn ook proefprojecten waarbij Nederlandse lessen worden gecombineerd met kinderopvang, en dat is positief. Ze hoopt dat het beleid daar meer op zal worden gericht.

De minister zegt dat de taaltesten beschikbaar zullen zijn vanaf het najaar 2016. Vorig jaar had ze nochtans aangekondigd dat ze er op 1 januari 2016 zouden zijn. In de beleidsbrief staat wel dat de resultaatsverbintenis en het nieuwe integratietraject van start gaan op 1 januari 2016. Gaat het nieuwe integratietraject van start zonder taaltesten of wordt het ook uitgesteld tot het najaar?

Volgens de minister is de invoering van de resultaatsverbintenis juridisch mogelijk, volgens *An Moerenhout* niet. De minister had advocaten ingehuurd om de juridische haalbaarheid te toetsen. Heeft ze daarover al een advies ontvangen?

De Huizen van het Nederlands hebben door het decreet van 29 mei 2015 de bevoegdheid om het taalniveau te attesteren. Daarnaast zijn ze vanaf 2016 ook bevoegd om alle intakes te doen. Dat is het gevolg van het decreet dat op 13 mei 2015 werd goedgekeurd. Daarin stond dat alle intakes voortaan centraal moesten gebeuren, en niet meer decentraal. Dat betekent dat de CBE's en de CVO's die

intakes niet meer mogen doen, maar wel de Huizen van het Nederlands. Voor de meeste provincies heeft dat geen gevolgen, maar wel voor Vlaams-Brabant. Tot vandaag werden de intakes van de 2000 nieuwkomers daar gedaan in de CBE's en CVO's. Vanaf volgende maand zullen die ook in de Huizen van het Nederlands moeten gebeuren. De Huizen van het Nederlands moeten dus de taaltesten en de extra intakes erbij nemen. Hoe kunnen ze al die extra bevoegdheden bolwerken zonder extra personeel? Enkele Huizen van het Nederlands hebben al aangegeven dat ze overbevraagd en onderbemand zijn. Komen er extra middelen of extra personeel om hen daarbij te helpen?

De minister vindt de lessen MO en de diensten van het sociaal tolken terecht heel belangrijk. Ook in de beleidsbrief staat dat de minister daarop wil inzetten. De voorbije weken kreeg An Moerenhout verschillende e-mails van veldwerkers, CLB-medewerkers, leerkrachten, kortom van alle belangrijke beroepen in de communicatie met anderstaligen. Ze gaven allemaal dezelfde boodschap, namelijk dat het budget van de sociaal tolkendienst in Vlaanderen sinds een tweetal weken op is. Dat is frappant, omdat er de voorbije jaren eveneens oproepen waren om dat budget op te trekken. Klopt het dat het budget voor sociaal tolken vandaag op is? Plant de minister een alternatief voor deze maand, gezien het belang dat wordt gehecht aan het sociaal tolken? Als het budget echt op is, hoe zal dat dan in de komende jaren kunnen worden voorkomen?

2.3. Tussenkost van Nadia Sminate

Volgens *Nadia Sminate* is de participatiegraad van mensen van vreemde origine nog altijd te laag. De kans op huisvesting is te laag, de slaagkansen in het onderwijs zijn te laag. Bijna een op vijf inwoners in Vlaanderen behoort tot die groep. Daarom heeft de minister zeer terecht aangehaald hoe belangrijk een horizontaal integratiebeleid wel is. Het is de verantwoordelijkheid van de hele regering om die cijfers de komende jaren op te krikken.

De etnische kloof is iets waar men absoluut niet omheen kan. De cijfers liegen niet, daar is geen discussie over. Het betekent dat het niet alleen gaat over beleidsmaatregelen, maar ook over een gedeelde verantwoordelijkheid. Het gaat hier om een verhaal van rechten én plichten.

Een van de beleidsintenties is het in kaart brengen van de problematiek van de herkomstkloof. Meten is weten, maar kan dat als iedereen een ander instrument gebruikt? Door een verschillende interpretatie van de definitie van personen van vreemde origine, kunnen er heel verschillende resultaten zijn. De minister wil terecht een juiste definitie hanteren en gebruikmaken van een koppeling van de databanken om een beter zicht te krijgen op de positie van personen van buitenlandse herkomst.

Nadia Sminate juicht als voormalig volwassenentaalleerkracht toe dat NT2 een van de prioriteiten van de minister is. De nieuwkomer heeft er alle belang bij om zo snel mogelijk kennis van onze taal te verwerven. De minister heeft in 2015 al heel wat initiatieven in die zin gestart. Sommige hebben onmiddellijk invloed op de inburgeraar: het aanbod vergroten en de mogelijkheid om Nederlands te oefenen in informele situaties, wat nodig is om grote stappen vooruit te zetten.

De minister hoopt er met extra budgetten voor te zorgen dat er geen wachtlijsten zullen komen, maar de effecten van de vluchtelingenstroom zal men pas in het voorjaar van 2016 zien. In 2015 was er een piek inzake het aantal vluchtelingen in de zomer. Het duurt nog tot begin 2016 vooraleer die mensen zullen erkend zijn en het verplicht traject zullen volgen. Maar veel asielzoekers volgen vandaag al lessen Nederlands en het vrijwillige inburgeringstraject. Is men daarop voorbereid?

De inkanteling van de Huizen van het Nederlands in het agentschap zal de efficiëntie van het beleid verhogen. Het taalniveau zal door de Huizen van het Nederlands geattesteerd kunnen worden. Ook de digitale toetsbatterij vindt de spreker een nuttig instrument. Vandaag gebeurt dit op verschillende manieren in de verschillende CVO's. Het is dus goed dat de Huizen van het Nederlands daarvoor worden ingezet. Wat is de exacte timing: 1 januari of het najaar van 2016?

2.4. Tussenkomen van Ward Kennes

Volgens *Ward Kennes* wordt de context van de bespreking van de beleidsbrief beheerst door enerzijds de radicalisering en het feit dat geradicaliseerden overgaan tot gewelddadig terrorisme, en anderzijds de enorme vluchtelingenstroom. Beide elementen zetten onze diverse samenleving onder druk. De spreker dacht dat het de voorbije jaren de goede richting uitging, maar hij hoort de mensen de laatste tijd onder invloed van angst en onrust weer bepaalde dingen zeggen en heeft zijn indruk moeten bijstellen. De crisis heeft blijkbaar een aantal zaken opnieuw acuut gemaakt.

Vlaanderen heeft de voorbije jaren heel wat inspanningen geleverd om een goed inburgeringsbeleid te voeren. De ministers Keulen en Bourgeois hebben hard aan de weg getimmerd. Nu wordt dit werk voortgezet door minister Homans, met de steun van de hele Vlaamse Regering. Vlaanderen is de enige deelstaat met een verplichte inburgering, en dat werpt vruchten af. Er waren al heel wat maatregelen om het beleid te versterken, met onder andere de inkanteling van de provinciale Huizen van het Nederlands in het agentschap Integratie en Inburgering. Ook werd beslist om de mensen die binnen de vijf jaar via de Brussel- en Walloniërouten naar Vlaanderen komen, verplicht een inburgeringstraject te laten volgen. Het inburgeringsverhaal werd de voorbije jaren steeds beter gestructureerd.

Vlaanderen telt al heel wat instrumenten om de nieuwkomers te integreren en ze te wapenen voor hun toekomst in onze regio. Die instrumenten worden door de grote instroom op de proef gesteld. Capaciteitsuitbreiding is nodig, zodat iedereen de nodige cursussen kan volgen. Het gaat niet alleen over de verplichte inburgeraars. De beleidsbrief heeft de cijfers nog eens in herinnering gebracht. Tegenover 2009 zijn de aantallen in 2014 meer dan verdubbeld: van 5500 naar 12.000. Het is positief dat de mensen de weg daarnaartoe vinden, zeker ook de vrijwillige inburgeraars. Kan de minister daar verder op inzetten en daarbij ook oog hebben voor de capaciteit die in de huidige omstandigheden onder druk komt te staan? Is de minister met haar administratie klaar om de nodige capaciteit te bieden? Is ze voorbereid op de extra werklust? Zijn er garanties dat meer verplichte inburgering niet ten koste zal gaan van de vrijwillige inburgering?

Dit jaar werd een Vlaams Horizontaal Integratiebeleidsplan 2015-2019, met een bijhorend doelstellingenkader, goedgekeurd. De grote lijnen daarvan zijn: het verbeteren van de participatie aan het maatschappelijke leven tegen 2019, het versterken van de kennis van het Nederlands, wederzijds respect en het horizontaal integratiebeleid. Het zijn doelstellingen waar de Vlaamse christendemocraten zich graag bij aansluiten. De rode draad daarbij is het verminderen van de herkomstkloof.

Er wordt een vormingsmodule ontwikkeld inzake gekleurde armoede. Dat is een bijdrage aan het Vlaams Actieplan Armoede 2015-2019. Hoe gaat dat concreet in zijn werk? Heeft de minister op dit moment al een goed zicht op de omvang van de gekleurde armoede? Hoe zullen de vormingsmodules werken? In welke mate wordt er samengewerkt met de OCMW's? Het Agentschap Binnenlands Bestuur

volgt dit project op en stuurt het zo nodig bij. Hoe zal die opvolging verder verlopen? Op basis van welke vaststellingen zal men al dan niet bijsturen?

CD&V vindt het versterken van de betrokkenheid van het middenveld bij het integratiebeleid erg belangrijk. Wat is de stand van zaken van het vooropgestelde integratiepact met de sociale partners, onderwijspartners en lokale besturen? In welke mate wordt er effectief samengewerkt en in dialoog getreden met het middenveld? Naar aanleiding van de hervorming van de integratiesector bestond de vrees dat de participatie onder druk zou komen te staan. Wat is de stand van zaken in de samenwerking met het middenveld?

Er loopt een onderzoekopdracht naar de beste manier om de beleidsparticipatie van personen van buitenlandse herkomst te organiseren. Participatie is een essentieel element van integratie. Beleidsparticipatie betreft mensen niet alleen bij de verdere uitbouw van het maatschappelijke leven, het maakt hen er ook medeverantwoordelijk voor. Iedereen in Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. Helaas staat de beleidsparticipatie soms op een laag pitje. Wat zijn daarvan de redenen? Hoe wordt er ingezet op beleidsparticipatie via adviesraden en op politieke participatie?

De interlevensbeschouwelijke dialoog ligt Ward Kennes na aan het hart. Hij is blij dat die in de vorige legislatuur van start is gegaan en dat die niet enkel ad hoc wordt bijeengeroepen, maar dat men een driemaandelijks ritme onderhoudt. Welke agendapunten zijn daar de afgelopen tijd besproken? Onderwerpen als het ritueel slachten of de toekomst van de levensbeschouwelijke omroepen zouden niet meteen op de agenda staan. De spreker vindt dat vreemd. Hij vindt dat de minister die onderwerpen niet mag doorverwijzen naar haar collega's van Dierenwelzijn, Media enzovoort. Als men de religieuze en niet-confessionele levensbeschouwingen rond de tafel brengt en met hen in dialoog treedt, moeten alle onderwerpen aan de orde kunnen komen.

Kort na de moordpartijen in Parijs is er vanuit Gent door alle levensbeschouwingen een verklaring afgelegd. Dat is de te volgen weg: met open geest, in dialoog, niet sectair. Zo kan men verbondenheid in de samenleving tot stand brengen en kunnen een aantal belangrijke vragen die in de samenleving leven, worden besproken.

De kennis van het Nederlands is een toegangspoort tot participatie en emancipatie, tot een sterkere positie in onze samenleving. Dat blijft heel actueel. Een van de nieuwe accenten in het beleid is het inzetten op de private aanbodverstrekkers. Is er al meer duidelijkheid over hoe die precies worden ingeschakeld? Wordt de kwaliteit daarbij gegarandeerd? Wie behoudt daarover het overzicht?

Wat de financiering van het sociaal tolken betreft, wijst Ward Kennes erop dat er in het verleden getouwtrek was tussen verschillende ministers. Hij vraagt zich af in welke mate het RIZIV budgetten kan vrijmaken voor het sociaal tolken in de medische sfeer.

De minister zoekt naar alternatieve ondersteuningsvormen om de taalkloof te overbruggen. Aan welke alternatieven denkt zij dan? Men wil ook meer inzetten op digitalisering. Maar hoe verhouden al deze items zich dan onderling? Bijvoorbeeld bij sociaal tolken moet het menselijke contact toch vooropstaan.

In juni 2015 werd een projectoproep gelanceerd om gemeenten te stimuleren om in intergemeentelijk verband samen te werken rond integratie van personen met een buitenlandse herkomst. Het lijkt goed om een aantal zaken intergemeentelijk aan te pakken, zeker in Vlaamse regio's waar de concentratie aan mensen met

een allochtone achtergrond niet zo groot is. De kritische massa is daar niet groot genoeg om mensen en budgetten vrij te maken en vormingen te organiseren.

De lokale besturen zullen verder worden ondersteund. Zij zijn het eerste contact en aanspreekpunt voor de inwoners, zowel allochtonen als autochtonen. De beleidsbrief verwijst ook naar politieke participatie. Het is belangrijk om iedereen mee aan boord te krijgen om de samenleving beleidsmatig op te bouwen, maar het is niet altijd evident om mensen warm te maken om zich politiek te engageren. Welke stappen kunnen daartoe worden gezet?

Ward Kennes is blij dat de minister in haar beleidsbrief erkent dat Brussel een eigen aanpak vergt. Brussel herbergt veel mensen van buitenlandse herkomst en de inburgering is er niet verplicht. Af en toe pleiten ook Franstalige politici voor die verplichting, maar hoewel de minister haar visie aan de bevoegde Brusselse collega's heeft uiteengezet, slaat de motor voorlopig niet aan. Is er hier een evolutie waar te nemen?

Wie een inburgeringsattest wil krijgen, moet slagen voor de testen NT2 en maatschappelijke oriëntatie. Ward Kennes hoopt dat de waarde van het inburgeringsattest daardoor zal vergroten. Hij wil dat attest meer power geven, zowel bij werkgevers als in de sociaal-culturele wereld. Dat is goed voor het zelfvertrouwen van mensen. Er moet wel een oplossing worden geboden voor mensen die door bepaalde omstandigheden buiten hun wil niet slagen.

Lesgevers worden niet graag geconfronteerd met een groot aantal cursisten die om welke reden dan ook niet slagen. Volgens welke criteria worden de cursisten beoordeeld? Hoe worden de testen in de praktijk afgenomen en hoe gaan de lesgevers en examinatoren daarmee om? Zijn de lesgevers goed voorbereid op de nieuwe situatie met de resultaatsverbintenis in plaats van de inspanningsverbintenis?

Wanneer nieuwkomers vaardigheden hebben maar niet de nodige diploma's om dat aan te tonen, moet er worden gezocht naar een manier om die vaardigheden toch in te zetten. Er zou sprake zijn van het optimaliseren van de diplomagelijkschakeling. Ook de minister van Onderwijs en NARIC spelen daar een rol in. Hoe zal men daar verder op inzetten? Dit is ook van belang omdat in de vluchtelingenstroom tal van mensen zitten met diploma's en competenties die elders zijn verworven. De afgelopen weken en maanden verklaarden sommige werkgeversorganisaties open te staan om de nieuwkomers zo snel mogelijk aan het werk te krijgen. Dat zou voortaan na vier maanden kunnen in plaats van na zes maanden.

De minister wil nagaan welke inspanningen kunnen worden geleverd voor de invoering van een verplicht integratietraject voor de EU-onderdanen die zich in Vlaanderen komen vestigen. Dit item dateert uit de vorige legislatuur. Ward Kennes staat daarachter en vindt dat daar blijvend aan gewerkt moet worden. Het is in het belang van anderstalige nieuwkomers uit Europese landen dat zij het inburgeringstraject volgen. Het is goed dat er veel vrijwillige inburgeraars zijn, maar het zijn vaak diegenen die niet worden bereikt, die er het meeste nood aan hebben. In die zin is het contact daarover met andere landen, regeringen en de Europese instellingen heel belangrijk. Zijn er op dat vlak nog initiatieven genomen, en wat zijn daar dan de eventuele resultaten van?

2.5. Tussenkomen van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem vindt integratie en inburgering een belangrijk thema, waarbij emancipatie een erg belangrijke strategische doelstelling is. De minister erkent dat ook in de analyse van de herkomstkloof. Ze wil een horizontaal

integratiepact afsluiten. Volgens de spreker moet dit worden uitgebreid tot het federale niveau. Ze vraagt de minister om samen te zitten met haar federale collega's met het oog op de monitoring. Vlaanderen moet ook de cijfers kennen van zaken waar de federale overheid voor bevoegd is. Vlaanderen is al bevoegd voor onder andere armoedebestrijding, onderwijs en zorg, maar ook de gegevens inzake schuldbemiddeling, criminaliteit, de bezetting van gevangenen en werkloosheidsuitkering zijn belangrijk. Ook de lokale overheden moeten betrokken worden om tot een totaalmeting te komen.

De spreker vindt de integratie deels mislukt omdat de etnische kloof blijft. Het is dan ook geen goede zaak om de zaken verkokerd te bekijken. Het is een verhaal van rechten en plichten, maar misschien is het te lang een uitkeringsverhaal gebleven.

Mercedes Van Volcem gaat akkoord met de hoofdlijnen van de beleidsbrief, maar ziet ook andere prioriteiten. Voor Open Vld betekent integratie in de eerste plaats het hebben van werk. De cijfers van de OESO tonen aan dat er in Vlaanderen niet zozeer wordt ingezet op labour market integration, maar vooral op de verplichte taal cursus en de cursus MO. Er wordt echter nergens bewezen dat het volgen van een taal cursus noodzakelijk leidt tot meer arbeidsintegratie. In Canada moeten vluchtelingen meer dan 1000 uren volgen en in Zweden 300 tot 500 uren. Vanaf 500 uren is er een positief effect te merken. In Vlaanderen moet men 120 of soms 240 uren volgen. Als de kennis van het Nederlands niet wordt onderhouden, blijkt na 3 jaar dat de lessen een maat voor niets zijn geweest.

Wie werkt, is eigenlijk grotendeels geïntegreerd. Er zou een rangorde moeten worden opgemaakt, waarbij flexibeler kan worden omgegaan met de verplichte taal cursus en integratie voor mensen die aan het werk zijn en geen overheidsmiddelen vragen. Op de werkvloer kan de taal gaandeweg worden geleerd. Bovendien kunnen aan EU-burgers geen verplichte taal cursussen worden opgelegd. Wie Engels of Frans spreekt, aan de slag is en niet afhankelijk is van de overheid voor een inkomen, kan perfect geïntegreerd zijn. Taal is belangrijk voor wie geen Engels of Frans spreekt en daardoor niet kan functioneren in onze samenleving. Voor Mercedes Van Volcem is de verplichte taal cursus dan ook een middel maar geen doel op zich. De eerste stap naar integratie is het hebben van werk.

De spreker is een grote voorstander van de MO-cursussen. Mensen die naar hier komen, moeten onze normen en waarden leren: gelijkheid tussen man en vrouw, vrijheid en scheiding tussen kerk en staat. De wet is de norm en niet de Bijbel of de Koran. Er is uiteraard wel godsdienstvrijheid en we zijn een diverse pluralistische samenleving waarin men met elkaar moet kunnen samenleven. Integratie kan ook geen succesverhaal zijn als het niet samenhangt met de migratiepolitiek.

Mercedes Van Volcem vindt de taalverwerving voor minderjarigen cruciaal. Ze pleit voor het verlagen van de leerplicht tot drie jaar. Ze beseft dat dit niet de bevoegdheid van de minister is, maar vindt wel dat de Vlaamse Regering daarvoor moet pleiten bij de federale overheid. Het is niet omdat men niet bevoegd is, dat men geen inspanningen kan doen op dat vlak. Door minder verkokerd te denken, kan het beleid van de minister een succes worden. Kinderen leren een taal gemakkelijk tussen drie en zes jaar. Als ze in die periode niet naar school gaan, beginnen ze al met een achterstand. De schooluitval is daar een gevolg van. De minister moet dit thema mee op de agenda plaatsen.

Mercedes Van Volcem vraagt voor de NT2-cursussen meer taallessen op maat, flexibel op de werkvloer. Misschien kan dat ook via participatie, bijvoorbeeld via sport of cultuur. Het is goed dat het middenveld hierbij wordt betrokken.

Uit een studie van Itinera is gebleken dat voor problemen inzake integratie er één aanspreekpunt in een onthaalloket moet komen, zodat mensen niet alle diensten moeten aflopen.

2.6. Tussenkomsst van Willy Segers

Willy Segers gaat in op het project inzake een integrale aanpak van de instroom voor nieuwe inwoners van vreemde origine in de Vlaamse Rand. Dat project loopt drie jaar en moet ertoe leiden dat lokale besturen in de brede Vlaamse Rand beter uitgerust zijn om kwaliteitsvol om te gaan met die instroom. De eerste drie proeftuinen zijn al opgestart. Is er al een eerste evaluatiemoment gepland? Wat zullen de gehanteerde criteria zijn?

Het tweede element is het versterken van het integratie- en inburgeringsbeleid in Brussel. De invoering van de inburgeringsverplichting voor anderstalige nieuwkomers die binnen de vijf jaar na hun aankomst in België Brussel of Wallonië ruilen voor Vlaanderen, is een stap vooruit. De blijvende inspanningen van de minister om te komen tot een samenwerkingsakkoord als basis voor de invoering van verplichte inburgeringstrajecten in Brussel, juicht de spreker toe. Alle betrokken overheden, de Vlaamse Gemeenschap, de COCOF en de GGC lijken de noodzaak van zo een verplicht traject in te zien. Wat is de stand van zaken?

Het invoeren van de resultaatverbintenis bij het volgen van het inburgeringstraject is een grote stap vooruit. Het attest zal op die manier ongetwijfeld aan waarde winnen. Bovendien is het ook een belangrijk signaal voor nieuwkomers, namelijk dat het zich vestigen in Vlaanderen bepaalde rechten genereert, maar ook plichten met zich meebrengt. De spreker onderstreept hierbij het belang van de verdere professionalisering van het vormings- en begeleidingsaanbod.

In de beleidsopties vermeldt de minister het volgende: "Ik wil het effect van deze maatregel, namelijk de inburgeraar die enkel nog een inburgeringsattest zal ontvangen als hij geslaagd is voor MO en NT2, monitoren en nagaan welke bijkomende maatregelen er mogelijk zijn om het attest nog meer te valoriseren.". De spreker vraagt om als commissie betrokken te worden bij evaluaties om de monitoring vorm te geven.

Om meer personen van buitenlandse herkomst met een individueel vormings- en begeleidingsaanbod te bereiken, zal er worden nagegaan wat de gronden zijn in de EU-regelgeving met betrekking tot de vrijstelling van de inburgeringsplicht van de EU-onderdanen en hun familieleden. Heeft de minister al een zicht op de standpunten van de buurlanden? Wie zullen de mogelijke partners zijn? Hoe zou een verplicht traject voor EU-burgers eruit kunnen zien?

Voor het gericht aanbod voor minderjarige nieuwkomers zullen de agentschappen het project centrale begeleiding voor zestien- tot achttienjarige nieuwkomers uit derde landen uitrollen in acht proeftuinen tot eind 2016. Kan de minister meer informatie geven over de vooropgestelde evaluatie van die projecten? Binnen welke tijdspanne mag zo een evaluatie worden verwacht? Zijn er al criteria aan verbonden?

3. Antwoorden van de minister

De *minister* verwijst naar de gemaakte bedenking dat de beleidsbrief veel intenties, evaluaties en onderzoeken aankondigt. Het is echter belangrijk om af en toe te onderzoeken en te evalueren. Men moet kunnen toegeven dat bepaalde instrumenten niet werken zoals het hoort, of dat sommige beleidsintenties niet

kunnen worden uitgevoerd vanwege bepaalde obstakels. Daarom is het goed dat die studies en evaluaties gebeuren.

Integratiepact

Het middenveld moet inderdaad worden betrokken om discriminatie tegen te gaan. Ook het totale integratiepact moet tot stand komen in samenwerking met het middenveld. Dat pact valt onder de bevoegdheid van de diversiteitsambtenaar. In februari 2016 zal een conceptnota worden opgeleverd, waarin budget en doelstellingen aan bod zullen komen. Daar kan de minister nu nog niet over spreken.

Kurt De Loor vroeg naar de middelen voor het integratiepact. Die vallen onder de projectmiddelen, waarvoor een totaalbedrag van 3.234.000 euro is begroot. Er is daarin nog meer dan behoorlijk ruimte voor het integratiepact.

Evenredige arbeidsdeelname

Over de evenredige arbeidsdeelname heeft minister Muylers recent een conceptnota laten goedkeuren door de Vlaamse Regering. Niet alleen bij de opmaak van die conceptnota, maar ook bij de omzetting naar concrete initiatieven wordt minister Homans betrokken, met name bij het spoor van de sensibilisering. Daarover zijn duidelijke afspraken gemaakt tussen de beide kabinetten.

Participatie van minderheden

De onderzoeksoopdracht met betrekking tot de beleidsparticipatie van minderheden loopt pas in juni 2016 af. De resultaten en de evaluatie zullen vanaf dan kunnen worden besproken.

Het onderwerp van de politieke participatie van personen met een migratieachtergrond valt eigenlijk onder de beleidsbrief Binnenlands Bestuur. De drie agentschappen ondersteunen de lokale besturen daarin. Zo werd in het verleden onder de lokale besturen een brochure verspreid om zoveel mogelijk mensen met een migratieachtergrond te stimuleren politiek actief te worden.

Regierol lokale besturen

De projectoproep met betrekking tot de regierol van de lokale besturen is afgelopen. Dit dossier werd nog maar net aan het kabinet van de minister overgemaakt. Zeventien samenwerkingsverbanden voldoen aan de voorwaarden. De projecten werden onderzocht en aan de betrokken gemeenten zal eerstdaags worden meegedeeld of hun project geselecteerd werd.

Aanvankelijk mochten die samenwerkingsverbanden enkel bestaan uit gemeenten die geen sectorale integratiesubsidies ontvingen. Die voorwaarde werd aangepast zodat gemeenten die geen sectorale integratiesubsidies ontvangen, maar die omringd worden door gemeenten die dat wel hebben, niet zouden worden afgestraft. Daarom is de voorwaarde nu dat er minstens een gemeente bij betrokken moet worden die geen sectorale subsidie krijgt, ongeacht de grootte van het samenwerkingsverband. De minister noemt een samenwerkingsverband rond het project Klare Taal, voor het gebruik van eenvoudig Nederlands in het kader van de sociale huisvesting. Kleinere gemeenten hebben niet altijd de expertise en de middelen om dat op zichzelf uit te rollen.

Woonwagenbewoners

Kurt De Loor vond het niet onlogisch dat de woonwagenproblematiek vanuit Inburgering naar de bevoegdheid Wonen werd doorgeschoven. De minister heeft in de commissie Wonen bij de toelichting van de beleidsbrief al de lijst van terreinen gegeven, zowel voor de doortrekkers als voor de permanente woonwagenbewoning. Enkele gemeenten hebben zich wel degelijk aangediend. Een van de triggers was dat voor de infrastructuur nu een subsidie van 100 procent wordt gegeven in plaats van 90 procent. Het is moeilijk om te bepalen vanaf welk resultaat dit project een succes kan worden genoemd. De minister zal aan Kurt De Loor de lijst bezorgen van gemeenten die een aanvraag hebben ingediend, met een indicatie van het aantal plaatsen.

Taaltesten – resultaatsverbintenis

De beleidsnota bepaalde dat het proces van de taaltesten tegen eind 2015 afgerond moest zijn. De minister stelt dat dit niet zal lukken. Onder meer de wet op de overheidsopdrachten heeft de zaak afgeremd. De toetsbatterij is daardoor uitgesteld tot september 2016.

Er wordt een resultaatsverbintenis ingevoerd. Daardoor wordt het inburgeringsattest echt wel meer waard, niet alleen voor de betrokkene maar ook voor een potentiële werkgever, die nu weet dat bepaalde resultaten zijn behaald als hij dat attest te zien krijgt. De minister stelt dat er gesanctioneerd zal kunnen worden, niet op basis van het resultaat maar wel op basis van de inspanning die werd geleverd om dat resultaat te behalen. Er zijn vrijstellingen voor bijvoorbeeld analfabeten. De resultaatsverbintenis zal in februari 2016 van kracht worden.

De minister benadrukt dat de resultaatsverbintenis bij Inburgering verschilt van die bij Wonen. Bij Wonen gaat men van een inspanningsverbintenis naar een resultaatsverbintenis. Het behalen van het resultaat zal nooit worden gekoppeld aan het behouden van of kunnen krijgen van een sociale woning, omdat dat in strijd is met artikel 23 van de Grondwet. De Raad van State heeft geen opmerkingen geformuleerd over de resultaatsverbintenis bij Inburgering. Die verbintenis wordt namelijk niet gekoppeld aan het resultaat als zodanig, maar wel aan de inspanningen die werden geleverd om tot dat behaalde resultaat te komen. Indien het zou gekoppeld zijn aan de intellectuele capaciteiten van de betrokkenen, zou er misschien wel een juridisch probleem geweest zijn.

An Moerenhout legde de link tussen de nieuwe taaltest of de toetsbatterij en het attest dat men krijgt in het kader van de resultaatsverbintenis. Er wordt gewerkt aan de toetsbatterij. CVO's en CBE's kunnen nu ook al attesteren. Ze zullen dat kunnen blijven doen. Het uitreiken van een attest verschilt van een taaltest. Het is niet omdat er achterstand is bij de toetsbatterij dat er geen attesten meer kunnen worden uitgereikt. Zonder die toetsbatterij konden er ook altijd attesten worden uitgereikt. De invoering van de resultaatsverbintenis vanaf februari 2016 komt dus niet in het gedrang door het uitblijven van de toetsbatterij.

In het kader van de resultaatsverbintenis bij Wonen heeft de minister de Huizen van het Nederlands de bevoegdheid gegeven om te attesteren. Het is namelijk niet de bedoeling dat iemand die in aanmerking wil komen voor een sociale woning en dus een taaltest moet afleggen, per definitie les moet volgen, tenzij dat verplicht is door Inburgering. Daarom is het goed dat de Huizen van het Nederlands de bevoegdheid hebben om te attesteren, zonder dat er daadwerkelijk een lessenpakket werd gevolgd. Er zijn veel andere manieren om Nederlands te leren dan in een klaslokaal.

Inburgering mag volgens Kurt De Loor geen kwestie van uitsluiting worden. De minister is het daarmee eens, maar inburgering is ook een kwestie van rechten en plichten. De Vlaamse Gemeenschap is verplicht een aanbod te genereren. Maar wie het aanbod aanneemt, heeft niet alleen rechten maar ook plichten. Er moeten kansen gegeven worden, maar ook gegrepen.

Huizen van het Nederlands

An Moerenhout maakte zich zorgen over de intakes bij de Huizen van het Nederlands. Door het centraliseren van de diensten in drie agentschappen, namelijk het agentschap Vlaanderen, het agentschap Gent en het agentschap Antwerpen, worden er efficiëntiewinsten geboekt. Dankzij een verbeterde structuur verlopen de intakes vlot.

Versterken van het private aanbod

De Onderwijsinspectie is bezig met een onderzoek dat in het voorjaar wordt opgeleverd. Volgens de minister is het niet de bedoeling dat de CVO's en CBE's gaan concurreren met private aanbieders. Het is belangrijk deze kwestie niet alleen vanuit de aanbodzijde te bekijken, maar ook vanuit de vraagzijde. Zo gaat het anno 2015 niet op dat er hoofdzakelijk les wordt gegeven tijdens reguliere schooltijden. Er zijn heel weinig lessen 's avonds, tijdens de weekends en tijdens de schoolvakanties. Dat hypothekeert de kansen van mensen die werken maar die ook nog Nederlands willen leren, eventueel aanvullend op de cursus Nederlands op de werkvloer. De minister herhaalt dat het niet de bedoeling is om concurrerend te werken, maar wel complementair.

AMIF-project

Via AMIF heeft minister Homans een project ter waarde van 2 miljoen euro rond hooggeschoolde migranten.

In het AMIF-project voor laaggeletterde vrouwen met kinderen is het Huis van het Kind geen formeel betrokken partner. Kind en Gezin is dat wel, een van de actoren binnen het Huis van het Kind.

Begroting Inburgering

De minister begrijpt niet waarom Kurt De Loor het met betrekking tot de begroting van Inburgering over een daling heeft. De sectorale integratiesubsidies zijn integraal overgeheveld naar het Gemeentefonds. Die duiken dus op in de begroting Binnenlands Bestuur. De middelen voor de woonwagenterreinen zijn overgeheveld naar Wonen. Ook daar is geen euro op bespaard.

De 806.000 euro waar Kurt De Loor naar vraagt, is geen minderontvangst maar een bedrag dat in de pluszijde van de begroting staat en dat nog niet concreet aan een basisallocatie is toegewezen. Het gaat om vrije beleidsruimte.

Budget in het kader van de asielcrisis

Nadia Sminate vroeg naar de budgetten voor 2015 in het kader van de asielcrisis. De noden voor 2015 zijn klein in vergelijking met die voor 2016 en konden worden opgevangen binnen de eigen kredieten. Voor 2016 moet er voor wat Inburgering betreft onderscheid worden gemaakt tussen het inburgeringstraject, dat bestaat uit het luik MO en dat onder de bevoegdheid van minister Homans valt, en uit NT2, dat onder de bevoegdheid van minister Crevits valt. Er zal bekeken worden met minister Crevits om dat allemaal onder haar eigen bevoegdheid te brengen.

Concreet is er in het kader van de asielcrisis 11 miljoen euro uitgetrokken in de begroting van Inburgering. Er is verder ook 11 miljoen euro begroot in een provisie. Er is 22 miljoen euro effectief opgenomen in de begroting van Onderwijs voor NT2 en ook 22 miljoen euro in de provisie. In totaal komt dat dus neer op ongeveer 66 miljoen euro voor 2016. In de toelichting heeft de minister al verduidelijkt waarom een deel in de provisie zit en waarom een deel effectief wordt toegekend. De middelen in de provisie hebben een oormerking. Elke minister weet zeer goed hoeveel budgetten hij of zij extra heeft gekregen in het kader van de asielcrisis. Andere ministers kunnen dus niet zomaar interen op extra middelen die werden gegeven in het kader van Inburgering.

De minister antwoordt bevestigend op de vraag van Ward Kennes of zij klaar is voor de instroom. Het agentschap Integratie en Inburgering heeft voortreffelijk werk geleverd. Er werd een hele wervingsreserve aangelegd en er werden extra middelen uitgetrokken. Los van de instroom moet er inderdaad worden ingezet op vrijwillige inburgering. Dat is ook een van de redenen waarom de minister er bij de regering op heeft aangedrongen dat het budget voor vrijwillige inburgering niet zou worden aangewend voor de nieuwe instroom. Voor die nieuwe instroom heeft de minister nieuwe budgetten gevraagd en gekregen.

Sociaal tolken

Op de vraag van An Moerenhout en Ward Kennes over de sociale tolken, antwoordt de minister dat die zijn ingekanteld in het agentschap Integratie en Inburgering. Een van de problemen is dat er verschillende tarieven werden gehanteerd en dat er ook verschillen zijn tussen de verschillende provincies. Dat is uiteraard niet goed. Het agentschap Integratie en Inburgering biedt die dienst aan, maar de afnemer betaalt. Dat is altijd zo geweest. De afnemer kan een ander bevoegdheidsdomein zijn, zoals Welzijn of Onderwijs. De bevoegdheidsdomeinen kunnen er op een verschillende manier mee omgaan: ze kunnen de kosten op hun begroting nemen of die doorrekenen naar de aanvrager, diegene die moet rekenen op een sociale tolk. Tijdens de bespreking van de beleidsbrieven van Welzijn en Onderwijs werden gelijkaardige vragen gesteld. Minister Crevits en minister Vandeurzen hebben daarbij erkend dat het hun verantwoordelijkheid is om die budgetten te begroten. Zij zijn zich bewust van het probleem en willen het oplossen. De bevoegdheid van minister Homans is het professioneel verzorgen van het aanbod. Het begroten van de middelen voor deze bevoegdheidsdomeinen valt echter niet onder haar bevoegdheid.

Wat de vraag van Ward Kennes over alternatieve ondersteuningsvoorwaarden voor sociaal tolken betreft, moet een onderscheid worden gemaakt tussen een situatie waar een sociale tolk absoluut vereist is en een situatie waar andere ondersteuningsvormen mogelijk zijn, zoals klare taal, pictogrammen, taalondersteuning door vrijwilligers enzovoort.

Gekleurde armoede

De vraag van Ward Kennes over gekleurde armoede komt aan bod in de beleidsbrief Armoede. Bij de omgevingsanalyse van haar beleidsnota heeft de minister een hele omschrijving gegeven van hoe er vanuit Inburgering en Integratie kan worden bijgedragen om dit probleem aan te pakken. In het kader van gekleurde armoede wordt samengewerkt met het Netwerk tegen Armoede, dat een vormingsaanbod ontwikkelt om eerstelijns werkers te kunnen bijstaan.

Interlevensbeschouwelijke dialoog

Een tweetal weken geleden vond onder impuls van minister-president Bourgeois een interlevensbeschouwelijke dialoog plaats. Dat is een goed forum, maar de

Vlaamse overheid bepaalt niet wat daar op de agenda komt. Zij kan de dialoog enkel faciliteren. Dat komt erop neer dat iemand van het Agentschap Binnenlands Bestuur aanwezig is om de notulen te maken.

Inburgering in Brussel

De verplichte inburgering in Brussel is een gemeenschapsbevoegdheid. De Franse Gemeenschap heeft die bevoegdheid gedelegeerd aan de COCOF. Samen met minister Gatz heeft minister Homans al meerdere initiatieven genomen om de GGC op haar verantwoordelijkheid te wijzen. Zij wil zo snel mogelijk een samenwerkingsakkoord sluiten om tot een werkbare ordonnantie te komen. Die vraag blijft echter vooralsnog onbeantwoord. Partijen in dit Vlaams Parlement die een vertegenwoordiging hebben in die Brusselse Regering, kunnen daar misschien aandringen op het belang van zo een akkoord.

Inburgering voor EU-onderdanen

Ward Kennes, Willy Segers en Mercedes Van Volcem hebben een vraag gesteld over de inburgeringsverplichting voor EU-onderdanen. In een Europese context is dat volgens de minister niet evident. Het Agentschap Binnenlands Bestuur voert in opdracht van de minister wel een juridisch onderzoek uit naar de mogelijkheden en hinderpalen. Momenteel is Vlaanderen de enige deelstaat die een verplichte inburgering kent. De minister pleit er dan ook voor dit breder open te trekken. Iemand die uit Polen komt, kent immers evenmin Nederlands als iemand die uit Marokko komt.

EVC-procedure

De EVC-procedure is ruim aan bod gekomen tijdens de bespreking van de beleidsbrief Bestuurszaken, maar de minister onderschrijft de problematiek. Er is alleszins nog werk aan de winkel.

Monitoring

Mercedes Van Volcem vond dat de monitoring inzake bijvoorbeeld werkloosheid aangevuld zou moeten worden met die over criminele feiten. De minister vindt dat een goede suggestie, maar die informatie moet wel van Justitie komen. Behalve de enkelbanden heeft Vlaanderen ter zake weinig bevoegdheden. Het is dus een waardevolle suggestie, maar Vlaanderen moet de garantie krijgen dat het kan beschikken over de juiste cijfers op het moment dat men ze nodig heeft.

Situatie Canada

Canada kan inzake migratiepolitiek absoluut niet worden vergeleken met Vlaanderen. In Canada gaat het vooral over arbeidsmigratie. De minister wijst er wel op dat de Vlaamse arbeidsmarkt bijkomende maatregelen neemt voor de bevordering van integratie en inburgering. Een vrijstelling toekennen voor het inburgeringstraject aan iemand die werk heeft, staat echter haaks op de filosofie van de minister.

Leerplicht

De minister is het ermee eens dat hoe vroeger een kind instapt in de kleuterklas, hoe beter dat is en hoe kleiner het risico op taalachterstand. Ze zegt niet per definitie neen tegen het verlagen van de leerplicht, maar het behoort niet tot haar bevoegdheden. Ze stelt voor dat Mercedes Van Volcem haar voorstel ook aanklaart bij haar partijgenoten op het federale niveau.

Niet-begeleide minderjarigen

Willy Segers stelde een vraag over de niet-begeleide minderjarigen en uitte ter zake een terechte bekommernis. De minister kan niet vooruitlopen op de evaluatie van het proefproject. Dat loopt immers nog tot eind 2016. Maar als er tijdens de looptijd nog aanpassingen nodig zouden blijken, dan zal de minister niet nalaten die te doen.

4. Replieken van de commissieleden

4.1. Tussenkomsst van An Moerenhout

An Moerenhout had moeite met het betoog van Ward Kennes. Inzake Inburgering en Integratie worden best wel wat ideologische beslissingen genomen onder leiding van een N-VA-minister. An Moerenhout vraagt hem om meer alert te zijn over de praktische uitwerking van die beslissingen. Ze vindt dat hij niet heel concreet bezig is met cijfers. Inzake de resultaatsverbintenis zegt hij dat dit moeilijk is voor bepaalde mensen, maar hij gaat ervan uit dat dit geregeld is. Het staat echter nog nergens zwart op wit over wie dat gaat. Het is belangrijk dat de uitzonderingen welomschreven en duidelijk zijn.

Ward Kennes heeft de minister ook gevraagd of de mensen uit de sector voorbereid zijn. An Moerenhout weet dat dit niet zo is. Er is heel veel onzekerheid over de waarde van de toetsen die de centra zelf afnemen, en de uitleg van de minister over de taaltest heeft het nog ingewikkelder gemaakt. De leerkrachten vragen zich af of ze hun lessen moeten aanpassen aan de taaltesten van de Huizen van het Nederlands. Wat zijn de resultaten van hun eigen testen vanaf januari nog waard? Ze hebben daarover nog geen informatie gekregen.

Op het managementvlak van de centra is er veel onzekerheid over het financiële luik. Nadia Sminate zei dat de eerste instroom van de erkende vluchtelingen in januari wordt verwacht, maar An Moerenhout wijst erop dat die er al is sinds oktober 2015. Er is een verdubbeling van het aantal erkende vluchtelingen dat zich heeft ingeschreven in de NT2-lessen. De centra weten vandaag nog niet welk geld ze zullen krijgen. Er is dus heel wat onzekerheid en onduidelijkheid over de praktische uitwerking van de ideologische beslissingen inzake integratie en inburgering. An Moerenhout vraagt CD&V om daar extra aandachtig voor te zijn.

Ward Kennes vroeg ook of de minister klaar is om de nodige capaciteit te bieden in het kader van de asielcrisis. An Moerenhout wijst erop dat de toegenomen instroom van vluchtelingen daarbij al een kanttekening plaatst. Bovendien krijgen de Huizen van het Nederlands belangrijke extra bevoegdheden bij met grote consequenties voor alle nieuwkomers op het vlak van wonen, werken en het verkrijgen van de Belgische nationaliteit. Ook daar heerst heel veel onzekerheid.

Er is een voorstel goedgekeurd om de voorwaarden voor inburgering te verhogen van één tot vijf jaar. Dit heeft grote gevolgen, maar daar is niet op geanticipeerd. Het gaat vooral over nieuwkomers in de Vlaamse Rand. Ongeveer 70 procent van de nieuwkomers zal zich nu verplicht moeten inburgeren, terwijl er voordien geen verplichting was. Het principe trekt ze niet in twijfel, maar het heeft praktische gevolgen waar vandaag geen oplossingen voor zijn, bijvoorbeeld in de kinderopvang. Uit een recent onderzoek van Pin vzw blijkt dat vrouwen in de Vlaamse Rand geen Nederlandse lessen kunnen aanvatten omdat ze geen opvang vinden voor hun kinderen. Kinderopvang is sowieso al een groot probleem in de Vlaamse Rand en zal extra onder druk komen te staan door deze maatregel. Ook het onderbemand zijn van de Huizen van het Nederlands in de Vlaamse Rand zal gevolgen hebben. An Moerenhout heeft alle begrip voor de genomen beslissin-

gen, maar ziet heel veel problemen in de praktische uitwerking. Ook hier vraagt ze Ward Kennes om daar extra aandacht aan te besteden.

Mercedes Van Volcem zei dat de prioriteit voor Open Vld het hebben van werk is. Nederlandse lessen moeten een middel zijn om aan werk te geraken. Ze wees erop dat nergens bewezen is dat taalcursussen leiden tot meer arbeidsintegratie en haalde de taallessen aan in de noordelijke landen. An Moerenhout wijst erop dat het al dan niet aan werk geraken niets te maken heeft met het aantal uren Nederlandse les, maar met het kader waarin de lessen worden aangeboden. Onderzoek heeft aangetoond dat als Nederlandse lessen worden geïmplementeerd en nieuwkomers aan het werk worden gezet, dit positieve resultaten oplevert. Ze geeft het voorbeeld van een proefproject waarbij iemand in de voormiddag Nederlandse les volgt over kookgerei. In de namiddag kan die persoon dan vrijwillig stage lopen in een keuken. Zo leert die de combinatie tussen het theoretische en praktische. Dat is de meest interessante manier om Nederlands te leren en om aan werk te geraken. An Moerenhout pleit ervoor om daar hard op in te zetten omdat het effectief is. Ze hoopt dat er op korte termijn in wordt geïnvesteerd.

Mercedes Van Volcem pleitte ook voor een verlaging van de leerplicht. De minister en de N-VA hielden dat een beetje af omdat het niets te maken heeft met integratie. Dat doet An Moerenhout denken aan Bart De Wever die vorig jaar zei dat het integratiebeleid gefaald heeft en dat de belangrijkste oplossing het verlagen van de leerplicht is. Ze wil een verlaging van de leerplicht tot vijf jaar graag ondersteunen.

De minister zegt dat de resultaatsverbintenis van kracht gaat in februari 2016, een maand later dan vorig jaar gezegd. De taaltest zou van start gaan in het najaar van 2016. De minister wil sterk inzetten op flexibele inburgeringstrajecten, waarbij het niet-schools aanleren van het Nederlands een belangrijke plaats moet innemen. Dat betekent dat sterke leerlingen sneller het verplichte niveau A2 kunnen halen. Volgens de minister kunnen ze de testen van het CBE en het CVO afleggen, en dan tellen die mee tot het najaar van 2016. An Moerenhout vindt dat heel vreemd. De minister zet een ander kader in voor de nieuwkomers die nu toestromen. Anderzijds heeft ze stellig gezegd dat die tests eigenlijk niet meer meetellen, want ze wil een nieuwe taaltest installeren op vier deeldomeinen. De tests van het CBE en het CVO zijn heel andere tests. De spreker vindt het heel vreemd om de start van de resultaatverbintenis en de taaltest niet te laten samenvallen.

De Raad van State heeft de resultaatsverbintenis aanvaard zolang die niet is gekoppeld aan het intellect. Daarom koppelt de minister het aan de verrichte inspanningen om het resultaat te bereiken. Dat is nieuw, want vorig jaar heeft ze gezegd dat een nieuwkomer al dan niet een attest krijgt op basis van het resultaat van de test. Op basis van dat attest gaat hij dan een job zoeken en de Belgische nationaliteit al dan niet verkrijgen. Is het nu op basis van de resultaten van de toets of van de inspanningen om aanwezig te zijn in de lessen?

Volgens de minister kunnen ook de Huizen van het Nederlands attesteren. Vroeger heeft de minister altijd beweerd dat alleen de Huizen van het Nederlands kunnen attesteren, dit omwille van de uniformisering. De spreker herhaalt haar pleidooi om de Huizen van het Nederlands voldoende te ondersteunen, want ze zijn overbevraagd. Als dat niet gebeurt, zal er zonder extra personeel een administratieve flessenhals worden gecreëerd. Nog voor de nieuwkomers in de Nederlandse les komen, gaan ze in de wachtrij komen om zich in te schrijven. Wachtrijen zijn al geen goed beleid, maar zo zullen nieuwkomers bovendien ontmoedigd geraken.

Het budget voor sociaal tolken is niet haar bevoegdheid, beweert de minister, en dus verwijst ze naar minister Crevits en minister Vandeurzen. Volgens de spreker wordt hiermee de zwartepiet doorgeschoven. Dat is heel jammer, want het belang van sociaal tolken is toch ontegensprekelijk. Vorige week heeft de N-VA gezegd dat het problemen geeft als mensen elkaar niet verstaan. In Vlaanderen is de sociale tolk de brugfiguur tussen verschillende gemeenschappen als mensen elkaar moeten verstaan. Daarom pleit de spreker voor opvolging en voldoende budget zodat het sociaal tolken door die mensen kan worden gebruikt.

4.2. Tussenkost van Ward Kennes

Ward Kennes heeft geen reden om de minister niet te geloven als ze zegt dat ze voldoende voorbereid is op de verhoogde instroom, op capaciteitsproblemen, op elders verworven competenties. Niettemin zal hij dat goed opvolgen en waakzaam blijven. Hij suggereerde ook om op de werkvloer te gaan kijken hoe de omschakeling loopt van inspanningsverbintenis naar resultaatsverbintenis.

Volgens Mercedes Van Volcem volstaat het om Engels en Frans te kennen. Maar om de kinderen te begeleiden op school, om veiligheidsvoorschriften te kunnen lezen en om documenten in te vullen, is het belangrijk om het Nederlands goed te beheersen.

4.3. Tussenkost van Kurt De Loor

Kurt De Loor stelt vast dat de minister niet kan vooruitlopen op de resultaten van de onderzoeksopdracht om de participatie van personen van buitenlandse herkomst te organiseren. De spreker vraagt of die onderzoeksopdracht al is gestart.

Op basis van de projectoproep zijn er zeventien samenwerkingsverbanden geselecteerd. Zijn die nu aanvaard of moeten ze nog een beoordeling doorstaan? Hoeveel zullen er worden gerealiseerd? Die projecten lopen van vandaag 1 december tot eind november 2018.

De woonsituatie van woonwageneigenaren is grotendeels ondergebracht bij Wonen. Toch is het belangrijk dat dit ook bij Inburgering en Integratie wordt aangekaart. Er is een verschil tussen de hardware en de software. Er wordt geïnvesteerd in de hardware, zijnde de aanleg van de terreinen, maar het is ook belangrijk om in software en het creëren van een draagvlak te investeren. Voor de nodige begeleiding en de inschakeling van een terreinbegeleider, kijkt de spreker naar de minister en naar de minister van Welzijn. Er kan worden samengewerkt met de OCMW's. Er is een gebrek aan draagvlak en een vrees bij de gemeenten om over te gaan tot de aanleg van een doortrekterterrein of een pleisterplaats. Kurt De Loor suggereert daarom om te investeren in de software, eventueel met vrijgekomen middelen. In Oost-Vlaanderen bijvoorbeeld werd voor de aanleg van een woonwagenterrein 90 procent gesubsidieerd door Vlaanderen. De provincie Oost-Vlaanderen legde 10 procent bij. Misschien kan er een herallocatie van de middelen gebeuren.

Laaggeletterde vrouwen en jonge kinderen vormen een specifieke doelgroep. De minister ziet hier niet zozeer een taak weggelegd voor de Huizen van het Kind, maar wel voor Kind en Gezin. Volgens Kurt De Loor zou het goed zijn om te onderzoeken of, bij het opstarten en laagdrempelig houden van de proeftuinen, niet alleen Kind en Gezin maar ook de Huizen van het Kind een rol kunnen spelen.

5. Aanvullende antwoorden van de minister

De *minister* zegt dat het inburgeringsattest wel degelijk wordt afgeleverd op basis van het resultaat, maar er kan enkel een sanctionering komen op basis van de inspanning die men heeft geleverd om tot dat resultaat te komen. Wie het resultaat niet haalt, krijgt geen attest. Wie het niet behaalt doordat hij nooit een inspanning heeft geleverd, kan daarbovenop ook nog een boete krijgen.

Aan Kurt De Loor antwoordt de minister dat de onderzoeksopdracht met betrekking tot de beleidsparticipatie voor de zomer bij het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving aan de KU Leuven is gestart en één jaar zal duren. Wat betreft de intergemeentelijke samenwerkingen is het de bedoeling om te starten op 1 januari 2016. Alles is klaar, de minister moet enkel nog de ministeriële besluiten ondertekenen. 1 januari 2016 is dus nog altijd perfect mogelijk.

III. Beleidsbrief Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

1.1. Bestuurskrachtige steden en gemeenten met meer bevoegdheden en autonomie

1.1.1. Decentralisatie en subsidiariteit

De minister verwijst voor wat de paritaire commissie decentralisatie betreft naar de uitgebreide besprekingen die hieraan reeds werden gewijd (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 540/1-3). Er zal in samenspraak met de VVSG worden nagegaan hoe de gemaakte afspraken worden opgevolgd en in de praktijk omgezet. De werkgroep Organieke Regelgeving zal nog enige bespreking vergen. De vakorganisaties zullen hierbij worden betrokken.

1.1.2. Stimuleren van vrijwillige gemeentelijke fusies

Er werd een ondersteuningspakket lokale besturen ontwikkeld. Er is de bestuurskrachtmonitor en de financiële bonus van 500 euro schuldovername per inwoner. De nieuwe fusiegemeente zal in de bestuursperiode 2019-2024 ook twee schepenen meer kunnen hebben dan gelijkaardige gemeenten en in de daaropvolgende periode 2025-2030 nog een extra schepen.

Het ondersteuningspakket zal worden uitgebreid en uitgerold. Vlaanderen biedt een begeleiding door een consultant aan bij de bestuurskrachtmonitor en er wordt een draaiboek ontwikkeld om fuserende gemeenten te begeleiden. Een en ander zal uitmonden in een kaderdecreet Fusies, met onder meer de procedure, de modaliteiten en de gevolgen van een samenvoeging van gemeenten.

1.1.3. Versterken van dynamiek van regiovorming

Een versoepeling van de beperking inzake meervoudige doelstellingen bij de intergemeentelijke samenwerking werd principieel goedgekeurd. Aan de KU Leuven werd een studieopdracht gegeven met het oog op een screening van sectorale regelgeving. Daarbij werd nagegaan welke specifieke regels telkens worden opgelegd, waardoor de lokale samenwerking in een bepaald keurslijf wordt gedwongen.

Er wordt een kaderdecreet Lokale Samenwerking voorzien, zodat in alle beleidsdomeinen dezelfde voorwaarden worden gehanteerd inzake IGS. Verder

komt er een praktijkgids met het oog op evaluatie/aansturing van de huidige samenwerkingsverbanden. Het is immers belangrijk dat de lokale besturen ook zelf actie ondernemen om de IGS te vereenvoudigen.

1.1.4. Afslanking van de provincies

Er is een inventaris gemaakt van de taken en doelstellingen die de provincies in persoonsgebonden materies uitoefenen en welke middelen, instrumenten en mensen hiervoor worden ingezet. Op basis van deze inventarisatie heeft de Vlaamse Regering een eerste voorstel van toewijzing gedaan, ofwel naar een lokale overheid ofwel naar het Vlaamse niveau. Dit eerste voorstel is niet definitief. Er moet ook nog worden gesproken met de betrokken lokale besturen.

Er is een eerste principiële goedkeuring geweest met aanpassingen van het Provinciedecreet. Hierin is een aanpassing voorzien van de omschrijving van provinciale bevoegdheden. Provincies zullen geen bevoegdheden en taken meer kunnen uitoefenen in aangelegenheden vermeld in de artikelen 4 en 5 van de BWHI.

De minister verwijst nog naar de conceptnota over de voorbereiding van de lokale en provinciale verkiezingen van 2018. Volgens het regeerakkoord is het de bedoeling om tot een halvering van het aantal provincieraadsleden te komen. Dit werd vlak voor het zomerreces ook zo beslist door de Vlaamse Regering. Een provincie met meer dan 1,6 miljoen inwoners zal vanaf 2019 39 raadsleden tellen (provincie Antwerpen, nu 72 raadsleden), een provincie met een aantal inwoners tussen 1,3 miljoen en 1,6 miljoen zal 36 raadsleden tellen (Oost-Vlaanderen, nu 72 raadsleden), een provincie met een aantal inwoners tussen 1 miljoen en 1,3 miljoen euro krijgt 35 raadsleden (West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant, nu 72 raadsleden), een provincie met minder dan 1 miljoen inwoners krijgt nog 30 raadsleden (Limburg, nu 63 raadsleden).

De provinciale kiesdistricten zullen worden heringedeeld op basis van de oude arrondissementele indelingen. Dit was nodig omdat er door de halvering van het totale aantal raadsleden nog onvoldoende zetels per district te verkiezen waren.

Het vervolgotraject van de afslanking van de provincies voorziet een coördinatie van de transitie van bevoegdheden en instellingen. Er wordt een gedetailleerde inventarisatie gemaakt en de aanverwante budgetten, personeel en (on)roerende goederen worden bepaald. Het was alvast niet altijd evident om van de provincies te vernemen welk budget er aan een bepaalde taak was gelinkt.

1.2. Vlaanderen en de gemeenten: samen besturen in vertrouwen

1.2.1. Vereenvoudiging toezicht

Er wordt een conceptnota voorbereid met het oog op de afschaffing van het goedkeuringstoezicht en de vereenvoudiging van het bestuurlijk toezicht. Vandaag moet een lokaal bestuur nog de goedkeuring vragen voor de oprichting van een autonoom gemeentebedrijf. Dat zal worden afgeschaft, behalve voor twee zaken: de oprichting van een intergemeentelijke samenwerking en van OCMW-verenigingen.

Het zogenaamde tweetrapstoezicht wordt afgeschaft. Vandaag is er een schorsing door de gouverneur en eventueel een vernietiging door de minister als de gemeente vasthoudt aan haar beslissing. Nu wordt een eentrapstoezicht ingevoerd: onmiddellijke vernietiging door de minister van Binnenlands Bestuur of door de gouverneur. Deze procedure biedt sneller rechtszekerheid aan de gemeente en getuigt bovendien van vertrouwen in de lokale besturen.

De conceptnota is al besproken met de VVSG en de gouverneurs en zal in het najaar 2015 aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Een en ander zal worden geïmplementeerd in het decreet Lokaal Bestuur.

1.2.2. Taalwetgeving

De minister zal blijvende aandacht geven aan de correcte toepassing van de taalwetgeving en andere wetten in de Vlaamse Rand.

1.2.3. Efficiënt en wederkerig uitwisselen van beleidsinformatie

Als men beleidsinformatie opvraagt, moet men die ook opnieuw ter beschikking stellen van het werkveld. De nieuwe editie van de financiële profielen van de lokale besturen is gerealiseerd. Ook de bestuurskrachtmonitor en de stadsmonitor zijn goede instrumenten om zich met andere steden en gemeenten te benchmarken.

Er zal onderzoek worden verricht naar de haalbaarheid van een gemeentemonitor, dit naar analogie van de stadsmonitor. Op die manier zou elke Vlaamse gemeente zich kunnen benchmarken met soortgelijke gemeenten en kunnen ideeën van elkaar worden overgenomen.

1.2.4. Audit Vlaanderen en de lokale besturen

Audit Vlaanderen is op 1 januari 2014 van start gegaan. Er zijn de algemene organisatieaudits over de algemene werking van een bestuur, de thema-audits over bijvoorbeeld belastingen en retributies, en de forensische audits bij eventuele malversaties. In het najaar 2015 wordt een eerste overkoepelende analyse gehouden van de organisatieaudits en de thema-audits. Uiteraard zal men verdergaan met de audits, maar er moet wel aandacht zijn voor de absolute onafhankelijkheid van Audit Vlaanderen.

1.2.5. Digitalisering

Het digitaal loket 'Mijn Binnenland' werd bijgestuurd. Het werd toegankelijk gemaakt voor de OCMW's en de gemeenten kunnen voortaan hun jaarrekeningen digitaal insturen.

De minister wil in de toekomst vooral inzetten op open interbestuurlijke communicatie en informatiedeling. Het project 'Lokale besluiten als gelinkte open data' wil nagaan of het automatisch doorsturen van besluiten kan gerealiseerd worden door het publiceren van bestanden en informatiegegevens in een open-dataformaat.

1.3. Efficiënt en democratisch georganiseerde lokale besturen

1.3.1. Integratie OCMW in gemeente

In het voorjaar werd hierover reeds een conceptnota besproken (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, 240/1 en 2). Spontaan zijn er meer en meer gemeenten die naar een financieel beheerder of een gedeelde secretaris voor OCMW en gemeente gaan. De integratie van het OCMW in de gemeente zal een onderdeel worden van het decreet Lokaal Bestuur. Er wordt een draaiboek voorzien om de integratie procesmatig te ondersteunen.

1.3.2. Personeelsbeleid inzetten ten behoeve van de bestuurskracht

De lokale besturen zullen meer autonomie krijgen inzake hun personeelsbeleid.

Er is een principiële goedkeuring geweest conform de afspraken die er zijn gemaakt in de paritaire commissie decentralisatie. Gemeenten zullen zelf beslissingslijnen kunnen uittekenen over wie over wat beslist in de gemeente (delegatie). Ze krijgen eigen instrumenten inzake personeelsbeheer (meer vrijheid inzake personeelsformatie, evaluatie, mogelijkheden tot ter beschikking stelling van personeel, het werken met een voltijdse of deeltijdse secretaris).

De Vlaamse Regering zal minimale voorwaarden van rechtspositieregeling vaststellen en de grootste steden zullen hiervan gemotiveerd kunnen afwijken. Intussen zijn de onderhandelingen in het comité C1 afgerond en is er alvast een akkoord met het ACV.

De decretale wijzigingen zullen worden ingediend bij het Vlaams Parlement. Een volgende stap zal dan het aanpassen van het Rechtspositieregelingbesluit zijn.

1.3.3. Intergemeentelijke samenwerking

Op 17 juni 2015 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking. Dit voorontwerp bevat bepalingen over de uittreding van provincies uit intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de mogelijkheid van toetreding van private partners (energie, afval), de versoepeling van de meervoudige doelstellingen en de mogelijkheid van toetreding van politiezones en hulpverleningszones. Het voorontwerp ligt nu voor advies voor bij de Raad van State. Bedoeling is om het IGS-decreet op te nemen in het decreet Lokaal Bestuur.

1.3.4. Binnengemeentelijke decentralisatie

De bestaande regelgeving wordt gescreend. Men beoogt een vereenvoudiging die moet uitmonden in het decreet Lokaal Bestuur. Men wil zoveel mogelijk autonomie aan de stad zelf geven. Dit zal tot gevolg hebben dat de regelgeving inzake binnengemeentelijke decentralisatie drastisch wordt ingeperkt.

1.3.5. Evenwicht tussen de lokale besturen en de eredienstbesturen

De minister pleit voor regelgevende rust inzake de eredienstbesturen.

1.3.6. Decreet Lokaal Bestuur

De minister verwacht binnen ongeveer negen maanden een eerste goedkeuring door de regering. Het decreet zal het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het IGS-decreet vervangen.

Basisprincipes zijn de integratie van het OCMW in de gemeente, de versterking van de rol van de gemeenteraad (de voorzitter zal geen lid meer kunnen zijn van het college) en het vereenvoudigen van de organieke regelgeving (minder detailregelgeving, meer gemeenschappelijke bepalingen, meer ruimte voor lokaal beleid, autonomie en maatwerk mogelijk maken). Intussen werd het advies van de VVSG ingewonnen en men is bezig met het opmaken van thematische conceptnota's die als basis zullen dienen voor de uitwerking van het decreet.

1.4. Financieel verantwoordelijke lokale besturen

1.4.1. Financiële transparantie voor de burger, het lokaal bestuur en de toezichthoudende overheid

De evaluatie van de BBC werd opgestart. Het toepassingsgebied is verruimd naar de publiekrechtelijk verzelfstandigde agentschappen. Dit is een goede zaak want op die manier kan een gemeenteraadslid over voldoende informatie beschikken en moet die niet via allerlei omwegen verzameld worden.

De minister zal de mogelijke uitbreiding van het toepassingsgebied van de BBC naar de politie- en brandweerzones verder opvolgen. Bovendien gaat men aan de slag met de resultaten van de BBC-evaluatie. ABB heeft de input verzameld en zal met de belanghebbenden spreken. Op basis daarvan zullen aanpassingen aan de BBC worden voorgesteld. Ze zullen worden opgenomen in het decreet Lokaal Bestuur.

1.4.2. Vereenvoudiging van de financiële stromen

Het regeerakkoord bepaalde dat het aantal financiële stromen naar de lokale besturen moest worden vereenvoudigd en zoveel mogelijk gebundeld. Uiteindelijk is het de bedoeling om nog slechts twee stromen over te houden: enerzijds het Gemeentefonds en anderzijds het Investeringsfonds. Het Investeringsfonds zou drie luiken omvatten: een trekkingsrecht voor grootsteden, stadsvernieuwing voor 33 steden (de vroegere 35 steden zonder Gent en Antwerpen) en investeringssubsidies voor plattelandsgemeenten.

De budgetten voor stadsvernieuwing bedragen momenteel 9,69 miljoen euro, voor het Plattelandsfonds 8 miljoen euro en voor het Grootstedenbeleid 15,3 miljoen euro.

De groeivoet van 3,5% van het Gemeentefonds werd behouden. Dit komt neer op ongeveer 82 à 83 miljoen euro extra in 2016. In totaal zit vandaag al ongeveer 2,3 miljard euro in het Gemeentefonds.

Tot slot betekende de incorporatie van de sectorale subsidiestromen in het Gemeentefonds een belangrijke vereenvoudiging.

1.5. Stedenbeleid als innovatieve inspiratiebron

1.5.1. Steden ondersteunen in aanpak van belangrijke maatschappelijke problematieken

De minister vindt het tijd om de steden een nieuwe dynamiek te geven. Men is toe aan een evaluatie van de bestaande instrumenten. Zoals vermeld, gaat de stadsvernieuwing naar het Investeringsfonds. Het project van de buurtstewards (800.000 euro toegekend aan Gent, Antwerpen, Sint-Niklaas en de VGC) loopt nog tot eind augustus 2016. Het gaat om een project dat steden met grote concentraties aan Roma's ondersteunt. Het project wordt momenteel geëvalueerd, wat overigens niet per definitie betekent dat het zal worden afgeschaft. Bijsturing is wel mogelijk.

De stadsprogramma's waren programma's in drie pilotsteden waar de Vlaamse administratie samenkomt met lokale ambtenaren en politici rond een gezamenlijke doelstelling, bijvoorbeeld mobiliteit. Zowat alle betrokkenen beschouwen deze programma's echter niet als een meerwaarde. Ze zullen dus niet worden voortgezet.

De 'Thuis in de Stad'-prijs is nu 'Slim in de Stad'-prijs geworden. In plaats van enkel te werken rond innovatieve projecten evolueert men met de Slim in de Stad-prijs naar concepten van slimme steden.

Stedenbeleid moet soms vanuit een andere invalshoek worden bekeken, bijvoorbeeld vanuit de problematiek van radicalisering. De minister verwijst naar de uitvoerige rapportage over het actieplan van de Vlaamse Regering in de Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering (*Hand. VI.Parl. 2015-16, nr. C50*). Zij benadrukt dat dit actieplan niet past in haar bevoegdheid Inburgering maar wel in de bevoegdheid Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid. Het zou stigmatiserend zijn om nieuwkomers als een potentiële terrorist te bestempelen. Bovendien zitten er tal van bekeerlingen tussen de mensen die radicaliseren.

1.5.2. Blijven investeren in stadsontwikkelingsprojecten

Stadsvernieuwingsprojecten brengen zichtbaar een positieve dynamiek op gang in de steden. Er werden vier projectsubsidies voor stadsvernieuwing toegekend, goed voor een bedrag van ruim 12,2 miljoen euro. Verder waren er zes conceptsubsidies voor 360.000 euro. Het maximumbedrag van de conceptsubsidie werd opgetrokken van 60.000 naar 90.000 euro.

1.5.3. Uitbouw van aantrekkelijke, leefbare en creatieve steden faciliteren en ondersteunen

De nieuwe editie van de stadsmonitor werd in het voorjaar van 2015 voorgesteld in Mechelen. Innoverende stadsprojecten werden ondersteund, bijvoorbeeld met het oog op leefbaarheid in de stad. Het SOIA-dossier Internationaal Stedenbeleid werd opgestart. Dit laatste biedt een horizontale aanpak op Vlaams niveau rond Europese subsidieprogramma's.

Er volgt een actualisatietraject van de stadsmonitor, met betrokkenheid van de steden en academici. Er zijn met name nieuwe indicatoren nodig. De haalbaarheid van de uitrol van een digitale tool 'kindvriendelijkheid' zal worden onderzocht. Bedoeling is om op een eenvoudige manier te polsen naar de mening van kinderen over hun stad of gemeente.

Aan de dertien centrumsteden werd input gevraagd over de thema's die zij aangekaart willen zien in het kader van het Europees stedenbeleid.

1.6. Vlotte organisatie van de lokale verkiezingen van 2018

1.6.1. Verkiezingsregelgeving verbeteren

De minister verwijst naar de conceptnota over de lokale verkiezingen van 2018. Men beoogt een halvering van het aantal provincieraadsleden en een hertekening van de provinciale kiesdistricten. De lijst van verboden campagnemiddelen wordt drastisch ingekort. De Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven zal over dit laatste nog advies kunnen uitbrengen.

Er wordt een gemeenschappelijke overheidsopdracht voorbereid. Met de andere gewesten en de federale overheid werd een samenwerkingsakkoord gesloten over het realiseren van schaalvoordelen voor nieuwe backofficesoftware, bijvoorbeeld voor het kandidaten- en het resultatenbeheer.

Er wordt een voorontwerp van decreet tot wijziging van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet voorbereid. Eind 2015 zal dit principieel worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

1.6.2. Kennisgedreven administratie ten dienste van de lokale besturen

De minister verwijst naar de implementatie van de nieuwe organisatie van ABB. Vroeger was ABB geografisch georganiseerd op basis van provinciale afdelingen. Momenteel wordt ABB inhoudelijk georganiseerd op basis van thematische afdelingen. Op die manier kan expertise worden samengebracht in plaats van die op te splitsen over Vlaanderen.

Men wil in de toekomst verder evolueren naar een kennisgedreven en ondersteunende overheid. De uitbouw tot een kenniscentrum past perfect in die omslag.

1.7. Begroting 2016

De minister vermeldt de 3,5 procent groeivoet van het Gemeentefonds en de integratie van de sectorale subsidies.

In het kader van 'Stadsvernieuwing' wordt 12,4 miljoen euro voorzien. In het programmadecreet wordt bepaald dat het FFEU geen inkomstenbron voor stadsvernieuwingprojecten meer is. De verplichte private inbreng voor conceptsubsidies wordt geschrapt.

Op het programma 'Stedenfonds' is een bedrag van 157,8 miljoen euro voorzien. Ook hier wordt de groeivoet van 3,5 procent toegepast, goed voor een bedrag van 5,3 miljoen euro.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkoms van Kurt De Loor

Kurt De Loor zegt dat de Vlaamse en de Federale Regering zich ten aanzien van de lokale besturen niet anders gedragen dan ten aanzien van de Vlaamse gezinnen: als een echte factuurregering. Nochtans moet minister Homans de belangenbehartiger van de lokale besturen zijn. Tijdens het herfstreces trokken 48 Vlaamse burgemeesters aan de alarmbel. Een gemeente concretiseerde de wanhoop door de Vlaamse Regering expliciet te vragen om de geplande maatregel om de onroerende voorheffing op materieel en outillage niet langer te compenseren, in te trekken.

Kort daarop richtte de burgemeester van Antwerpen zich tot de Federale Regering. Hij vroeg uitdrukkelijk om ook voor lokale besturen in een vermindering van de werkgeversbijdragen te voorzien en om dringend iets te doen aan de pensioenlasten die als een molensteen om de nek van elk lokaal bestuur hangen.

Hoe zal Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid opnemen? Door voor de zoveelste keer de mantra van de groeivoet van 3,5 procent van het Gemeentefonds te herhalen? Mag dit nog, nu ook de burgemeester van Antwerpen aan de alarmbel heeft getrokken en nu ook Antwerpen naar financiële adem begint te happen? Of zal dit gebeuren door ook eens te luisteren naar die lokale besturen?

De spreker vindt het jammer dat de antwoorden niet in deze beleidsbrief staan. Ging het belfortprincipe niet de hoeksteen worden waarop Vlaanderen zijn beleid zou bouwen? We zijn ondertussen anderhalf jaar en heel wat besparingsoefeningen verder en van dat fameuze belfortprincipe is maar weinig in huis gekomen. Integendeel, de gemeentelijke financiën werden op diverse fronten onder vuur genomen en het spreekwoordelijke belfort liep heel wat schade op.

De spreker zal hierna stilstaan bij de grote projecten uit de beleidsbrief en de beleidsnota: meer bevoegdheden voor de gemeenten, het stimuleren van vrijwillige fusies, het versterken van de dynamiek van de regiovorming, de afslanking van de provincies en de inkanteling van de OCMW's in de gemeenten.

Het eindverslag van de paritaire commissie decentralisatie werd recent besproken in de commissie en momenteel lopen nog besprekingen met de sectoraal bevoegde ministers. Hoe moet het nu verder? Dat het interbestuurlijk overleg niet eindigt bij het eindverslag van de paritaire commissie, is alvast een verstandige bijsturing van het beleid. Ook positief is het feit dat de minister haar voornemen om lokale besturen met minder dan 25.000 inwoners geen bijkomende taken en bevoegdheden te geven, laat varen.

Kurt De Loor kijkt uit naar de jaarlijkse voortgangsrapportage van de paritaire commissie en naar het eventuele vervolg van de werkzaamheden van de sectorale werkgroepen. Hij beveelt de minister aan om haar collega-ministers ervan te overtuigen om taken en bevoegdheden te decentraliseren.

Hij vraagt ook om niet selectief te zijn in de ambitie om de positie van de lokale besturen te versterken en hun beleidsruimte te vergroten. Alle bestuurskundigen zijn het erover eens dat ook provinciebesturen lokale besturen zijn. Waarom dan die koppigheid om de provincies maximaal uit het debat te houden? Waarom kunnen grondgebonden Vlaamse taken niet worden doorgeschoven naar de provincies als blijkt dat ze daar vanuit subsidiariteitsoverwegingen beter op hun plaats zijn? De minister zou dan kunnen bewijzen dat haar plannen met de provincies gebaseerd zijn op bestuurlijke inzichten.

Het regeerakkoord ziet vrijwillige fusies van gemeenten als de oplossing voor gemeenten die kampen met een gebrek aan bestuurskracht. Om de discussie enigszins vorm te geven, werd het voorbije jaar een lokale bestuurskrachtmonitor ontwikkeld. Op basis van dit instrument kunnen gemeenten een inschatting maken van hun bestuurskracht. Ondertussen staan de cijfergegevens al een tijdje online. Per gemeente worden ze samengevat in een rapport van 84 bladzijden. De minister stelt zelf dat dit cijfermateriaal op zich geen antwoord biedt op de vraag of er in deze of gene gemeente nu daadwerkelijk een probleem is inzake bestuurskracht. Om daar een beter zicht op te krijgen, stelt ze een set aanvullende richtvragen tot zelfevaluatie ter beschikking, hopen dat de lokale bestuursverantwoordelijken met deze zelfevaluatie aan de slag gaan.

Om die gemeenten die effectief aan de slag willen gaan rond het thema bestuurskracht extra te ondersteunen, voorziet de minister voor 2016 in bijkomende externe begeleiding door enerzijds een externe consulent en anderzijds een academicus die vertrouwd is met het Vlaamse lokale bestuur. Maar het budget voor de begeleiding is eerder beperkt.

Het is een stap vooruit dat alle kwantitatieve indicatoren op een gebundelde manier ter beschikking worden gesteld. Ook het systeem van zelfevaluatie is een stap in de goede richting, zelfs al geeft de minister aan dat het nog een hele klus wordt om op basis van de kwantitatieve rapporten en bijhorende richtvragen relevante conclusies te trekken.

Het wordt niet gemakkelijk om de gewenste aanbevelingen om te zetten in een concreet actieplan tot verbetering van de bestuurskracht. Het is dus nog maar de vraag of de aanpak van de minister ervoor zal zorgen dat het eventuele probleem van onvoldoende bestuurskracht bij een aantal lokale besturen tegen eind 2016 beter in kaart zal gebracht zijn dan vandaag reeds het geval is. Het lijkt de spreker helemaal niet denkbeeldig dat in eerste instantie de sterke besturen zullen intekenen op het begeleidingstraject, besturen die reeds veel inspanningen

hebben gedaan om hun interne organisatie in orde te brengen en die, al dan niet naar aanleiding van een externe audit, bijkomende stappen willen zetten om die nog te verbeteren, terwijl de minder goede leerlingen van de klas de kelk van de zelfevaluatie aan zich voorbij zullen laten gaan. Dat kan niet de bedoeling zijn. Elke discussie over bestuurskracht krijgt vandaag binnen de kortste keren de allure van een discussie over het geslacht der engelen, met overtuigde believers en gepassioneerde non-believers. Als men dat wil veranderen, lijkt het noodzakelijk dat de minister de moed heeft om de vinger op de wonde te leggen. Ze moet de bestuurskracht van alle lokale besturen duidelijk in kaart brengen.

De minister voorziet voor elke gemeente die wil fusioneren in een financiële bonus van 500 euro per inwoner, met een maximum van 20 miljoen euro per fusie. Ze wil dat doen via een overname van de gemeentelijke schuld vanaf 2018. Omdat de Vlaamse Regering, in tegenstelling tot de lokale besturen, weinig of geen belang hecht aan een gedetailleerde financiële meerjarenplanning, heeft men er het raden naar in hoeveel geld de minister voor deze operatie voorziet. Hoe zal de minister de concrete uitwerking van de schuldovername uitwerken?

De beleidsbrief heeft het over een fusie van delen van het ambtelijk apparaat van gemeenten. De minister stelt hierbij als randvoorwaarde dat een ambtelijke fusie steeds tussen dezelfde gemeenten zal moeten worden georganiseerd. Wordt dit een nieuwe vorm van intergemeentelijke samenwerking, maar dan wel eentje zonder eigen rechtspersoonlijkheid en zonder eigen bestuursorganen? Welke gevolgen zal dit hebben voor het betrokken personeel? Wie wordt aanstellende en evaluerende overheid?

Wat de minister doet inzake regiovorming heeft weinig tot niets te maken met regiovorming. Een conceptnota, een studieopdracht, een rapportagetool, en als toetje wordt een praktijkgids vermeld. Dat is allemaal zeer mooi voor de galerij, maar leidt niet tot tastbare resultaten in de praktijk. Nochtans was het de bedoeling om de bestuurlijke verrommeling een halt toe te roepen. Sp.a blijft een koele minnaar van de regiovorming, vanuit het oogpunt van democratische controle en transparant bestuur. Al te vaak blijkt immers dat de besluitvorming in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden een eigen dynamiek en logica volgt, waarbij lokale besturen willens nillens in een bepaalde richting worden geduwd. Ook vorig jaar maakte de minister geen duidelijke keuzes. Nu hinkt ze nog altijd op twee gedachten: fusies of regiovorming.

Wat de afslanking van de provincies betreft, hechtte de Vlaamse Regering op vrijdag 13 november haar tweede principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies. De minister dient nu het advies van de Raad van State in te winnen: een grote klip die in dit dossier moet worden genomen. Vorig jaar maakte de Raad van State brandhout van het voornemen om de provincies de bevoegdheid te ontnemen om inzake verwaarlozing nog langer opcentiemen te heffen. De juristen van de minister hebben zich in de memorie van toelichting alvast uitgeput om niet opnieuw op een vernietigend advies van de Raad van State te botsen.

Vorig jaar, tijdens de bespreking van de beleidsnota, werd al gesteld dat de afslanking van de provincies niet steunt op bestuurlijke inzichten, maar op bestuurlijke nijld. Dat standpunt blijft vandaag overeind. De adviezen van onder meer de SARC brengen een aantal bezorgdheden onder de aandacht. Die bezorgdheden hebben te maken met de continuïteit en rechtszekerheid van de lopende projecten van het provinciaal bestuursniveau, de onzekerheid over het toekomstig beleid, de resterende onzekerheden over de toekomstige financiële middelen, de te grote tijdsdruk, en de wens, die zeker bij de Strategische

Adviesraad voor Welzijn, Gezondheid en Gezin bestaat, om een debat over het welzijnsbeleid op het mesoniveau te voeren.

In de nota van de minister aan de Vlaamse Regering stelt ze dat de bemerkingen niet zozeer te maken hebben met de inhoud van het voorontwerp van decreet *sensu stricto*, maar wel met de operationalisering van de overdracht van de bevoegdheden, taken en instellingen van de provincies naar de Vlaamse of lokale overheid. Waarna zij in zeer algemene termen zegt dat het allemaal wel in orde zal komen, en de opmerkingen absoluut niet moeten leiden tot een bijsturing van het beleid. Anders vertaald: de strategische adviesraden maken inhoudelijk bezwaar, maar de minister antwoordt dat in dezen de inhoud er eigenlijk niet toe doet.

Kurt De Loor vraagt zich af of de minister echt meent wat ze stelt in de beleidsbrief: "We gaan ervan uit dat de afgeslankte provincies de aan hen toegewezen bevoegdheden zo goed mogelijk moeten kunnen uitoefenen.". Of is dit zinnetje op vraag van een van de coalitiepartners in de beleidsbrief geslopen, bij wijze van compromis? Als ze het echt meent, dan moet de minister eindelijk eens de daad bij het woord voegen. Ze zou dit bijvoorbeeld kunnen doen door de provincies en hun politieke beleidsverantwoordelijken correct te behandelen tijdens projectvergaderingen, in plaats van hen voortdurend te laten voelen wie de baas is. Ze zou dit kunnen doen door de provincies op een volwaardige manier te laten meediscussiëren als er een vervolg komt op de paritaire commissie decentralisatie. Ze zou dit ook kunnen doen door de provincies niet uit de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden te gooien, maar hen integendeel de kans te geven om op basis van hun grondgebonden bevoegdheden nauw samen te werken met de lokale besturen. En ze zou dit vooral kunnen doen door eindelijk eens klare wijn te schenken over de omvang van de dotatie die straks, eens de provinciale opcentiemen zijn geïntegreerd in een verhoogde Vlaamse basisheffing en na aftrek van een besparing, zal worden doorgestort.

Het is geen uiting van goed bestuur dat de provincies compleet in het ongewisse worden gelaten over de middelen waarmee ze de hen toegewezen bevoegdheden zo goed mogelijk moeten kunnen uitoefenen. De spreker citeert in dat verband uit de toespraak die de eerste gedeputeerde van de provincie West-Vlaanderen, Guido Decorte, op 16 november hield voor de provincieraad: "Waar staan we, een jaar later in de bestuurlijke hervorming? Sta mij toe om daar kort en bondig op te antwoorden. We staan nergens. Het door de Vlaamse overheid uitgestippelde traject voor de implementatie van het Vlaams regeerakkoord en het project 'afslanking provincies' heeft op vandaag geen enkele deadline gehaald. En het zal hierbij absoluut niet liggen aan een gebrek aan provinciale goodwill. Is er op taakniveau volledige duidelijkheid over wat de provincies al dan niet mogen doen? Hebben de zorgvuldig ingevulde inventarissen met de provinciale taken voor de persoonsgebonden bevoegdheden geleid tot een door de Vlaamse overheid beloofde beslissing voor het zomerreces? Het antwoord is 'neen'. Een mogelijke verklaring hiervoor ligt wellicht in het feit dat de provincie West-Vlaanderen gebiedsgericht en geïntegreerd werkt. Een dergelijke werking laat zich natuurlijk niet dwingen in puur sectorale lijstjes van de Vlaamse overheid. Meer nog, de Vlaamse overheid heeft in haar beslissing op 17 juli laatstleden niet alleen 'slechts' kennis genomen van de inventarissen, maar onverwijld en onaangekondigd ook een nieuwe piste geopend voor de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden. Plots dook er een lijst op vanuit het kabinet Homans waar een financiële insteek naar voor werd gebracht. Een benadering op basis van de beleidsvelden uit het meerjarenplan. Een frappant voorbeeld van hoe het geweer plotsklaps van schouder kan worden veranderd tijdens de rit.

Na het zomerreces werd het traject opnieuw eenzijdig bijgestuurd en konden we vernemen dat in allerijl niet langer investeringen maar sjablonen ingevuld

moesten worden voor personeel en onroerende goederen. Door het ontbreken van een beslissing van de Vlaamse overheid over de eerder vermelde inventarissen, is er absoluut geen duidelijkheid over welke beleidsinitiatieven het in concreto dan wel gaat. Onderwijsflankerend beleid is maar een van de vele voorbeelden. In de benadering van mevrouw Homans worden deze middelen gekleurd voor verevening, maar volgens de vakministers moeten die niet op de inhoudelijke inventaris opgenomen worden. Onduidelijkheid troef dus, waarbij op zijn minst kan worden gesteld dat er vanuit de Vlaamse overheid weinig animo was om te overleggen met gedeputeerden.”.

Er is ook geen duidelijk standpunt van de Vlaamse Regering over de wijze waarop de overdracht van de bevoegdheden moet gebeuren. Kurt De Loor citeert opnieuw uit de toespraak van Guido Decorte: “Veel duidelijker is het in het afgelopen jaar niet geworden. Deze onduidelijkheid staat in schril contrast met de steeds luider wordende roep om ‘klare taal’ vanuit het middenveld en de Vlaamse steden en gemeenten. (...) Worden bepaalde beleidsinitiatieven niet gewoon drooggelegd en de middelen daarvoor gebruikt om het gat op Vlaams niveau te dichten? Een belangrijke zaak moet me hierbij van het hart: als provincie kunnen wij het niet aanvaarden dat West-Vlaams belastinggeld wordt gebruikt om tekorten op Vlaams niveau bij te passen. Laat ons eerlijk zijn, een bestuurlijke optimalisatie is een eerbare zaak. Maar een bestuurlijke optimalisatie prediken om platweg middelen van de provincies te recupereren is een andere zaak. In zeemansmiddens zou men durven spreken van ‘varen onder valse vlag’.

Sta mij toe daar even dieper op in te gaan. De provincie West-Vlaanderen heeft tot op vandaag fair en transparant gehandeld. Er is geen enkele mutatie van kredieten gebeurd die de beleidsdomeinen overschreed. Wel is in het ontwerp-budget 2015 duidelijk gemaakt aan de hand van nieuwe beleidsdoelstellingen welke taken en opdrachten niet aan de overdracht van bevoegdheden toegerekend konden worden. (...) We hopen binnenkort meer zicht te krijgen op onze financiële inkomsten, met name de opcentiemen of de vervangende dotatie. Ik wil hierbij ook opmerken dat we blijven vragen stellen bij de wettelijkheid om de opcentiemen over te hevelen naar Vlaanderen. Laat me dan meteen ook aankondigen dat we deze eenzijdige onrechtvaardige beslissing niet zo maar zullen accepteren.”. Kurt De Loor vraagt zich af of de partijgenoten van Guido Decorte die rake analyse delen.

Wat de integratie van de OCMW's in de gemeenten betreft, staat er in de beleidsbrief dat de conceptnota in de commissie is besproken. Er zijn daarover wel hoorzittingen gehouden, maar de nota zelf is nog niet besproken. De spreker stelt voor dit alsnog te doen, samen met de conceptnota over de toekomst van het lokaal sociaal beleid van Ingrid Lieten en hemzelf.

Op 30 september 2015 stelde de minister in haar antwoord op een vraag om uitleg van de heer Doomst dat zij hoopt dat binnen zeer afzienbare tijd op federaal niveau een wetswijziging met betrekking tot de OCMW's zou tot stand komen. De kwestie kwam een week nadien, op 7 oktober 2015, aan bod in de bevoegde Kamercommissie. De minister zal het antwoord van federaal minister Borsus ongetwijfeld met heel veel aandacht gelezen hebben. Er werd niet veel vooruitgang geboekt.

Juridische adviezen blijven elkaar tegenspreken. De gewesten zitten niet op één lijn en er moet een oplossing worden gevonden voor de faciliteitengemeenten. De timing van de minister wordt stilaan onhaalbaar, ondanks de stoere taal in haar beleidsbrief. Als het al een halve eeuwigheid duurt om te weten wie waarvoor bevoegd is, dan is de kans heel groot dat het straks nog een zware lijdensweg wordt om alle verschillende wetteksten en uitvoeringsbesluiten aangepast te krijgen.

In het voorjaar organiseerde de VVSG een ronde van Vlaanderen rond de inkanteling van het OCMW in de gemeente en formuleerde de raad van bestuur van de VVSG een aantal aandachtspunten. De VVSG vraagt waarborgen voor een sterk lokaal sociaal beleid. De conceptnota van de Vlaamse Regering biedt vooral een bestuurlijk concept en geen inhoudelijk concept over het lokaal sociaal beleid. Uit de resultaten van de ronde van Vlaanderen blijkt nochtans dat de deelnemers de inhoud belangrijker vinden dan de bestuursvorm waarbinnen dit beleid vorm moet krijgen.

De VVSG is ook van oordeel dat in het nieuwe organieke decreet Lokaal Bestuur artikel 1 van de huidige OCMW-wet, namelijk het recht van eenieder op maatschappelijke dienstverlening, moet worden overgenomen. De VVSG vraagt dat de Vlaamse overheid een volledig overzicht maakt van alle federale regelgeving waarin het OCMW vermeld wordt als aparte rechtspersoon. De Vlaamse Regering moet een sluitende belfortanalyse maken van alle consequenties van de aanpassingen van de federale regels.

Verder vraagt de VVSG dat de Vlaamse overheid garandeert dat alle Vlaamse regelgeving tijdig aangepast wordt op een manier die geen beperking inhoudt voor het handelen van de lokale besturen en bovendien niet zorgt voor extra kosten ten gevolge van de integratie. Het gaat dan bijvoorbeeld over de neutralisatie van de gevolgen van de overdracht van honderden gebouwen en gronden naar een nieuwe eigenaar, het overnemen van aangegane verbintenissen en overeenkomsten zonder meerkosten, het behoud van de huidige meer marktconforme rechtspositieregeling van het personeel van de zogenaamde specifieke OCMW-diensten.

De VVSG vraagt dat de Vlaamse overheid voor de lokale besturen de actorrol in de publieke zorg vrijwaart zodat die een aanbod kunnen ontwikkelen dat beschikbaar en bereikbaar is voor alle burgers. De Vlaamse overheid moet ook werk maken van een echte regierol van het lokale bestuur met reële doorzettingsmacht.

Tot slot vraagt de VVSG dat de Vlaamse overheid voldoende ruimte laat aan de gemeentebesturen om de uitvoering van het lokaal sociaal beleid vorm te geven als gemeentelijke welzijnsdienst, als intern verzelfstandigd agentschap, als extern verzelfstandigd agentschap of via intergemeentelijke samenwerking, zonder dat dit leidt tot het herinvoeren van een apart politiek beleidsorgaan naast de gemeenteraad.

De vooropgestelde integratie van de OCMW's in de gemeentebesturen staat hoog op het zorgenlijstje van de plaatselijke bestuurders. Het zou dan ook goed zijn wanneer de minister over deze verzuchtingen van de VVSG de nodige opheldering zou willen geven.

Dit najaar zal de minister de conceptnota's over het aangekondigde decreet Lokaal Bestuur aan de regering voorleggen. Kurt De Loor vraagt dat de commissie de nodige tijd en ruimte krijgt om met dit thema aan de slag te gaan. Hij wil daarbij ambitieuzer zijn dan de minister. Het aangekondigde decreet Lokaal Bestuur blijft immers netjes binnen de platgetreden paden: de gemeenteraad versterken, detailregelingen schrappen, het regelgevend kader vereenvoudigen en differentiatie tussen gemeenten inbrengen. Deze ambities lijken verdacht veel op de vorige wijziging van het Gemeentedecreet van een aantal jaren geleden.

Sp.a wil meer. Onze representatieve democratie begint meer en meer te haperen. Met de netwerksamenleving dient zich een andere sociale werkelijkheid aan, waarbij top-downmodellen van sturen weinig of lang niet altijd productief

zijn. Ze moeten aangevuld worden met bestuursvormen die uitgaan van wederzijdse afhankelijkheid en wederkerigheid tussen burgers en overheid. De klemtoon ligt daarbij op het tweerichtingsverkeer. Participatie gaat dan niet alleen over inspraak en het betrekken van burgers bij overheidsbeleid, maar ook over het betrekken van het bestuur bij maatschappelijke initiatieven van burgers. Het is moeilijk om die initiatieven een plaats te geven binnen ons gekend lokaal democratisch bestuursstelsel. En dan zijn er nog een aantal nieuwe voorstellen rond deliberatieve democratie. Professor Paul Verhaeghen schreef er naar aanleiding van zijn nieuwste boek 'Autoriteit' een lezenswaardig artikel over in het novembernummer van Lokaal.

Kurt De Loor heeft bedenkingen bij de financiële toestand van de lokale besturen. Hij had het in zijn inleiding al over het bouwvallige belfort. De burgemeesters en schepenen zijn razend op de Vlaamse en Federale Regering, die hold-ups plegen om de eigen putten te vullen. Het lijstje eenzijdige beslissingen die rechtstreekse impact hebben op de portefeuilles van de gemeenten, dikt elke week aan. De burgemeesters – over de partijgrenzen heen – vrezen dat ze door deze maatregelen noodgedwongen de dienstverlening zullen moeten afbouwen en nieuwe belastingen zullen moeten heffen. Uit regeringshoek blijft het muisstil, maar het als een dief in de nacht graaien in de kassen van de gemeenten gaat ondertussen vrolijk verder.

Het was al vanaf het begin duidelijk dat de Vlaamse Regering niet van plan was om te zorgen voor bestuurlijke rust in de provincie- en gemeentehuizen, al deed een snelle lezing van het Vlaamse regeerakkoord veel burgemeesters tot het besluit komen dat het allemaal wel zou meevallen. De Vlaamse Regering was immers van plan om bij het uitstippelen van haar beleid het zogenaamde belfortprincipe te respecteren. Met andere woorden, het Martelarenplein zou de weerslag van de Vlaamse beslissingen op de lokale besturen in kaart brengen.

Intussen zijn we anderhalf jaar en heel wat besparingsoefeningen verder. Van dat fameuze belfortprincipe is weinig in huis gekomen. Integendeel, de gemeentelijke financiën werden op diverse fronten onder vuur genomen en het spreekwoordelijke belfort liep heel wat schade op. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat het de laatste tijd klachten regent en dat burgemeesters zich behoorlijk beginnen op te winden over deze Vlaamse overheid die eenzijdig facturen doorschuift naar de gemeenten om de eigen putten te vullen.

Het lijstje facturen wordt alsmaar langer. Vorig jaar ging al het mes in de sectorale subsidies, onder meer voor jeugd, sport en cultuur en werd er bespaard op de subsidiëring van de gesubsidieerde contractuelen. Vanaf volgend jaar ontvangen de lokale besturen niet langer een compensatie voor de vrijstelling die Vlaanderen geeft aan bedrijven voor de onroerende voorheffing voor materieel en outillage. Tezeldertijd verdubbelt de Vlaamse afvalstoffenheffing voor het verbranden van huishoudelijk afval. Op die manier komt men al snel bij een bedrag dat de jaarlijkse stijging van het Gemeentefonds evenaart. Meer zelfs, eenmaal alle besparingsmaatregelen op volle kracht zijn, gaat het om een veelvoud. Het Gemeentefonds stijgt dit jaar met 81,3 miljoen euro, een stijging die decretaal vastligt en waar de regering dus niet omheen kan. Op volle kracht kost de besparing inzake materieel en outillage al 162,3 miljoen euro. De ene hand neemt dus veel meer terug dan wat de andere hand geeft.

De stelling van de meerderheid dat de indexering van het Gemeentefonds met 3,5 procent de gemeenten in staat zou stellen om het hoofd te bieden aan de nieuwe uitdagingen, klinkt in deze context erg hol. Ook de Federale Regering-Michel doet vrolijk mee. Heel wat burgemeesters vrezen dat de federale brandweershervorming hen zal opzadelen met een torenhoge factuur die nog verder zal aandikken wanneer ook de werkelijke kosten van de dringende

medische interventie duidelijk zullen worden. En dan gaat het nog niet over de federale taxshift. Uit de eerste prognoses blijkt dat de Belgische gemeenten een factuur van 264 miljoen euro mogen verwachten.

De gevolgen van zoveel pestmaatregelen en de weinig rooskleurige vooruitzichten laten zich al volop voelen. De investeringen van de steden en gemeenten zijn teruggevallen naar een nooit gezien dieptepunt, en het einde lijkt nog niet in zicht. Recent trok een werkgeversorganisatie aan de alarmbel: door het stilvallen van gemeentelijke investeringen, die goed zijn voor bijna 50 procent van de publieke investeringen, komen alsmaar meer wegenbouwers en lokale ondernemers in nauwe schoentjes. Het doorschuifbeleid van de Vlaamse en Federale Regering zou wel eens een bijkomend lelijk staartje kunnen krijgen.

Het valt ook op dat de discussie over de betaalbaarheid van de pensioenen van de lokale ambtenaren naar de achtergrond is verzeild. Nochtans was dit anderhalf jaar terug volgens velen zowat de grootste uitdaging voor de lokale besturen. De lokale besturen financieren de pensioenen van hun statutaire medewerkers al meer dan vijftig jaar helemaal zelf. De financiering van de pensioenen van de statutairen van de gemeenten en andere lokale besturen wordt steeds moeilijker. Hoelang nog zullen de Vlaamse en de federale overheid hun kop in het zand blijven steken?

De lokale besturen zijn financieel in zeer nauwe schoentjes terechtgekomen. Ze moeten schrapen om de eindjes aan elkaar te knopen en zien zich genoodzaakt om hun dienstverlening duurder te maken of af te bouwen, hun investeringsbudgetten te beperken en/of de gemeentebelastingen te verhogen. Is dit het befaamde belfortmodel van deze regering? De gemeenten hebben geen nood aan holle slogans en loze beloftes, maar aan concrete en oprechte engagementen. Ze willen een trouwe partner die zijn beloftes nakomt en niet eenzijdig facturen doorschuift. Kurt De Loor verwijst naar het magazine *Lokaal*, meer bepaald het artikel van Mark Suykens onder de titel *Vertrouwen*. Dat spreekt boekdelen. De lokale besturen willen een trouwe partner. Hoog tijd dat de Vlaamse Regering en de Federale Regering hun verantwoordelijkheden nemen.

Bij de bespreking van de beleidsnota bleven nogal wat vragen onbeantwoord. Om te vermijden dat er opnieuw moet worden gekibbeld over het al dan niet beantwoorden van vragen, vat de spreker de belangrijkste samen.

Vindt de minister zichzelf de behoeder van de financiën van de lokale besturen? Vindt ze de noodkreten terecht? Plant ze overleg met de Federale Regering over de werkgeversbijdragen en wat gaat ze doen in het pensioendossier?

Past deze regering daadwerkelijk het belfortprincipe toe? Is de minister overtuigd van de goede bedoelingen van al haar sectorale collega's als het erop aankomt om taken en bevoegdheden door te schuiven naar de lokale besturen?

Is de minister van plan om ook de provincies op een volwaardige manier te betrekken bij de decentralisatieoefening? Plant ze nog initiatieven om tot een gedifferentieerde decentralisatie te komen?

Hoeveel lokale besturen kunnen op basis van het beschikbare budget intekenen op een begeleidingstraject bestuurskracht? Vindt de minister ook dat er inzake het onderzoek naar de lokale bestuurskracht nood is aan een analyse bij alle lokale besturen? Ziet de minister een rol voor Audit Vlaanderen bij het onderzoek naar de lokale bestuurskracht?

Wat bedoelt de minister precies met de fusie van delen van het ambtelijk apparaat van gemeenten? Op welke manier zullen de schulden van lokale

besturen worden overgenomen? Via een eenmalige operatie in 2018 of via een stapsgewijze overname, gespreid over meerdere jaren?

Kurt De Loor vraagt nog of de garantieregeling geldt waardoor de fusiegemeente niet minder zal ontvangen uit het Gemeentefonds dan de voormalige gemeenten samen ontvingen en of dit ook geldt voor alle andere subsidiestromen naast het Gemeentefonds, bijvoorbeeld het bestaande Plattelandsfonds.

In de beleidsbrief staat niets over de procedure bij structurele onbestuurbaarheid. Wat doet de minister met de klare analyse en evaluatie die gemaakt werd door het Agentschap Binnenlands Bestuur? Velen vonden dat er wel degelijk iets schortte aan de procedure en dat die bijgesteld moest worden. Wat is de stand van zaken bij het aanpassen van de procedure voor structurele onbestuurbaarheid?

2.2. Tussenkomsst van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester verwijst naar het eindrapport van de paritaire commissie decentralisatie. Sommige voorstellen gaan ver, zeker op het vlak van lokaal woonbeleid en personeelsbeleid. Op andere vlakken zoals Welzijn, Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu werd tot dusver minder vooruitgang geboekt. Zijn bekommernis blijft dat het rapport nu moet worden uitgevoerd en dat het geen eindrapport mag zijn, maar daar was de minister de voorbije weken al duidelijk over. De decentralisatieoefening moet een permanent proces zijn. Het is geen eindpunt, het is een oefening die iedere dag moet gebeuren.

Het stimuleren van vrijwillige fusies en niet verplichten, is de juiste aanpak. De praktijk zal moeten aantonen of de voorgestelde stimuli zullen volstaan om gemeenten daadwerkelijk over de streep te trekken. Vaak kunnen er betere resultaten worden geboekt en kan de bestuurskracht verbeteren door meer mogelijkheden te geven inzake intergemeentelijke samenwerking. Dat is ook voor grotere gemeenten, waar een fusie niet aan de orde is, heel belangrijk.

Voor het versterken van de dynamiek van de regiovorming zal het IGS-decreet worden aangepast om belemmeringen weg te werken en te vereenvoudigen. Concreet moet het mogelijk worden om meervoudige opdrachten en doelstellingen toe te kennen aan een IGS. Voor Open Vld is de aanpassing van het IGS-decreet belangrijk om de wildgroei aan samenwerkingsverbanden tegen te gaan. Dat kan ook helpen om gemeenten te stimuleren om in een vast regionaal verband samen te werken op verschillende terreinen, iets wat veel efficiëntiewinsten kan opleveren.

In verband met de afslanking van de provincies heeft de Vlaamse Regering in juli een voorontwerp van nieuw Provinciedecreet goedgekeurd. Momenteel lopen de voorbereidingen volop, onder meer de inventarisatie van de provinciale persoonsgebonden taken en instellingen. De Vlaamse Regering kiest voor de versterking van de steden en gemeenten en moedigt ze aan om maximaal samen te werken. In die context is de ruimte voor een intermediair niveau beperkt. Daarom is het goed dat alvast de persoonsgebonden provinciale bevoegdheden en taken worden afgestoten. Open Vld zal erover waken dat deze lijn bij de concrete uitwerking consequent gevolgd wordt. Voor alle betrokkenen, onder meer voor de personeelsleden van de provincies, zou het goed zijn dat er snel duidelijkheid komt. Op het terrein zijn er nog veel vragen aanwezig. De spreker maakt abstractie van de zware uithaal van de eerste gedeputeerde van de provincie West-Vlaanderen, Guido Decorte, wiens mening uitvoerig aan bod kwam in het betoog van Kurt De Loor. Hij hoopt wel dat er vlug duidelijkheid komt, zeker voor de personeelsleden van de provincies.

Conform het regeerakkoord is het de bedoeling om het goedkeuringstoezicht maximaal af te schaffen en het bestuurlijk toezicht te vereenvoudigen. De minister belooft hierover een conceptnota op te maken. Decretale wijzigingen zullen worden opgenomen in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur. Een maximale afschaffing van het goedkeuringstoezicht en een vereenvoudiging van het bestuurlijk toezicht zijn alvast duidelijke signalen. De spreker kijkt uit naar de beloofde conceptnota en hoopt dat die uitvoerig kan worden besproken in de commissie.

Een betere uitwisseling van beleidsinformatie is ook een belangrijk punt voor de spreker. Hij hoopt dat de nieuwe gemeenteprofielen eraan komen. Ze kunnen een nuttig beleidsinstrument zijn voor de lokale besturen.

De minister wil de digitale informatiestroom tussen Vlaanderen en de lokale besturen verder verbeteren. Voor Open Vld zou het goed zijn dat Vlaanderen de gemeenten beter bijstaat bij het digitaliseren van de eigen processen en dienstverlening. Vandaag moeten gemeenten zelf instaan voor de aankoop en het onderhoud van heel wat noodzakelijke softwaretoepassingen. Zo is er de BBC: Vlaanderen voert die in en de gemeenten zijn verplicht om nieuwe software aan te kopen. Ze moeten daarvoor vaak zelf de markt gaan bevragen. Wegens de hoge kostprijs en techniciteit is er vandaag een grote tendens naar samen aankopen en opdrachtcentrales. Vlaanderen zou een meer actieve en ondersteunende rol kunnen spelen. Gemeenten worden gedwongen om steeds meer te digitaliseren – dat is ook het geval met de digitale omgevingsvergunning. Ze moeten daarbij geholpen worden, zo niet dreigt er een digitale kloof te ontstaan tussen gemeenten onderling. Vlaanderen moet ter zake meer inspanningen doen voor de lokale besturen.

Met het oog op de volledige integratie van het OCMW in de gemeente keurde de Vlaamse Regering in januari een conceptnota goed. De integratie zal worden ingeschreven in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur. Open Vld ondersteunt de gekozen optie helemaal, maar de komende maanden worden cruciaal. Om tegen het begin van de volgende legislatuur de integratie door te voeren, moet er snel duidelijkheid komen over onder meer de federale wetswijziging die noodzakelijk is. Het zou een bijzonder sterk signaal zijn als die duidelijkheid er snel komt en de steden en gemeenten zien dat het menens is. De Federale Regering zou nog dit jaar de noodzakelijke beslissingen moeten nemen om de verplichte integratie mogelijk te maken.

De Vlaamse Regering heeft in opvolging van de paritaire commissie decentralisatie in juni 2015 een voorontwerp van decreet goedgekeurd dat meer mogelijkheden geeft voor een dynamisch personeelsbeleid. De steden en gemeenten kijken uit naar de nieuwe personeelsregels die hun meer vrijheid zullen geven. Daarom dringt Open Vld aan op een snelle behandeling.

Open Vld is ook een sterke voorstander van de mogelijkheid voor lokale besturen om een beroep te doen op uitzendkrachten. Wanneer kunnen de lokale besturen een beroep doen op uitzendkrachten? Bij lokale noden om tijdelijk personeel aan te werven, moet dit mogelijk zijn. Hij is het niet eens met Kurt De Loor en gelooft niet in het voorbeeld dat die aanhaalde van tijdelijke krachten voor een dag, twee dagen of een week. De lokale besturen zullen voor langere periodes een beroep doen op uitzendkrachten. Uiteraard moeten ze alle geldende rechtsregels volgen.

De minister wil de steden meer autonomie geven om de decentralisatie, bijvoorbeeld met districtsraden, vorm te geven. Ze wil dit doen in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur. Dit lijkt een grondige gedachtewisseling waard. De oefening moet zorgen voor meer mogelijkheden om burgers actief te betrekken

bij het lokaal beleid. Steeds meer steden en gemeenten experimenteren met burgerbegrotingen en andere instrumenten die burgers actiever betrekken. Misschien is het goed dat ook daarover een thematische conceptnota wordt uitgewerkt.

Eind 2017 wil de minister een nieuw decreet Lokaal Bestuur goedgekeurd zien. Daarin moeten heel wat vermelde hervormingen, onder meer de integratie van het OCMW, vervat zitten. Open Vld vindt dit heel ambitieus, maar steunt het voornemen volledig. Belangrijk is dat het in nauw overleg gebeurt met vertegenwoordigers van de lokale besturen. En ook moet het parlement de tijd krijgen om het grondig te bespreken.

De sectorale subsidies werden geïntegreerd in het Gemeentefonds. De groeivoet van 3,5 procent van dat fonds wordt gevrijwaard. De minister wil nog verder gaan. Zij wil vanaf 2017 het Stedenfonds integreren in het Gemeentefonds, met respect voor de huidige verhoudingen. De drie bestaande stromen, stadsvernieuwing, plattelands- en grootstedenbeleid, worden gebundeld in een Investeringsfonds.

De 3,5 procent groei van het Gemeentefonds is en blijft een goede zaak. In 2016 komt er zo'n 81,3 miljoen euro bij en stijgt het Gemeentefonds tot 2,4 miljard euro. Toch maken heel wat steden en gemeenten zich zorgen over de financiële impact van enkele Vlaamse en federale maatregelen. Ook de VVSG heeft haar bezorgdheid al geuit. Vlaanderen moet die ernstig nemen. De lokale besturen moeten veel opvangen, het is voor hen vaak niet eenvoudig om de eindjes aan elkaar te knopen en hun begroting rond te krijgen.

De structurele onbestuurbaarheid staat niet vermeld in de beleidsbrief. De problemen zijn gekend. Er zijn lange discussies over gevoerd in de commissie. Wat zijn de intenties van de minister ter zake? Gaat zij nog een initiatief nemen in deze legislatuur?

2.3. Tussenkomen van Marius Meremans

Marius Meremans vindt het positief dat ingezet wordt op de bestuurskracht en de autonomie van de gemeenten. Het eindrapport van de paritaire commissie decentralisatie bevat heel wat positieve voorstellen van administratieve vereenvoudiging en overdracht van bevoegdheden naar de lokale besturen. Deze voorstellen moeten nog worden omgezet in degelijke regelgeving.

De werkgroepen van de paritaire commissie kunnen, al dan niet in een andere samenstelling, hun werkzaamheden voortzetten. Moet de commissie Binnenlands Bestuur niet betrokken worden bij de werking van de werkgroepen, de paritaire commissie decentralisatie en het interbestuurlijk overleg? Op die manier kan men een directe inbreng hebben alvorens te wachten op een ontwerp van decreet om goed te keuren.

Positief is dat aan de gemeenten de bestuurskrachtmonitor ter beschikking werd gesteld, waardoor ze hun bestuurskracht kunnen meten. De indruk ontstaat echter dat heel wat gemeenten geen gebruik maken van dit instrument. Dat gebruik moet worden gestimuleerd.

Voor de begeleiding van de zelfevaluatie op basis van de bestuurskrachtmonitor kan een consultant ter beschikking worden gesteld. Vlaanderen zal 75 procent van de kosten daarvan voor zijn rekening nemen, de gemeenten 25 procent. Hoeveel is dat dan? Hoeveel budget is er voor consultancy? Naast de externe consultant worden de workshops in de gemeenten wetenschappelijk begeleid

door een academicus die vertrouwd is met het Vlaamse lokale bestuur. Wat is de rol van deze academicus bij de zelfevaluatie? Kan dat geconcretiseerd worden?

In het debat over de fusies is het belangrijk dat de dienstverlening aan de burger centraal wordt gesteld. Hier is een rationeel debat in plaats van een emotioneel aangewezen. In sommige gemeenten wordt door bepaalde partijen soms de vraag naar een fusie als motie ingediend, om partijpolitieke redenen, om te zien hoe de ander daar gaat op reageren. Dat vindt de spreker fout. Het ware beter dat in een gemeenteraadscommissie de bestuurskracht wordt besproken met daaraan gekoppeld de rationele benadering van de toekomst: zijn er mogelijkheden tot fusie, wat zijn de benefits daarvan?

Fusiegemeenten zullen in de volgende bestuursperiode twee schepenen meer hebben dan gelijkaardige gemeenten die niet fuseren. Uit simulaties blijkt dat het aantal gemeenteraadsleden in de fusiegemeente ten opzichte van de gemeenten voor de fusie ongeveer gehalveerd wordt. Daarmee komt budgettaire ruimte vrij. Kan die worden aangewend om de gemeenteraadswerking in de fusiegemeenten te professionaliseren via een betere fractiewerking? Dat zou een extra stimulans kunnen zijn om te fuseren.

Positief is dat de verschillende sectorale regelgevingen inzake lokale samenwerking op elkaar worden afgestemd en dat een praktijkgids wordt opgesteld die de lokale besturen moet toelaten de aansturing van hun samenwerkingsverbanden inhoudelijk te evalueren en hun betrokkenheid te versterken. Gemeentebesturen evalueren te weinig hun samenwerkingsverbanden. De spreker wil komen tot meer samenvallende samenwerkingsverbanden. Dat is essentieel, maar vrijblijvend. Gaan de gouverneurs hierin de gemeenten actief stimuleren? Kunnen zij daartoe incentives geven?

Wat de afslanking van de provincies betreft, noemt Marius Meremans zichzelf geen provincialist. Hij probeert vooruitstrevend te zijn. Er komt een gedetailleerde inventaris, maar er is nog redelijk wat onduidelijkheid over wie waar gaat werken, over wie de instellingen gaat beheren. Elke sectoraal verantwoordelijke minister onderhandelt apart met de bevoegde schepenen, maar coördinatie is broodnodig in het proces. Er is soms te weinig zicht op het volledige plaatje. De spreker hoopt en verwacht dat de provincies een professionele samenwerking beogen en nastreven. Hij meent dat taken die nu door de provincies gefinancierd worden inzake Jeugd en Cultuur, niet door hen moeten worden georganiseerd: dat is een taak van de gemeenten zelf. De spreker betreurt de reacties van de provincies in dat verband. Ze gaan in tegen de geest van het regeerakkoord.

Marius Meremans ziet de actualisering van de Vlaamse en de gemeentelijke profielschetsen als positief. Er kan op aangedrongen worden om het bestaan van die profielschetsen nog meer bekend te maken bij de lokale mandatarissen en hen aan te sporen om die te gebruiken bij het uitstippelen van het lokaal beleid. Het voorstel van de minister om naar het voorbeeld van de stadsmonitor de haalbaarheid te onderzoeken van een survey bij inwoners van alle steden en gemeenten om zo een vernieuwde gemeentelijke profielschets te kunnen aanbieden met een combinatie van tevredenheidsindicatoren en objectieve indicatoren, is toe te juichen. Op basis van de reacties van de burgemeesters van de centrumsteden over de stadsmonitor kan worden gesteld dat dit een instrument is om naar uit te kijken.

Wat betreft de integratie van het OCMW in de gemeente, vraagt Marius Meremans om bij federaal minister Borsus te blijven aandringen op een snelle wijziging van de federale OCMW-wet. Door het uitblijven van die wijziging vertraagt in veel gemeenten het integratieproces, ook in gemeenten waar men

met veel enthousiasme aan de uitvoering van die doelstelling begonnen is. Er moet spoed gezet worden achter de inkanteling.

Voor de evaluatie van de regels rond de intergemeentelijke samenwerking stelt de spreker voor om te vertrekken vanuit de vaststellingen van de regioscreening. Er werd al een evaluatie op ambtelijk niveau georganiseerd. Het kan nuttig zijn om het werkveld – gemeenteraadsleden die de gemeente vertegenwoordigen in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden – te bevragen.

Over het decreet Lokaal Bestuur werd al advies ingewonnen bij de VVSG. Er zullen conceptnota's worden opgemaakt. Hopelijk kan de commissie nauw betrokken worden bij de totstandkoming van dit decreet, dat de bijbel zal worden voor de werking van de lokale besturen. De spreker suggereert een gedachtewisseling met de minister, waarbij de commissieleden suggesties kunnen formuleren voor de inhoud van het decreet.

De mogelijke uitbreiding van het toepassingsgebied van de BBC naar de politie- en de hulpverleningszones in het Vlaamse Gewest zal worden opgevolgd. De mogelijkheid om de BBC van toepassing te maken op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden wordt nader onderzocht. Dat is positief en kan de transparantie voor de gemeenteraadsleden zeker ten goede komen.

Tijdens de voorstelling van de beleidsbrief stelde de minister dat ze wil komen tot twee financiële stromen van Vlaanderen naar de gemeenten: het Gemeentefonds en het Investeringsfonds. De beleidsbrief bepaalt dat de verdere vereenvoudiging van een groot aantal financiële stromen van Vlaanderen naar de lokale besturen zal gebeuren conform het regeerakkoord en met maximale aandacht voor administratieve vereenvoudiging en de grootst mogelijke bestedingsautonomie voor de lokale besturen. Marius Meremans verwijst hierbij naar de studie van VLABEST 'Overzicht en verkennende analyse van de Vlaamse sectorale geldstromen naar Vlaamse lokale en provinciale besturen'. Van de 68 geldstromen werden er 41 als recurrent beschouwd. Recent werden zeven sectorale subsidies als aanvullende dotatie ingekanteld in het Gemeentefonds. De spreker vraagt om een mogelijke inkanteling van de andere subsidiestromen te onderzoeken.

2.4. Tussenkomen van Michel Doomst

Michel Doomst vindt dat in 2015 een en ander op stapel is gezet. Hetgeen werd opgezet, moet in de komende maanden de wind in de zeilen krijgen. Integratie van sectorale subsidies, inkanteling van de OCMW's, fusies, decentralisatie: dat betekent wel wat. Het vertrouwen in de lokale besturen vormt daartoe de basis. Dat is niet zo een rode richting zoals Kurt De Loor wellicht wil, maar rood is niet de goede richting, integendeel. Het is belangrijk om zoveel mogelijk vertrouwen te geven aan de lokale besturen.

De commissie heeft de rapporten van de paritaire commissie decentralisatie besproken. Er zijn afspraken over gemaakt. Hoe zal men dat nu concreet gaan maken? De look is er, nu is er feeling nodig. Dat zou moeten volgen via bijvoorbeeld een soepeler personeelsbeheer. Is dat al besproken met de werknemersorganisaties? Zal de paritaire commissie verder een overlegforum blijven?

Er is al veel gezegd over de bestuurskrachtmonitor. Hoeveel gemeenten hebben hun BMI nu al onderzocht? Hoe vaak is al een beroep gedaan op externe begeleiding? Er is de financiële bonus als wortel. Hoeveel gemeenten hebben hun mandje al klaargezet? De spreker heeft het gevoel dat samenwerking nog een sterker product zou kunnen zijn naast fusie.

Er is al veel gezegd over de regioscreening. Maar wat zal de Vlaamse Regering daarmee aanvangen? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de afslanking van de provincies? Het is een beetje normaal dat die zich tekortgedaan voelen. Michel Doomst voelt meer warmte voor de provinciale rol. Hij neemt aan dat de erfeniskwesties dicht bij een oplossing staan. Wat is de stand van zaken? Als men in onverdeeldheid blijft, is dit een probleem.

Heel prangend is de integratie van het OCMW in de gemeente. Wanneer krijgt de minister het federale niveau over de schreef? Wanneer komt er een wijziging van de federale wetgeving?

Inzake het decreet Lokaal Bestuur zou het parlement in het najaar thematische conceptnota's krijgen. Welke worden dat? Wat is de stand van zaken?

In het kader van de BBC is beloofd dat ook politie- en hulpverleningszones daar gebruik van kunnen maken. De minister heeft daarover contacten gehad. Wat is daar het resultaat van? Is er bereidheid om dit op zijn minst te onderzoeken?

Inzake de financiële toestand van de gemeenten zijn er een aantal positieve punten, zoals de integratie van de sectorale stromen en de groeivoet van het Gemeentefonds. Het moet echter worden onderkend dat materieel en outillage wordt ervaren als materieel en 'coullonnage'. Elk niveau moet uiteraard zijn verantwoordelijkheid nemen en er moet rekening worden gehouden met de financiële situatie. Ziet de minister nog mogelijkheid om extra financiële zuurstof aan de lokale besturen te geven?

2.5. Tussenkost van Peter Wouters

Peter Wouters is verheugd dat de minister de bestaande binnengemeentelijke decentralisatie zal screenen. Hoe zal ze dat doen en plant ze overleg met de bestaande districtsbesturen? Hij is ervan overtuigd dat er ernstige hiaten zitten in de huidige regelgeving.

Dat er maatschappelijke problemen zijn in de steden is een open deur intrappen. De minister heeft al verschillende maatregelen genomen. Hoe ziet de minister de multimodale stad en bij uitbreiding de inclusieve stad?

2.6. Tussenkost van Joris Poschet

Joris Poschet haalt aan dat in het kader van de regionalisering van het federaal grootstedenbeleid er ongeveer jaarlijks 15 miljoen euro zou overkomen naar Vlaanderen. In de begroting staat een bedrag van 13,9 miljoen. Waar is de rest, of is er minder voorzien voor 2016? Volgt er nog een correctie bij de begrotingsaanpassing?

Het is goed dat er in de beleidsbrief ruime aandacht is voor radicalisering. Dat is niet alleen een aandachtspunt in de steden, maar ook in de gemeenten. De minister wil inzoomen op vier stedelijke sleuteluitdagingen. Op basis van welke elementen is ze tot die vier gekomen? Zijn ze tot stand gekomen in overleg met de centrum- en grootsteden? Hoe zal dit worden ingevuld?

De minister zal een nieuwe invulling geven aan de Thuis in de Stad-prijs. Ze wil de steden uitdagen om naar voren te komen met een visie over het in de steigers zetten van een slimme stad. Ook in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wordt hieraan bijzondere aandacht besteed. Er is zelfs een aparte bevoegdheid digitalisering en informatisering. Het concept van smart city wordt volop uitgewerkt. Ziet de minister hier samenwerkingsmogelijkheden? Het is positief

dat ze focust op originele en innoverende projecten die zich richten op kinderen in armoede in de centrum- en grootsteden.

Een andere positieve zaak is de oprichting van een Investeringsfonds voor gerichte stads- en plattelandsontwikkeling. Hoe zullen de middelen van het nieuwe fonds worden verdeeld? In de beleidsbrief is sprake van respect voor de huidige focus en verhoudingen. Gaat dat over de verhouding tussen stad en platteland of over die tussen de steden op dit moment? Zal de groeivoet op die middelen worden toegepast, zoals die bestaat voor het Gemeentefonds en Stedenfonds?

Het federale grootstedenbeleid heeft geleid tot middelen voor Antwerpen, Gent, Oostende, Mechelen en Sint-Niklaas. Voor 2016 is er enkel nog geld opgenomen voor Gent en Antwerpen. Wat is er gebeurd met de subsidiëring voor de andere steden? Zijn de projecten daar stopgezet of afgelopen?

Het federale grootstedenbeleid voorzag in subsidies gericht op het bevorderen van de sociale samenhang in stedelijke wijken, het verminderen van de ecologische voetafdruk en het versterken van de identiteit van de betrokken steden. Welke concrete resultaten heeft die subsidiëring opgeleverd? Wordt de inzet van de middelen op enige manier geëvalueerd?

De minister wil opnieuw nadenken over de stadsmonitor om voldoende oog te blijven hebben voor actuele stedelijke ontwikkelingen en uitdagingen. In dat kader zou de minister de indicatorenset kunnen herafstemmen. De spreker vraagt om het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest maximaal in te passen in de cijfersgegevens van de stadsmonitor.

Een ander punt betreft de samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De minister voorziet daar de integratie van middelen van sectorale decreten in de algemene dotatie en dus ook de VGC-voorafname uit het Stedenfonds. Dat getuigt van vertrouwen in de VGC. De beleidsbrief verwijst ook naar het overleg van de Vlaamse Regering met de VGC, en het feit dat daartoe een aantal politieke krijtlijnen en beleidstopics werden vastgelegd. De spreker juicht dat toe. De beide bestuursniveaus kunnen er alleen maar sterker door worden.

Wat de stadsvernieuwingsprojecten betreft, wil de minister oog hebben voor het ondersteunen van projecten die op kortere termijn realiseerbaar zijn en een meerwaarde hebben. Aan welke projecten denkt ze concreet?

De methodiek van stadsprogramma's zal niet worden gecontinueerd omdat ze onvoldoende werkten als hefboom om gezamenlijke lokale en Vlaamse uitdagingen structureel aan te pakken. Hoe komt het dat er onvoldoende hefboomwerking was? In welke mate werden er pogingen ondernomen om daaraan te remediëren?

Vilvoorde vraagt om erkend te worden als centrumstad. De minister heeft in dit verband stevast verwezen naar het feit dat er momenteel geen budgettaire ruimte is om bijkomende centrumsteden te erkennen. Er wordt gewerkt met een min of meer gesloten enveloppe waardoor bij gelijkblijvende middelen de andere al erkende steden achteruit zouden gaan. Vilvoorde kampt met een specifieke uitdaging inzake radicalisering. De erkenning van centrumsteden is gebaseerd op parameters die al twintig jaar oud zijn. Een actualisering kan dus aangewezen zijn. Heeft de minister al contacten gehad met de burgemeester van Vilvoorde? Kan ze begrip opbrengen voor zijn vraag? Welke conclusies trekt ze daaruit?

2.7. Tussenkost van Willy Segers

Willy Segers stelt met plezier vast dat de minister blijft waken over de correcte toepassing van de taalwetgeving in de randgemeenten. Terecht verwacht ze een loyale houding van burgemeesters en uitvoerende mandatarissen. Kan in het licht van de huidige gebeurtenissen worden nagegaan hoe er sanctionerend kan worden opgetreden wanneer burgemeesters of uitvoerende mandatarissen die loyale houding niet tonen of wetgevende beschikkingen niet volgen?

2.8. Tussenkost van Ingrid Pira

Ingrid Pira vindt het lokale bestuur het belangrijkste bestuursniveau. Volgens haar is er een organische evolutie naar stadsregio's. Zij wil daarom absoluut weten wat deze regering van plan is met de lokale besturen.

De spreker was vorig jaar bij de bespreking van de beleidsnota zeer blij met de woorden 'vertrouwen', 'geen betutteling', 'sterkere lokale besturen', 'meer bestuurskracht', 'autonomie' enzovoort. Zij dacht toen dat minister Homans en de N-VA de juiste richting insloegen en de lokale besturen sterker zouden maken. Maar nu is ze ontgoocheld en zelfs kwaad. Het gaat immers de verkeerde richting uit met de lokale besturen. En ze staat niet alleen met die mening. Als een waardige organisatie als de VVSG ermee dreigt naar de Raad van State te stappen, is er toch wel wat aan de hand.

Na één jaar vindt Ingrid Pira dat de lokale besturen hard worden aangepakt. Zij wil dat met vier punten duidelijk maken.

Er zijn om te beginnen de besparingen. Minister Homans heeft het altijd over de groeivoet van 3,5 procent, dat vertegenwoordigt dit jaar een extra bedrag van ongeveer 82 miljoen euro in het Gemeentefonds. Maar dat bedrag is bijna opgesoupeerd. De lokale besturen zijn niet zomaar een entiteit van de administratie. Het is een bestuur op zich dat al veel moet besparen. Zij hebben al jarenlang minder ontvangsten, terwijl ze anderzijds meer verantwoordelijkheden toegeschoven krijgen. Op zich zijn de plannen van de paritaire commissie decentralisatie goed. Maar wat aan nieuwe verantwoordelijkheden naar de lokale besturen gaat, gaat uiteindelijk meer werk kosten. Gemeenten moeten dus besparen, maar krijgen ook meer verantwoordelijkheden. Hoe zal dat financieel aflopen?

En dan zijn er de grote crisissen. Er is de asielcrisis, en ook wat er het voorbije weekend in Parijs is gebeurd. De lokale besturen krijgen zeer grote verantwoordelijkheden, terwijl het hun aan middelen ontbreekt. Men is met vuur aan het spelen. Als Vilvoorde niet wordt erkend als centrumstad omwille van financiële redenen, dan zit die redenering gewoon verkeerd. Investeren in een lokaal bestuur levert op termijn op.

Vorig jaar werd al bespaard op de gescos, dit jaar nog eens. Dat is goed voor 20 miljoen euro. Op zich heeft Ingrid Pira er geen probleem mee dat de sectorale subsidies naar het Gemeentefonds gaan, maar er wordt 10 miljoen euro op bespaard. Dan is er de besparing inzake materieel en outillage, goed voor 35 miljoen euro. De 82 miljoen euro van de 3,5 procent groeivoet geraakt op die manier stilaan opgesoupeerd. En mogelijk zijn er nog andere besparingen die nog niet aan het licht zijn gekomen. Het federale niveau heeft intussen de vermindering op de werkgeversbijdrage aangekondigd, die dus niet geldt voor het personeel van de lokale overheden.

Vorig jaar begonnen de gescobesparingen in april. Dat leverde 15 miljoen euro op. In 2016 gaat het om een heel jaar. Dat zal dus 18 miljoen euro opleveren.

Maar daarnaast spreekt de beleidsbrief Werk in verband met de gesco's over een besparing van 15 miljoen euro. Vorig jaar ging het over de contingentgesco's, nu gaat het over de projectgesco's. Hoeveel miljoen van de 15 miljoen euro die het oplevert, gaat ten koste van de lokale besturen? Dat is niet duidelijk.

Naar aanleiding van de asielcrisis en de opvangmogelijkheden voor de vluchtelingen had minister Homans het in haar antwoord op de vraag van mevrouw Moerenhout over 20 miljoen euro die zou worden vrijgemaakt voor de lokale besturen. Ook die 20 miljoen euro heeft Ingrid Pira nergens gevonden, in geen enkele toelichting of beleidsbrief. Zolang dat bedrag niet is terug te vinden, is het niet echt toegewezen. Het zit ergens verstopt, het is niet geormerkt. Zit het misschien bij de 80 miljoen euro provisie? Dat zou dan wel onduidelijk zijn, want een provisie is een buffer voor onverwachte omstandigheden. Die 20 miljoen euro voor de lokale besturen moet duidelijk worden omschreven.

Ingrid Pira is het eens met de integratie van de OCMW's in de gemeenten, maar niet met het door minister Homans opgelegde unieke model. Zij zou graag willen dat de minister daar een duidelijke uitspraak over doet. Er is, zoals Kurt De Loor heeft gezegd, een conceptnota geweest, de VVSG heeft een ronde van Vlaanderen gehouden, er is een draagvlak voor de al langer aan de gang zijnde integratie van de OCMW's. De lokale besturen willen daaraan meewerken, maar ze willen ook autonomie en een invulling naargelang hun mogelijkheden. Daarom begrijpt Groen niet hoe de visie inzake 'autonomie' en 'geen betutteling' bij zo'n belangrijke hervorming als de integratie van de OCMW's in de gemeentebesturen opeens gepaard gaat met één redelijk centralistisch opgelegd model. Het is goed dat minister Homans het integratieproces wil versnellen, maar zij zou daarin de autonomie meer moeten laten spelen.

Minister Homans wil het integratieproces tegen de volgende legislatuur afgerond zien. Maar het ligt stil door een juridische strop op het federale niveau. De mensen op het werkveld zijn bezig, ze hebben al zoveel te doen en er staat hun nog zoveel te wachten, en nu is er een federaal obstakel. Er is een draagvlak, maar het is niet fijn om alles stil te leggen en dan een onduidelijkheid te laten bestaan.

Groen zal met een initiatief naar het Vlaams Parlement komen met betrekking tot de organische evolutie naar stadsregio's. Ingrid Pira nodigt minister Homans uit om daarover van gedachten te wisselen. Groen gelooft niet in het afschaffen van de provincies. Er is een degelijk en verkiesbaar tussenniveau nodig.

Als de provincies dan toch moeten worden afgeschaft, dan moet het op een goede manier gebeuren en niet op een halfslachtige manier. Bovendien is er daarvoor geen draagvlak, in tegenstelling tot de integratie van de OCMW's. Er is onderhuids veel onenigheid aanwezig. Dat is voelbaar bij CD&V maar ook op het terrein. Bij de afschaffing van het Provinciefonds heeft de spreker minister Homans nog gewaarschuwd: men krijgt de mensen niet mee in een hervorming door te beginnen met ze tegen de haren in te strijken. Het ongenoegen bij de provincies is zeer groot. Bovendien verloopt de herverdeling van de bevoegdheden absoluut niet van een leien dakje. Ingrid Pira geeft die hervorming dan ook een nul op tien.

Ten slotte is er de structurele onbestuurbaarheid. Het Agentschap Binnenlands Bestuur had een goed voorstel. Minister Homans was het daarmee eens, CD&V niet. Wanneer komt er nu een initiatief?

Ingrid Pira eindigt met een reeks vragen aan minister Homans. Wil zij ingaan op de vragen in het kader van de afschaffing van de compensatie van de lokale bedrijfsbelasting? Wat gaat zij doen met de ongelijke behandeling van de

vermindering van de werkgeversbijdrage, die niet geldt voor de lokale overheden? Zal zij in overleg gaan met haar federale collega? Men wilde een fiscale harmonisering tussen de overheid en de privésector. Dit gaat daar toch regelrecht tegenin? Wat zal de minister met die ongerijmdheid doen?

Hoeveel van de 15 miljoen euro rond de projectgesco's gaat ten koste van de lokale besturen? Waar is de 20 miljoen euro voor de lokale besturen in het kader van de asielcrisis terug te vinden? Wordt dat bedrag echt voorbehouden?

Wanneer gaat de minister tegemoetkomen aan de vragen van de lokale besturen om de OCMW's meer vrijheid te geven in het kiezen van de vorm van integratie met de gemeentebesturen? Wanneer gaat er een uitspraak komen over die federale strop? Zal de minister, als die uitspraak er niet komt, eerlijk zijn en de moed hebben om toe te geven dat het niet meer voor deze legislatuur zal zijn? De tijd begint te korten, zeker omdat een jaar voor de verkiezingen geen belangrijke beslissingen meer mogen worden genomen. Zal de minister daar op tijd een uitspraak over doen, in plaats van de lokale besturen in onzekerheid te laten?

Wat zal ze doen met de provinciehervorming, die gepaard gaat met veel ongenoegen en verdeeldheid?

Ingrid Pira zou ook graag zien dat er een oplossing komt voor de structurele onbestuurbaarheid. Zij zegt haar steun toe aan het voorstel van het Agentschap Binnenlands Bestuur. De minister heeft in de commissie duidelijk laten aanvoelen dat zij daar ook achter staat. Daar moet werk van worden gemaakt.

3. Antwoorden van minister Liesbeth Homans

3.1. Bestuurskrachtige steden en gemeenten met meer bevoegdheden en autonomie

Paritaire commissie decentralisatie

De *minister* verwijst naar de afzonderlijke sessies die al in de commissie hebben plaatsgehad met de betrokken ministers. In de paritaire commissie decentralisatie is afgesproken dat het de verantwoordelijkheid van elke functioneel bevoegde minister is om de conclusies van de paritaire commissie door te vertalen in het beleid. Het is aan de parlementsleden om daar vervolgens op toe te zien.

De paritaire commissie zal de voortgang bespreken van de in het eindrapport gemaakte afspraken. Minister Homans zal als coördinerend minister elk jaar in juni een voortgangsrapportage opmaken en voorleggen aan de paritaire commissie. Die kan ook in het parlement worden besproken.

De provinciebesturen waren wel degelijk lid van de paritaire commissie. Zij hebben in diverse werkgroepen een constructieve bijdrage geleverd. De beslissingen die in de paritaire commissie decentralisatie zijn genomen, staan evenwel volledig los van het andere debat over de overheveling van de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies.

Bestuurskrachtmonitor

De bestuurskrachtmonitor wordt aangeboden aan alle lokale besturen. Elk bestuur kan die gebruiken voor een zelfevaluatie. De steden en gemeenten kunnen op basis daarvan autonoom de gepaste conclusies trekken op het vlak van de bestuurskracht. De bestuurskrachtmonitor is beschikbaar op de webstek van het ABB.

Aanvullend biedt de Vlaamse overheid een ondersteuning aan voor het doorlopen van het traject waarbij de gemeenten de resultaten van de monitor moeten interpreteren om tot een evaluatie te kunnen overgaan. Dat gebeurt in de vorm van workshops waarvoor de gemeenten zich kandidaat kunnen stellen. IDEA Consult is aangesteld als externe begeleider. Het ondersteuningstraject wordt in principe aangeboden aan alle gemeenten, maar het budget is wel begrensd. Als het aantal kandiderende gemeenten groter is dan het beschikbare budget, zal er worden overgegaan tot een selectie op basis van een aantal criteria, zoals de motivatie van het lokale bestuur, de meerwaarde die het lokale bestuur eruit wil halen, wat de bestuurscontext is, de geografische spreiding en de schaalgrootte van het bestuur. Op dit moment weet de minister nog niet welke lokale besturen zich kandidaat zullen stellen voor die ondersteuning.

De Vlaamse overheid geeft 85.000 euro subsidies. Het gaat om een cofinanciering, waarbij 25 procent van de financiering door de lokale besturen zelf gedragen moet worden. Omgerekend betekent dat dat er ongeveer 25 gemeenten zullen kunnen deelnemen aan het ondersteuningsaanbod.

De bestuurskrachtmonitor bevat ook aanvullende richtvragen die bijdragen tot een betere zelfevaluatie. De minister verwijst in dat kader naar andere, reeds bestaande instrumenten, zoals de gemeentelijke profielschetsen en de financiële profielen, die ook heel wat indicatoren bevatten die nuttig kunnen zijn bij een lokaal onderzoek. De gemeenten kunnen op basis van het geheel van die data relevante conclusies trekken over hun bestuurskracht en daaraan een actieplan koppelen.

De minister kan de vraag van Michel Doomst naar het aantal gemeenten die hun bestuurskracht al onderzocht hebben, niet beantwoorden. De gemeenten zijn immers niet verplicht om daarover te rapporteren aan de Vlaamse overheid, omdat dat weer een planlast zou opleveren. Ook als een gemeente in aanmerking komt of geselecteerd wordt voor een bijkomend ondersteuningsproject, is ze niet verplicht om terug te koppelen naar de Vlaamse overheid.

De oproep tot kandidaatstelling voor het ondersteuningstraject vertrekt een dezer dagen. De gemeenten kunnen zich tot 8 januari 2016 kandidaat stellen. Pas dan zal de minister kunnen zeggen hoeveel er zich hebben ingeschreven en of het budget toereikend zal zijn.

Kurt De Loor vroeg of Audit Vlaanderen een rol kan spelen in het versterken van de bestuurskracht. De minister antwoordt dat de werking van Audit Vlaanderen compleet losstaat van de bestuurskrachtmonitor. De informatie die de gemeenten krijgen op basis van de organisatieaudits, kan wel bijdragen tot het evalueren en eventueel bijsturen van de bestuurskracht. De resultaten van de organisatie- en thema-audits zijn publiek toegankelijk, die van de forensische audits niet.

Ambtelijke fusies

In het kader van de opmaak van het decreet Lokaal Bestuur wordt onderzocht hoe de fusie van het ambtelijk apparaat of delen daarvan tussen gemeenten regelgevend kan worden gefaciliteerd. Als randvoorwaarde geldt alvast dat ambtelijke fusies moeten gebeuren tussen dezelfde gemeenten. Een gemeente kan niet zijn ene dienst fuseren met de ene gemeente en een andere dienst met een andere gemeente. Zo krijgt men immers ambtelijke verrommeling.

Op de vraag of een ambtelijke fusie de vorm kan aannemen van een intergemeentelijke samenwerking en welke gevolgen de ambtelijke fusie zal hebben voor het personeel van de betrokken gemeenten, antwoordt de minister dat het

onderzoek naar hoe dit regelgevend moet worden gefaciliteerd, momenteel loopt in het kader van het decreet Lokaal Bestuur.

Stimuli voor gemeentelijke fusies

Er zijn in dit kader al tal van beslissingen genomen: het ter beschikking stellen van een wetenschappelijk onderbouwde bestuurskrachtmonitor, het aanbieden van extra ondersteuning, een kaderdecreet Fusies, een draaiboek inzake fusies, een aantrekkelijke en substantiële fusiebonus in de vorm van een schuldovername, een garantieregeling voor het Gemeentefonds en een tijdelijke verhoging van het aantal uitvoerende mandatarissen van de nieuwe fusiegemeenten.

De minister kan niet inschatten of dit voldoende zal zijn om gemeenten te overtuigen om tot een fusie over te gaan. De lokale besturen moeten eind 2016 principieel aangeven of ze willen fuseren. De definitieve beslissing moet ten laatste eind 2017 worden genomen.

Marius Meremans vroeg of het ondersteunen van de fractiewerking een extra stimulans zou kunnen zijn om te fuseren. De minister wijst erop dat de gemeenten op basis van artikel 38, §5, van het Gemeentedecreet nu al over de mogelijkheid beschikken om de fractiewerking te ondersteunen. Het behoort tot de autonomie van de gemeenten om binnen de contouren van de regelgeving de fractiewerking al dan niet te ondersteunen.

De schuldovername ingeval van fusie bedraagt 500 euro schuld per inwoner van de gemeenten die worden samengevoegd. Het maximale bedrag per fusie van gemeenten is 20 miljoen euro. Er zal hiervoor op de Vlaamse begroting een bedrag van 200 miljoen euro worden voorzien. Indien er meer dan tien fusies zouden zijn, zullen de gemeenten die het eerst op een officiële manier principieel hebben aangegeven tot een fusie te willen overgaan, voorrang krijgen. De minister denkt dat het al een groot succes zou zijn mochten er tien vrijwillige fusies zijn.

De betrokken gemeenten kunnen zelf bepalen welke schulden er door de Vlaamse overheid zouden worden overgenomen in het kader van een fusie. Dat is belangrijk, want niet elke vorm van schuld is dezelfde in gelijk welk bestuur. De Vlaamse overheid kan natuurlijk wel bepaalde voorwaarden stellen aan de schuldovername, bijvoorbeeld als het gaat over structuren waar leningen aan verbonden zijn.

Regiovorming

De minister vindt het een beetje vreemd dat haar vragen over de regiovorming worden gesteld. Daarvoor ligt de bal immers in het kamp van de lokale besturen. Tijdens de vorige regeerperiode werden er op dit vlak heel wat initiatieven genomen. De samenwerkingsverbanden op regionale schaal werden in kaart gebracht. De lokale besturen werden ondersteund in hun evaluatie van deze samenwerkingsverbanden. Ook tijdens deze regeerperiode zullen initiatieven worden genomen. Zo werd het IGS-decreet aangepast zodat samenwerkingsverbanden meerdere doelstellingen kunnen combineren.

Er zal ook een voorstel worden uitgewerkt dat gericht is op Vlaamse initiatieven die de lokale samenwerking financieel stimuleren. Nu zijn er verschillende sectorale subsidies, bijvoorbeeld inzake Wonen of Sociale Economie, maar de criteria hiervoor zouden meer op elkaar moeten worden afgestemd. Het zou beter zijn indien over alle beleidsdomeinen heen de criteria voor de sectorale stromen en subsidies op elkaar zijn afgestemd. De minister zal ook de ondersteuning van de onderlinge samenwerking verbeteren. De lokale besturen kunnen de

praktijkguids gebruiken om hun lokale samenwerking te evalueren. Daarin worden voorbeelden van goede praktijken gegeven.

Men moet regiovorming en fusies van gemeenten uit elkaar houden. De fusies van gemeenten hebben tot doel hun bestuurskracht te versterken. Dit verhaal is gericht op de interne versterking van de gemeenten. Regiovorming speelt zich op een andere schaal af. Daar gaat het om de vraag hoe lokale besturen zich kunnen verenigen om maatschappelijke problemen op een regionale schaal aan te pakken. Het is belangrijk om beide discussies niet met elkaar te vermengen.

Afslanking van de provincies

Het regeerakkoord en de beleidsnota en beleidsbrief zijn hierover heel duidelijk. Sommige leden hadden de bedenking dat de onderhandelingen met de provincies en de vakorganisaties niet ernstig zouden zijn gevoerd. Er zou geen overleg zijn geweest of het overleg zou niet op een goede manier zijn gebeurd. De minister ontkent dat. Het is niet omdat men geen gelijk krijgt dat er geen overleg is geweest.

De minister stelt dat de timing voor de afslanking op schema zit. Op 13 november 2015 werd het voorontwerp van decreet houdende vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies voor een tweede maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dat voorontwerp is nu voor advies naar de Raad van State. Parallel aan het regelgevende traject worden het personeel en de financiële middelen, het vastgoed en de overige rechten en plichten die verbonden zijn aan de over te hevelen taken, geïnventariseerd onder aansturing van het projectteam. De VVP en de VVSG maken deel uit van het projectteam, alsook vertegenwoordigers van alle ministers die bij de operatie zijn betrokken.

In een eerste fase werden de provinciale taken geïnventariseerd op hoofdlijnen. Dit leidde op 17 juli 2015 tot een eerste principiële toewijzing door de Vlaamse Regering van de verschillende taken en instellingen aan ofwel de Vlaamse overheid ofwel een lokaal bestuur. De lokale besturen werden hierbij niet voor voldongen feiten gesteld. Het was niet te nemen of te laten.

De betrokken vakministers voeren op dit ogenblik gesprekken met alle potentiële ontvangers, vooral met de lokale besturen, zodat bij de definitieve goedkeuring van het voorontwerp van decreet ook een definitieve toewijzing kan worden gedaan. Intussen verfijnen de provincies de inventaris waaraan ze in het voorjaar van 2015 zijn begonnen. Ze doen dit aan de hand van sjablonen die het kabinet van de minister in overleg met het projectteam heeft laten opmaken.

De minister zegt dat ze van de provinciale instellingen het grootste gedeelte van de gevraagde informatie heeft ontvangen maar nog niet alles. Zij begrijpt dat de VVP en de provincies niet echt warm lopen voor deze oefening, maar zij benadrukt dat correcte informatie wel nodig is. Dit kan nog tot het eind van november in orde worden gebracht.

De minister besluit uit al het voorgaande dat de provincies altijd betrokken waren bij elke stap in het proces. Zij herhaalt dat betrokken zijn niet altijd hetzelfde betekent als gelijk krijgen. Maar betrokkenheid is goed want hoe meer draagvlak er is voor deze oefening, hoe beter. De provincies maken niet alleen deel uit van het projectteam. De afgelopen jaren zijn er ook veelvuldige contacten geweest tussen de VVP en de provincies enerzijds en de Vlaamse overheid anderzijds, zowel op het politieke als op het ambtelijke niveau. Volgens de minister hebben de mensen aan beide zijden van de tafel echt wel hun best gedaan.

3.2. Vlaanderen en de gemeenten: samen besturen in vertrouwen

Gemeentelijke profielschetsen

De gemeentelijke profielschetsen werden eind oktober geactualiseerd. De Vlaamse profielschets is gelijktijdig verschenen.

Digitalisering

Marnic De Meulemeester vroeg of de lokale besturen niet actiever kunnen worden ondersteund bij het digitaliseren van hun processen. De minister wil investeren in ICT-toepassingen en de lokale besturen ondersteunen in de verdere digitalisering van hun werking, vooral door hun generieke toepassingen en platformen aan te bieden.

De uitwisseling van financiële informatie in het kader van de BBC verloopt al volledig digitaal. Via het digitale loket kunnen verschillende besturen hun inzetplichtige stukken en besluitenlijsten aan de toezichthoudende overheid bezorgen. Zowel binnen de Vlaamse overheid als bij de lokale besturen moet het gebruik van informatietechnologie leiden tot efficiëntiewinsten op vlak van administratieve last en tijdsinzet.

Een belangrijk deel van het budget van Vlaanderen Radicaal Digitaal is gebruikt om lokale besturen te ondersteunen op het vlak van digitaliseren, specifiek diegenen wier ICT-maturiteit nog een sprong voorwaarts kan gebruiken.

3.3. Efficiënt en democratisch georganiseerde lokale besturen

Integratie OCMW in gemeente

Met betrekking tot de aanpassing van de federale wetgeving, verloopt het ook voor de minister te traag. In de conceptnota staat dat het goed zou zijn om voor het zomerreces van 2015 duidelijkheid te hebben over de aanpassingen aan de federale OCMW-wet. Dat is belangrijk om verdere uitwerking te geven aan het decreet Lokaal Bestuur. De minister heeft al verschillende contacten gehad met minister Borsus en zijn kabinet om aan te dringen op een snelle regeling. Eind vorige week is er nog een interkabinettenwerkgroep geweest op het federale niveau. De federale ministers zijn nu door de omstandigheden minder vlot bereikbaar. De timing blijft haalbaar, maar wordt krap. Vlaanderen blijft echter niet bij de pakken zitten. ABB werkt momenteel aan beleidsvoorbereidende teksten voor de opmaak van de decreetteksten. Zodra er duidelijkheid is vanuit het federale niveau kunnen die teksten worden afgewerkt en voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De minister is uiteraard op de hoogte van de ronde van Vlaanderen die de VVSG heeft georganiseerd en de besprekingen die hierover zijn gevoerd. Daarnaast is ze in overleg met vertegenwoordigers uit het werkveld, zoals onder meer de VVSG.

De minister wijst Kurt De Loor erop dat de Vlaamse Regering met de integratie van het OCMW in de gemeente de bedoeling heeft om tot een sterker geïntegreerd sociaal beleid te komen. Dat is enkel ten voordele van die mensen die er het meest nood aan hebben. Momenteel gebeuren er zaken naast elkaar en dubbel door een stad of gemeente enerzijds en het OCMW anderzijds. Dat kan veel efficiënter. Door zaken samen te voegen, kan er op vlak van sociaal beleid net meer gebeuren. Geen enkel lokaal bestuur wil besparen op sociaal beleid. Als er door een efficiëntieoefening meer budget beschikbaar is voor sociaal beleid, dan is dat een belangrijke motivatie.

De inkanteling van de OCMW's in de gemeente zal decretaal worden geregeld. Dit betekent dat de rechtspersoon van het OCMW zal worden opgeheven en zal overgaan naar de rechtsopvolger, namelijk de gemeente.

Er werd een opmerking gemaakt over de actor- en regierol van de lokale besturen. De minister meent dat alle actoren nood hebben aan duidelijkheid. Naast de lokale besturen speelt ook de non-profitsector een zeer belangrijke rol in het lokale sociale beleid. In toenemende mate treedt er schaalvergroting en samenwerking op. Snel duidelijkheid brengen, is dan ook aan de orde.

Ingrid Pira vroeg waarom ervoor is gekozen om slechts één model op te leggen. Volgens de minister gaat het debat niet over één model, maar wel over één keuze. Ingrid Pira vindt het blijkbaar beter om in de mogelijkheid van een integratie te voorzien, maar de keuze vrij te laten aan het lokaal bestuur. De minister is absoluut geen voorstander van vrijwilligheid. Op die manier ontstaan er versnipperde structuren. Als een lokaal bestuur het wel doet en een ander niet, dan vraag ze zich af hoe dat in een decreetgevend kader kan worden gegoten. Dat zou onduidelijkheid en verrommeling veroorzaken.

De Vlaamse Regering legt verplicht een integratie op, maar de lokale besturen hebben de volledige vrijheid om bijvoorbeeld een zorgbedrijf of een autonoom gemeentebedrijf op te richten. De Vlaamse Regering legt wel op dat de OCMW-raad opgaat in de gemeenteraad. De bijzondere sociale comités waar individuele dossiers worden besproken, blijven evenwel bestaan omwille van de privacy. Er worden dus bepaalde vrijheidsgraden ingebouwd, maar de integratie is wel verplicht.

Personeelsbeleid

Marnic De Meulemeester stelde een vraag over een voorontwerp van decreet met het oog op een meer dynamisch lokaal personeelsbeleid en vraagt een snelle behandeling ervan. De minister zegt dat dit een eerste keer principieel werd goedgekeurd op 26 juni 2015. Er werd daarna over onderhandeld in zes vergaderingen met Comité C1. De vergaderingen hadden plaats van 2 september tot 26 oktober 2015. Dat is uitgemond in een protocol van akkoord met het ACV. Het dossier wordt nu ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Dan moet het voor advies naar de Raad van State. Afhankelijk van dat oordeel kan het redelijk snel definitief worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Daarna hangt het af van de werkzaamheden van het Vlaams Parlement.

Binnengemeentelijke decentralisatie

Inzake de wijziging van de regelgeving over districtsraden worden de algemene principes gehanteerd zoals die gelden bij elke hervorming in het kader van het Binnenlands Bestuur: vertrouwen, autonomie en vereenvoudiging. ABB is momenteel aan het bekijken hoe de huidige artikelen 272 tot en met 295 van het Gemeentedecreet kunnen worden aangepast. Er is hierover nog geen conceptnota opgesteld. Het werk moet ook pas klaar zijn in functie van de verkiezingen eind 2018. Er is dus nog wel even tijd. Overleg is zeker belangrijk, maar in deze fase is de minister daar nog niet aan toe. Zodra een en ander concreet wordt, zullen de nodige initiatieven worden genomen om tot overleg te komen.

Decreet Lokaal Bestuur

Kurt De Loor heeft met betrekking tot het decreet Lokaal Bestuur gevraagd om de ambities te verhogen. De minister vindt dat een bizarre vraag. De plannen die voorliggen, beogen de meest verregaande structurele hervorming van de afgelopen decennia op vlak van Binnenlands Bestuur. Als er effectief constructie-

ve ideeën zijn om de ambities nog te verhogen, wil de minister die zonder problemen overwegen.

Zij geeft enkele voorbeelden van waar ze al heel ver staat: meer autonomie op vlak van personeel, het afbouwen van toezicht, de wijziging en vereenvoudiging van de toezichtprocedures, de evaluatie van de BBC en de nodige maatregelen op dat vlak. Daaruit blijkt dat de ambities met betrekking tot het decreet Lokaal Bestuur al redelijk hoog liggen.

Het huidige Gemeente-, OCMW- en IGS-decreet zullen plaatsmaken voor één allesomvattend decreet dat uitgaat van het vergroten en versterken van de lokale autonomie, in het bijzonder de positie van de verkozen gemeenteraad. Het is belangrijk dat de verkozen gemeenteraad meer zeggenschap krijgt en meer serieus wordt genomen door het schepencollege en de burgemeester. Het regelgevend kader wordt ook vereenvoudigd en alle detailregelgeving wordt geschrapt. Dat was dikwijls een doorn in het oog van de lokale besturen.

Hebben gemeentebesturen een decreet nodig voor alles wat Kurt De Loor heeft opgesomd, zoals burgerparticipatie, tweerichtingsverkeer, een democratie die delibereert? Heel wat lokale besturen nemen al initiatieven in die zin. Er is daar geen regelgevend kader voor nodig. Enerzijds pleit hij terecht voor lokale autonomie, anderzijds vraagt hij om alles in een regelgevend kader te gieten. Dat beknot net de vrijheid van het lokale bestuur en geeft hun minder autonomie. Overal in Vlaanderen ontstaan er allerlei actiegroepen en middenveldorganisaties die zich moeien in de politieke debatten op lokaal niveau. De minister vindt het goed dat dit gebeurt. Een regelgevend kader voor burgerparticipatie is dan ook overbodig.

Er werd gevraagd naar de stand van zaken van de conceptnota's in het kader van het decreet Lokaal Bestuur. De conceptnota over de integratie van het OCMW in de gemeente werd al toegelicht in de commissie. Een aantal andere conceptnota's zijn in voorbereiding: over de werking van de gemeente en de samenstelling van de gemeenteraad, de verzelfstandiging en samenwerking, het bestuurlijk toezicht, de tuchtregeling, planning van het financieel beheer, externe audits, de evaluatie van de BBC en de fusie van gemeenten.

Wat de voorgenomen aanpassingen en vereenvoudigingen aan de organieke regelgeving betreft, pleegt de minister uiteraard overleg met de lokale besturen. Dit overleg zou bijvoorbeeld in de schoot van de paritaire commissie decentralisatie kunnen gebeuren. Er zijn verschillende kanalen om het overleg te organiseren, maar de paritaire commissie is een van de mogelijke fora.

De VVSG is uiteraard belangrijk als vertegenwoordiger en belangenbehartiger van de lokale besturen. Dat is ook de reden waarom aan de VVSG werd gevraagd om haar belangrijkste bezorgdheden in het kader van dit kaderdecreet mee te delen. De VVSG heeft na de zomer haar standpunt bekendgemaakt over de verschillende onderdelen die voorliggen bij de voorbereiding van het decreet Lokaal Bestuur. De visie van de VVSG vormt een belangrijke insteek bij de uitwerking van het decreet en de invulling daarvan.

Structurele onbestuurbaarheid

ABB heeft op verzoek van minister Homans de bestaande regelgeving in het kader van de onbestuurbaarheid geëvalueerd. Dat rapport is ook voorgesteld aan en besproken in de commissie.

Sinds het begin van de nieuwe legislatuur op 1 januari 2013 tot op heden waren vijf gemeenten structureel onbestuurbaar: Turnhout, Putte, Denderleeuw,

Borgloon en Tienen. Intussen is de toestand in die gemeenten hersteld. In Turnhout is uiteindelijk niemand naar de Raad van State gestapt. In het kader van een dossier met betrekking tot artikel 47bis was het wel vaak zo dat de Raad van State een lokaal bestuur zo ver dreef dat dit moest overgaan tot wandaden om aan te tonen dat de gemeente effectief onbestuurbaar was. Na verloop van tijd kwam er een evolutie met andere uitspraken van de Raad van State zodat alle onbestuurbare gemeenten nu opnieuw bestuurbaar zijn. Er heeft een wissel plaatsgevonden binnen het bestuur van die gemeenten.

De minister hoopt dat er geen onbestuurbare gemeenten meer bijkomen. Zij gaat ervan uit dat de toestand, nu ongeveer halverwege de legislatuur, redelijk stabiel is. Als er toch nog procedures zouden komen, is zij het eens dat er een oplossing moet worden gevonden voor artikel 47bis.

3.4. Financieel verantwoordelijke lokale besturen

Financiële situatie van de lokale besturen

De minister zegt absoluut begrip te hebben voor de moeilijke budgettaire situatie waarin de lokale besturen zich bevinden. Dat geldt echter voor alle overheden in dit land. Zij staat wel niet achter de stelling dat de Vlaamse en federale regeringen factuurregeringen zouden zijn ten aanzien van de lokale besturen en onterecht veel zouden besparen ten koste van die lokale besturen.

Veel vragen hadden betrekking op federale bevoegdheden. De minister hoeft geen verantwoording af te leggen voor zaken die de federale overheid heeft beslist, zoals de gevolgen van de taxshift, de toelagen aan politie- en brandweerzones of de werkgeversbijdragen. De Federale Regering kan dat zelf. Zij weet trouwens niet wat de grondslag is geweest om die beslissingen te nemen.

De vraag van Ingrid Pira over de gescomiddelen moet worden voorgelegd aan minister Muyters. Dat is niet de bevoegdheid van de minister van Binnenlands Bestuur.

De minister vindt dat er op een eenzijdige manier wordt gefocust op de financiële situatie van de lokale besturen. Die hebben bijvoorbeeld jaarlijks 5 miljard euro aan personeelskosten. De indexsprong die de Federale Regering heeft doorgevoerd, levert dus 100 miljoen euro op. Met die meerwaarde hebben de lokale besturen bij de opmaak van hun meerjarenplanning ook geen rekening gehouden. De minister heeft begrip voor de lokale besturen en voor diegenen in de commissie die de verzuchtingen van die lokale besturen aankaarten, maar zij pleit wel voor een fair debat waarbij de beide kanten van de medaille worden bekeken.

Groeivoet Gemeentefonds

Het feit dat de groeivoet van het Gemeentefonds decretaal verankerd is, betekent niet dat een aanpassing per definitie niet mogelijk is. Als men over een meerderheid beschikt, kan een decreet altijd worden gewijzigd. Dat is evenwel nooit de bedoeling geweest. In het regeerakkoord staat duidelijk dat de groeivoet van 3,5 procent behouden blijft. In 2016 zal de groeivoet van 3,5 procent iets meer dan 80 miljoen euro opleveren. Wanneer het Gemeentefonds zou zijn geëvolueerd volgens de jaarinflatie in plaats van volgens de groeivoet van 3,5 procent, zou de dotatie in 2016 een half miljard euro lager liggen.

Integratie sectorale subsidiestromen

De zeven sectorale subsidiestromen worden op 1 januari 2016 in het Gemeentefonds geïntegreerd. Op die integratieoefening is inzake integratie- en armoedemiddelen niet bespaard. Een aantal collega-ministers heeft op hun bevoegdheden wel een klein deel bespaard. Zij hebben dat in 2014 gedaan voor de begroting 2015. Die besparing wordt niet doorgetrokken; de bedragen worden nu integraal doorgestort in het Gemeentefonds.

De integratie van de sectorale subsidiestromen in het Gemeentefonds is heel voordelig voor de lokale besturen. Zij hadden immers vaak meerdere personeelsleden voltijds in dienst die bezig waren met het opstellen van allerlei plannen en rapportages. Die mensen kunnen zich nu met andere zaken bezighouden. Er staat dus een planlastvermindering tegenover. Die moet mee in rekening worden genomen om een intellectueel eerlijk debat te kunnen voeren. Volgens de minister vinden vele lokale besturen dit een zeer goede maatregel.

Beleids- en beheerscyclus

Michel Doomst heeft gevraagd of er al contacten zijn geweest voor de uitbreiding van het toepassingsgebied van de BBC naar de politie- en de hulpverleningszone, en wat de resultaten daarvan zijn. Het kabinet en de administratie van de minister hebben al diverse contacten gehad met het kabinet van de federale minister van Binnenlandse Zaken en met de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken over het eventuele gebruik door de politie- en de hulpverleningszones in Vlaanderen van de BBC als financieel instrumentarium. Er werd een uitgebreide toelichting gegeven over de BBC aan de federale overheid. Een aantal politie- en hulpverleningszones laten momenteel twee boekhoudingen parallel lopen: enerzijds de nieuwe gemeenteboekhouding en anderzijds de BBC-boekhouding. Er zijn gesprekken gevoerd met de verantwoordelijken van deze zones over hun ervaringen met de BBC, en die blijken redelijk positief te zijn.

De toepassing van de BBC in politie- en hulpverleningszones is overigens niet zo vanzelfsprekend door de verschillende regelgevingen in de drie gewesten. Federaal minister Jambon is echter bereid om de mogelijkheden voor de toepassing van de BBC op de Vlaamse hulpverlenings- en politiezones te onderzoeken.

3.5. Stedenbeleid

De minister zegt dat de vier sleuteluitdagingen zijn gebaseerd op de visie van duurzame en leefbare steden, waarop onder andere de stadsmonitor is geïnspireerd. Het is de bedoeling om de verschillende instrumenten van het stedenbeleid in te zetten met een gezamenlijke inhoudelijke focus. Er zijn heel wat instrumenten: innovatieve projecten, de Slim in de Stad-prijs, stadsvernieuwing enzovoort. De minister vindt het beter een inhoudelijke focus te leggen in al die instrumenten in plaats van de middelen en instrumenten te versnipperen over tal van thema's.

Vilvoorde als centrumstad?

De minister heeft begrip voor de vraag om Vilvoorde als centrumstad te erkennen. De erkenning van een centrumstad gaat echter gepaard met een extra financiële stroom. Dat is in de huidige budgettaire tijden niet mogelijk. Anders moet van de huidige dertien centrumsteden geld worden afgenomen waarop die hadden gerekend bij de opmaak van hun meerjarenplanning.

De minister wijst er nog op dat Vilvoorde zeer terecht, in het kader van andere problemen en los van het feit dat het geen centrumstad is, belangrijke ondersteuning krijgt, zowel logistiek als financieel, en niet alleen van de Vlaamse overheid maar vooral ook van de federale overheid.

Zij is bereid te luisteren naar constructieve voorstellen om Vilvoorde te erkennen als centrumstad zonder dat er moet worden geraakt aan de financiële middelen van de reeds bestaande dertien centrumsteden. Momenteel ziet zij daar op financieel vlak echter weinig ruimte voor.

Slim in de stad-prijs

De Thuis in de Stad-prijs krijgt een andere inhoudelijke invulling. Voortaan wordt er gesproken over de Slim in de Stad-prijs. Het concept van de Thuis in de Stad-prijs was een soort van beloning voor gerealiseerde goede projecten of praktijken. Met de Slim in de Stad-prijs wil de minister evolueren naar conceptwedstrijden met een prijs voor een toekomstvisie van steden. Het gaat dan over de wijze waarop zij willen evolueren naar een slimme stad. De VGC kan uiteraard ook een dergelijk concept indienen.

Extra middelen in het kader van de asielcrisis

Ingrid Pira heeft gevraagd waar de bijkomende middelen voor de lokale besturen in het kader van de asielcrisis zijn terug te vinden in de begroting van Binnenlands Bestuur. De minister stelt dat die middelen in de vorm van een provisie zijn ingeschreven. Het is pas mogelijk om te zien welke lokale besturen de grootste instroom zullen hebben zodra de erkende vluchtelingen zich gaan vestigen in bepaalde steden en gemeenten. Het zou niet verstandig zijn om bepaalde lokale besturen nu al middelen toe te kennen zonder zeker te weten of zij te maken zullen krijgen met een behoorlijke instroom.

ABB is een projectoproep aan de lokale besturen aan het uitwerken, waarbij telkens zal moeten worden bewezen dat zij worden geconfronteerd met een verhoogde instroom en dat zij bepaalde inspanningen moeten doen. In die projectoproep zal worden bepaald voor welke noden ze die extra middelen kunnen gebruiken.

Grootstedenbeleid

Joris Poschet heeft terecht opgemerkt dat op het artikel 'grootstedenbeleid' nog maar 13,8 miljoen euro staat en geen 15,3 miljoen euro zoals in 2015. De minister legt uit dat het gaat om de bedragen die Antwerpen en Gent in het verleden kregen, respectievelijk 11,48 miljoen euro en 2,39 miljoen euro. In 2016 is de overige 1,44 miljoen euro overgeheveld naar stadsvernieuwingsprojecten. Het gaat dus niet om een besparing. De middelen voor grootstedenbeleid zullen vanaf 2016 enkel nog toegekend worden aan de grootsteden. Andere steden (Oostende, Mechelen en Sint-Niklaas) kunnen via de stadsvernieuwingsprojecten nog aanspraak maken op die middelen.

Stadsvernieuwing

Het decreet laat momenteel enkel ruimte voor de toelage van omvattende multidisciplinaire stadsvernieuwingsprojecten. De minister wil in de toekomst mogelijkheden bieden voor kleinschaliger projecten, ook in het kader van thematische stadsvernieuwing. Het gaat om gerichte infrastructurele ingrepen die toch een substantiële impact kunnen hebben op een stadsdeel. Met de vroegere regeling gingen de grote steden meestal met de meeste middelen lopen, omdat

zij beter bij machte waren om grotere projecten in te dienen. Nu wordt de focus verlegd naar thematische projecten die kleinschaliger kunnen zijn.

Stadsmonitor

De minister bevestigt dat de indicatorenset van de stadsmonitor herbekeken zal moeten worden, op basis van een evaluatietraject van de visiematrix met de centrumsteden en de experten. In de toekomst zal de stadsmonitor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet expliciet meenemen. De vorige Vlaamse Regering heeft zich er in de beleidsovereenkomst 2014-2019 voor het Stedenfonds met de VGC toe geëngageerd om een bevraging op te zetten voor de opvolging van de maatschappelijke effecten en indicatoren van de beleidsovereenkomst, maar de VGC heeft laten weten niet te willen meewerken en niet geïnteresseerd te zijn.

Stadsprogramma's

De beleidsbrief vermeldt dat er een evaluatie van de stadsprogramma's komt. De minister deelt mee dat die al gedeeltelijk is uitgevoerd en dat nu al blijkt dat er onvoldoende draagvlak voor is. Er wordt wel veel overleg gepleegd in het kader van de stadsprogramma's, maar wegens het uitblijven van een duidelijk mandaat ontbreekt de doorzettingsmacht. De lokale besturen zeggen dat het weinig meerwaarde heeft en spreken over een praatbarak. Er is ook nooit sprake geweest van financiële ondersteuning. Het lijkt de minister dan ook verstandig om de stadsprogramma's stop te zetten.

4. Replieken van de commissieleden

4.1. Tussenkost van Kurt De Loor

Kurt De Loor stelt vast dat de provincies bij de decentralisatieoefening werden betrokken, maar volgens hem is dat niet op een volwaardige manier gebeurd. 'Betrekken' kan men op verschillende manieren interpreteren. Blijkbaar behoort het niet tot de mogelijkheden dat er bevoegdheden worden overgeheveld naar de provincies, ook niet als het over grondgebonden materies gaat. Op die manier had de minister er nochtans voor kunnen zorgen dat de provinciale besturen als een volwaardige partner worden beschouwd.

Het is hoog tijd om klare taal te spreken over de hoogte van de dotatie voor de provincies, als de provinciale opcentiemen eenmaal geïntegreerd zullen zijn in de Vlaamse basisheffing. Kan de minister zeggen wat die dotatie zal zijn? Hoeveel zal die besparing betekenen?

De minister heeft aangegeven dat er voor het begeleidingstraject in het kader van de bestuurskrachtmonitor budget is voor slechts 25 gemeenten. Dat is weinig als men weet dat er bij alle lokale besturen nood is om de bestuurskracht te meten. Bovendien zullen het net de sterke lokale besturen zijn die zich zullen inschrijven voor de begeleidingsprocedure. De zwakke lokale besturen zullen het niet doen, terwijl zij de begeleiding het meest kunnen gebruiken. Er is ook verwezen naar andere tools, zoals de profielschetsen, maar de zwakte daarvan is dat de weinig geïnteresseerde gemeenten ook daarmee niet aan de slag zullen gaan, waardoor de bestuurskracht niet wordt gemeten en niet verder wordt verhoogd. De zwakke leerlingen van de klas zullen op die manier wellicht nog zwakker worden.

De spreker onderschrijft de stelling dat alle lokale besturen die geauditeerd zijn, met die gegevens aan de slag moeten gaan. Hij herhaalt zijn specifieke vraag of de minister een rol weggelegd ziet voor Audit Vlaanderen om mee als actor op te treden bij het verhogen van de bestuurskracht van de gemeenten.

Met betrekking tot de vrijwillige fusies van gemeenten wenst Kurt De Loor te vernemen vanaf welk aantal fusies de minister tevreden is. Heeft de minister zichzelf een streefcijfer opgelegd?

Over de integratie van OCMW's in gemeenten zijn er al hoorzittingen geweest, maar is het nog niet tot een bespreking van de conceptnota van de Vlaamse Regering gekomen. De spreker stelt voor dat het onderwerp een van de volgende weken aan bod komt, samen met de conceptnota voor nieuwe regelgeving die hij en Ingrid Lieten hebben ingediend. De tijd begint inderdaad te dringen met het oog op de integratie. De lokale besturen hebben geen nood aan kunst- en vliegwerk. Er moet heel snel duidelijkheid komen.

Kurt De Loor is blij met de bijsturing van de minister: het uitgangspunt moet inderdaad zijn hoe men naar een sterker lokaal sociaal beleid kan evolueren. Minister Vandeurzen blijft tot nu toe echter sterk afwezig in het debat. Dat debat wordt nu eenzijdig vanuit bestuurlijk oogpunt gevoerd. De spreker pleit ervoor in de toekomst een gemeenschappelijke commissie te organiseren met de commissie Welzijn, zodat de problematiek niet enkel vanuit bestuurlijk oogpunt wordt aangepakt, maar ook vanuit Welzijn.

De VVSG vraagt om een aantal waarborgen mee te nemen bij de OCMW-integratie. Kan de minister die garanderen? Ze zijn belangrijk, zeker nu het de bedoeling is om een sterker lokaal sociaal en geïntegreerd beleid in de gemeenten te realiseren.

Kurt De Loor pleit er nogmaals voor de ambitie in verband met het decreet Lokaal Bestuur te verhogen. Verleden week verwees hij naar een lezenswaardig artikel van professor Paul Verhaeghen naar aanleiding van zijn nieuwste boek. De traditionele benadering moet worden verlaten. Niet enkel platgetreden paden moeten worden bewandeld.

De minister heeft de mond vol van 'vertrouwen'. Dit woord komt terug in het regeerakkoord, de beleidsnota en de beleidsbrief. Het woord 'vertrouwen' staat echter ook in een open brief die 48 Vlaamse burgemeesters hebben geschreven. Het staat in de laatste versie van het tijdschrift Lokaal. Het staat in nota's van de VVSG en ook in de bewuste speech van Guido Decorte, gedeputeerde van West-Vlaanderen. Het is een zeer belangrijk woord. De daden van de minister en de Vlaamse Regering staan echter haaks op dat vertrouwen. Niet alleen de spreker zegt dat. Ook de collega's van de oppositie zeggen dat. Maar ook collega's van de meerderheid, op Vlaams, lokaal of federaal niveau, zeggen dat. Het is geen zuivere oppositiepraat.

Het schrappen van de compensatie op materieel en outillage valt enorm te betreuren vanuit economisch oogpunt. Kurt De Loor blijft de compensatie steunen. Anderzijds is het een zeer bittere pil voor de lokale besturen, de gemeenten en de provincies. Bovendien is de maatregel twee keer onrechtvaardig. De maatregel wordt eenzijdig opgelegd. Zonder overleg heeft de Vlaamse Regering de schrapping van de compensatie voor materieel en outillage doorgevoerd. De gemeenten hadden op die inkomsten gerekend en stelden op die basis hun meerjarenbegroting op. Het is verder ook onrechtvaardig omdat het ongelijkmatig is verdeeld over de gemeenten. Dat is niet collegiaal. De spreker heeft zich laten vertellen dat een Open Vld-burgemeester van een centrumstad dit heeft laten passeren omdat het niet veel inhield voor zijn stad.

Hoe verwacht deze Vlaamse Regering dat lokale besturen beleid voeren als men budgettair stokken in de wielen steekt? Kurt De Loor verwijst opnieuw naar de open brief van de 48 Vlaamse burgemeesters, gericht aan alle Vlaamse parlementsleden. De lokale besturen worden in hun werking ontworcht door de

eenzijdig opgelegde maatregel. Ze vragen om de partijdiscipline ondergeschikt te maken aan het werken voor de bevolking. Ze stellen dat het dictaat van de autofinancieringsmarge moet worden verlaten, omdat het een duidelijke schending van het vertrouwensbeginsel is. Is de minister bereid om daarop in te gaan?

Deze Vlaamse Regering zet de gemeenten en de provincies hiermee een financiële hak. Ze presenteert hun een extra rekening, waarmee ze toont een onbetrouwbare partner te zijn. Nochtans is de minister van Binnenlands Bestuur de belangenbehartiger van de lokale besturen. Een belangenbehartiger zou het omgekeerde moeten doen van wat de minister doet. Ze doorkruist de gemeentelijke meerjarenplannen en treedt het belfortprincipe met de voeten. De Vlaamse Regering is een factuurregering. De spreker richt zich tot de collega-commissieleden die ook lokaal actief zijn. Hij vertelt toch geen onzin? Voelen zij het ongenoegen niet in hun gemeenteraad? De burgemeesters zeggen in hun brief dat ze de belastingen zullen moeten verhogen om de dienstverlening op peil te kunnen houden. Een alternatief is het afbouwen van de dienstverlening.

Op de opiniepagina van het tijdschrift Lokaal opent Mark Suykens, algemeen directeur van de VVSG, zijn opiniestuk met het woord 'vertrouwen'. Hij schrijft: "Verhoudingen tussen overheidsniveaus moeten gebaseerd zijn op vertrouwen.". Verder staat er, in verband met materieel en outillage: "Zonder enig overleg eenzijdig een dergelijke grote onvoorspelbare budgettaire maatregel nemen, schendt ten gronde het vertrouwen. Wie gelooft er nog in pacts tussen overheidsniveaus?". Dat is een harde uitspraak, zeker als die komt van de algemeen directeur van de VVSG.

In het artikel zelf over materieel en outillage staat er een niet onbelangrijke passage, waarin er wordt verwezen naar de Vlaamse volksvertegenwoordigers: "De Vlaamse overheid moet echt nog eens goed nadenken vooraleer ze deze besparing doorzet. Maar uiteindelijk ligt de sleutel bij de Vlaamse parlementsleden die binnenkort zullen beslissen of ze de Vlaamse gemeenten echt met een zo grote onvoorspelbare budgettaire kater willen opzadelen."

Kurt De Loor zegt dat de Vlaamse overheid eenzijdig de afspraak verbreekt over de cofinanciering van de externe audit van Audit Vlaanderen. Audit Vlaanderen levert goed werk en kan als een partner van de lokale besturen worden beschouwd. De audits betekenen een meerwaarde voor de lokale besturen. Maar eerder gemaakte afspraken in verband met de organisatieaudits worden niet nageleefd. Er is een brief vertrokken naar minister-president Geert Bourgeois, maar ook naar de ministers Homans en Turtelboom. Een en ander heeft namelijk rechtstreekse implicaties op de begroting. De woorden die in die brief worden gebruikt, gaan opnieuw over het sleutelwoord 'vertrouwen'. Het is hoog tijd dat de Vlaamse Regering en minister Homans als belangenbehartiger van de lokale besturen dat vertrouwen waarmaken.

De VVSG vraagt met aandrang om terug te komen op de beslissing. Men begrijpt dat Vlaanderen voor een moeilijke budgettaire oefening staat, maar dat geldt evenzeer voor de lokale besturen. Altijd maar de facturen naar de lokale besturen doorsturen, biedt geen oplossing en getuigt niet van goed bestuur. Men spreekt van een nieuwe schending van de afspraken tussen de lokale besturen en de Vlaamse overheid. Is de minister bereid om terug te komen op deze beslissing die opnieuw het vertrouwen van de lokale besturen in de Vlaamse overheid aantast?

Kurt De Loor besluit dat burgemeesters en lokale bestuurders over de partijgrenzen heen aan de alarmbel trekken. Ook parlementsleden, eveneens over de partijgrenzen heen, trekken aan de alarmbel. Maar minister Homans blijft Oost-

Indisch doof en helpt de facturen en rekeningen door te sturen naar de lokale besturen. Van een belangenbehartiger van de lokale besturen zou men net het tegenovergestelde verwachten.

Er is ten slotte de alarmkreet van de stad Vilvoorde, die centrumstad zou willen worden. Vilvoorde is zeer snel in het vizier gekomen als het ging om de radicalisering van jongeren. De burgemeester van Vilvoorde heeft adequaat en professioneel gereageerd om die radicalisering zo minimaal mogelijk te houden. De stad verwijst naar de maatregel met betrekking tot materieel en outillage, die op jaarbasis 500.000 euro zal kosten. Dat Vilvoorde middelen nodig heeft voor de deradicalisering, wordt over de partijgrenzen heen bevestigd. Een Open Vld-burgemeester van een centrumstad, Bart Somers, steunt de bestuurders van Vilvoorde hierin. Bart Somers noemt radicalisering een kanker die, als men hem niet aanpakt, verder uitzaait. Vlaanderen maakt een fout als het Vilvoorde niet als centrumstad erkent. Er moeten volgens Bart Somers oplossingen komen, en hij hoopt daar een draagvlak voor te vinden. Hij stelt voor dat de centrumsteden solidair zijn en afstand doen van een aantal middelen, en dat het equivalent zou worden bijgelegd door Vlaanderen.

Maar Kurt De Loor wil nog verder gaan. Misschien kan de kilometerheffing voor extra inkomsten zorgen. De Vlaamse Regering moet ook niet strenger willen zijn dan wat de Hoge Raad van Financiën voorschrijft. De spreker stelt dan ook een amendement voor om het vastleggingskrediet en het vereffeningskrediet met 4 miljoen euro te verhogen. Die middelen kunnen dan worden ingezet om in Vilvoorde de strijd tegen de radicalisering te voeren.

4.2. Tussenkost van Joris Poschet

Joris Poschet vraagt of er een groeivoet is voor het nieuwe geïntegreerd Fonds voor de Plattelandsontwikkeling. Hij vraagt ook of de minister in het kader van 'smart cities' samenwerkt of gaat overleggen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en eventueel zelfs met het Waalse Gewest.

4.3. Tussenkost van Ingrid Pira

Ingrid Pira herhaalt dat voor haar de lokale besturen het belangrijkste bestuur zijn. Lokale besturen moeten volgens haar sterker worden, maar in de praktijk ziet zij eerder een verzwakking.

Er zijn om te beginnen de besparingen. De minister heeft het niet gehad over de schrapping van de compensatie voor materieel en outillage. Die besparing heeft nochtans het meeste verontwaardiging en ontgoocheling teweeggebracht. De VVGS heeft expliciet gevraagd om die besparing te schrappen.

De minister verwijst de vragen over de 15 miljoen euro schrapping van gesco-middelen door naar minister Muyters. Ingrid Pira vreest echter in een vicieuze cirkel terecht te komen waarbij minister Muyters zal zeggen dat aan minister Homans moet worden gevraagd wat van die schrapping de gevolgen zijn voor de lokale besturen.

Het feit dat de werkgeversbijdrage niet van toepassing is op het personeel van de lokale besturen, is inderdaad een federale maatregel. Heeft minister Homans daarover overleg gepleegd met haar federale collega?

De minister heeft toegegeven dat de timing voor de OCMW-hervorming krap wordt. Dit heeft te maken met de federale knoop. De vraag blijft echter wanneer er duidelijkheid zal zijn. Wanneer zal de minister zeggen dat het voor haar niet

meer kan en dat zij van strategie moet veranderen? Wanneer zal zij aan de OCMW's zeggen dat het niet meer lukt tegen 2019?

Ingrid Pira is gewonnen voor het opgaan van de OCMW-raad in de gemeenteraad. Dan is er een eenvormig strategisch sociaal beleid mogelijk. Maar daarbij moeten de uitvoeringsmodaliteiten worden overgelaten aan de autonomie van de lokale besturen. Dat lijkt haar ook de visie van de VVSG.

De minister verwijst telkens naar de vrijwaring van de 3,5 procent groeivoet van het Gemeentefonds. Als men echter alle besparingen optelt, dan blijkt dat men ongelooflijk aan die groeivoet aan het knabbelen is.

Wat de structurele onbestuurbaarheid betreft, is de minister er eigenlijk goed vanaf gekomen. De meerderheid was verdeeld terwijl de minister het volledig eens was met het werk van de administratie wat artikel 47bis van het Gemeentedecreet betreft. Groen heeft de minister willen steunen en wilde een meerderheid leveren voor een evenwichtig voorstel. Voorlopig zouden er echter geen problemen meer zijn met structurele onbestuurbaarheid. Dat betekent eigenlijk dat de minister niet vooruitkijkt. Als er opnieuw een structurele onbestuurbaarheid komt, dan zal de minister het dossier misschien opnieuw ter hand nemen, maar momenteel laat ze die kelk aan haar voorbijgaan. Ingrid Pira betreurt dat.

Wat Vilvoorde betreft, toont de minister begrip, maar het komt erop neer dat de andere besturen dan maar moeten herverdelen als men Vilvoorde er absoluut bij wil. Dat is natuurlijk een moeilijke zaak als men kijkt naar alle uitdagingen waar steden en gemeenten al mee te kampen hebben. De minister vroeg dat men met creatieve oplossingen zou komen. Kurt De Loor heeft al zo een creatieve oplossing geboden. Het lijkt Ingrid Pira merkwaardig en wrang dat de federale overheid vorige week zomaar 400 miljoen euro aan extra middelen gaf in het kader van de terreurbestrijding, terwijl de Vlaamse Regering zegt in een strak budgettaire keurslijf te zitten. Ze wijst erop dat het niet enkel gaat over parlementsleden van het Vlaams Parlement, zoals Bart Somers, die de vraag van Vilvoorde steunen. Ook federaal minister Jambon heeft zich ermee akkoord verklaard om Vilvoorde die erkenning te geven, net als Patrick Dewael, die dat nog eens bevestigd heeft in het televisieprogramma Keien van de Wetstraat. Het zijn dus Vlaamse en federale parlementsleden uit oppositie en meerderheid die het daarmee eens zijn, en zelfs ministers.

Ingrid Pira vraagt zich daarom af waarom dat zo moeilijk is. De minister heeft gesteld daar begrip voor te hebben en dat het kan als er budgettaire ruimte voor zou zijn. Na de aanslagen in Parijs is er echter een nieuw element, namelijk de urgentie: dit moet zo snel mogelijk worden aangepakt. Wat is er urgenter dan dat? Er wordt al jarenlang aan de alarmbel getrokken. Laat die erkenning dit jaar dan een toegeving zijn aan een stad als Vilvoorde, een stad met een van de sterkste bevolkingsprognoses en een van de grootste problemen op het vlak van radicalisering. Er zijn natuurlijk nog gemeenten die aan de alarmbel trekken.

Ingrid Pira pleit voor een herclassificering op basis van recente bevolkingsprognoses en de nieuwe grootstedelijke problematieken waarmee steeds meer gemeenten worden geconfronteerd, zeker in het Brusselse. Dat moet wat ruimer worden bekeken. De vis van Vilvoorde mag niet worden verdrongen in de rest. De stad Vilvoorde wordt internationaal naar voren geschoven wegens haar aanpak. Ingrid Pira pleit ervoor dat deze regering en dit parlement zouden ingaan op de vraag van Vilvoorde. Het zou heel erg zijn, mocht men volgend jaar worden geconfronteerd met een stad die naar de Raad van State trekt.

4.4. Tussenkost van Marius Meremans

Marius Meremans ziet weinig beweging op het terrein inzake de regiovorming om te komen tot minder verrommeling. De gemeentebesturen moeten misschien in actie komen en in overleg gaan met de naburige steden en gemeenten waarmee ze samenwerkingsverbanden hebben. Daarin kan de gouverneur een coördinerende of stimulerende rol spelen.

4.5. Tussenkost van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester beschouwt de paritaire commissie decentralisatie als positief. Dat mag geen eindrapport zijn, de decentralisatieoefening moet permanent zijn. Op die manier kan dat elk jaar terugkomen in de commissie. Inzake de integratie van het OCMW hoopt de spreker dat de Federale Regering nog dit jaar een beslissing neemt, zodat Vlaanderen weet waar het staat en zodat de integratie kan plaatsvinden.

De vraag van de stad Vilvoorde om erkend te worden als centrumstad dateert al van jaren geleden. Voor haar veiligheidsbeleid dringt de stad aan op extra financiering. Veiligheid is in belangrijke mate een federale materie, maar sommige flankerende maatregelen zitten wel op het Vlaamse niveau. Budgettair is het wellicht niet gemakkelijk, en ook andere steden maken aanspraak op de titel centrumstad. Toch is de vraag van Vilvoorde verantwoord. De spreker vraagt de minister die mogelijkheid nogmaals te onderzoeken.

4.6. Tussenkost van Michel Doomst

Michel Doomst ontwaart in de Vlaamse beleidslijnen een groot vertrouwen in de lokale besturen. In de manier waarop het beleid wordt uitgetekend, is dat een grondtoon. Dat de onbestuurbaarheid ter plaatse wordt opgelost, is net een bewijs dat als men hun vertrouwen schenkt, ze hun problemen zelf kunnen oplossen.

De bestuurskrachtmonitor vindt de spreker nog wat te theoretisch. Toch is het goed dat gemeenten tot 8 januari 2016 de tijd hebben om zich kandidaat te stellen voor een ondersteuningstraject. Hij hoopt daar vooral ervaringen uit te kunnen putten en te delen, en er conclusies uit te trekken.

Straffe samenwerking tussen gemeenten zou een mooi alternatief kunnen zijn voor een vrijwillige fusie. Daarmee zouden meer dingen in beweging kunnen komen, en dat moet toch de bedoeling zijn. Hij kijkt dus uit naar het resultaat van de bestuurskrachtmonitor om na te gaan hoever men daarmee kan geraken.

Inzake de financiële situatie van de gemeenten moet de minister nog meer belfortallure krijgen, niet fysiek maar inhoudelijk. Ze moet het ankerpunt zijn dat de lokale besturen blijft verdedigen. De indexsprong mag voor de lokale besturen bijvoorbeeld niet worden onderschat. De spreker maakt zich ook zorgen over de taxshift, maar het belfortprincipe moet wel in de praktijk worden getoetst.

Michel Doomst vraagt tot slot wanneer de inventaris van de neen-antwoorden van de lokale besturen over de afbouw van de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies klaar zal zijn.

4.7. Tussenkost van Peter Wouters

Peter Wouters vraagt nogmaals naar een antwoord op zijn vraag over de multimodale stad, en bij uitbreiding de inclusieve stad.

5. Aanvullende antwoorden van de minister

De *minister* antwoordt dat de provincies wel degelijk in de paritaire commissie zaten, bijvoorbeeld in de werkgroep Personeel waar ze actief lid van waren. Als de conclusie daar is dat er meer autonomie komt in vrijheidsgraden inzake personeelsbeleid, dan geldt dat natuurlijk ook voor de provinciale besturen. Het was op voorhand heel duidelijk afgesproken welke taken en bevoegdheden de provincies in de toekomst nog mogen uitoefenen. Dat maakte geen deel uit van die werkgroepen. In het kader van de werkgroep Personeel hebben de provincies ook iets constructiefs kunnen verwezenlijken voor hun eigen personeel. Ze waren erg betrokken en constructief.

Om de hoogte van de dotaties aan de provincies te kunnen bepalen, is het belangrijk dat de provincies hun inventaris afronden. Zodra de provincies hun inventaris hebben afgewerkt, kan men beginnen te kijken hoeveel dotatie daar tegenover moet staan. Zolang de inventaris er niet is, kan de minister er geen uitspraak over doen.

De noodzakelijke ondersteuning in het kader van de lokale bestuurskrachtmonitor zal duidelijk worden op 8 januari 2016. Wat als meer steden of lokale besturen zich kandidaat stellen? Als op 8 januari blijkt dat er veel meer aanvragers zijn dan er geld is, weerhoudt niets ons ervan om in 2016 wat meer budgettaire middelen te plannen.

Kan Audit Vlaanderen een actor zijn in het kader van het verhogen van de bestuurskracht? De minister vindt het belangrijk om de onafhankelijkheid van Audit Vlaanderen te blijven beklemtonen. Men moet op een onafhankelijke en neutrale manier kunnen blijven werken. ABB bereidt een roadshow voor om in de verschillende provincies aan de lokale besturen uit te leggen wat de bevindingen zijn uit de thema- en organisatieaudits. Zo kan men op basis van goede praktijken de eigen bestuurskracht een wending geven.

De minister antwoordt niet op de vraag hoeveel fusies ze wenst, want daar kan ze altijd op afgerekend worden.

Wat de integratie van OCMW en gemeente betreft, spreekt de minister al een heel jaar over een geïntegreerd lokaal sociaal beleid. Ze ziet dan ook niet in hoe ze daar zou hebben bijgestuurd. Meer overleg met de commissie Welzijn en de minister van Welzijn kan men vragen, maar de integratieplannen zijn allemaal goedgekeurd door de voltallige Vlaamse Regering. Ook minister Vandeurzen staat erachter en ziet een aantal mogelijkheden met het oog op het vergroten van het aanbod sociaal beleid.

De minister wil het liefst zo spoedig mogelijk duidelijkheid over de integratie van het OCMW in de gemeente. Er is nog een beetje marge, maar de tijd begint te dringen. Het is niet de bedoeling om die mogelijkheid te krijgen en om dan later aan de lokale besturen te zeggen dat de oefening niet doorgaat. Er moet duidelijkheid komen opdat de oefening wel kan doorgaan.

Het decreet Lokaal Bestuur zou ambitieuzer moeten zijn volgens de heer De Loor, maar men is al bezig met zeven werkgroepen. Het betreft een van de belangrijkste herstructureringen in de laatste decennia inzake Binnenlands Bestuur.

Op de opmerking over materiaal en outillage, antwoordt de minister dat dit nergens in haar begroting staat. Het is haar bevoegdheid niet, het betreft fiscaliteit.

Aan Kurt De Loor antwoordt de minister dat het een slechte zaak zou zijn om de autofinancieringsmarge af te schaffen. Het is immers een indicator voor de al dan niet gezonde financiële toestand van de gemeente.

Wat de VVSG de wereld heeft ingestuurd over Audit Vlaanderen klopt helemaal niet. Audit Vlaanderen krijgt 50 procent via het Gemeentefonds en 50 procent van de Vlaamse overheid. In de begrotingsopmaak 2016 is de 50 procent die uit het Gemeentefonds komt, ingeschreven. In de memorie van toelichting staat dat de opstap vanuit de Vlaamse overheid, zijnde 50 procent, bij de begrotingscontrole van 2016 zal worden ingeschreven. Men kon dat niet bij de begrotingsopmaak omdat er nog geen duidelijkheid was over het verspreiden van het aandeel per entiteit. Dat staat letterlijk in de memorie van toelichting. De communicatie die de VVSG heeft uitgestuurd, noemt de minister compleet onwaar en misleidend ten aanzien van de lokale besturen. Er is geen euro bespaard op het krediet van Audit Vlaanderen voor de lokale besturen. Dat vindt men niet terug in de begrotingslijnen van minister Homans omdat de ordonnanciering bij de minister-president zit.

De minister deelt de bekommernis voor centrumstad Vilvoorde. Als men een deel zou halen bij de algemene middelen en een deel bij de dertien wel erkende centrumsteden, dan kanten die dertien centrumsteden zich tegen haar. Is het probleem opgelost met die 4,4 miljoen euro VAK en VEK? En waar moet die 4,4 miljoen euro worden gehaald? Bij de erkenning van een centrumstad gaat het niet enkel en alleen over het geld, maar het houdt ook vele andere zaken in. Ook al is Vilvoorde geen centrumstad, ze krijgt toch bijkomende middelen in het kader van de radicaliseringsproblematiek. De minister vraagt om constructieve ideeën aan te brengen, in plaats van gewoon 4,4 miljoen euro toe te voegen en dan het begrotingstekort te laten toenemen, ofwel het af te nemen van de andere centrumsteden.

Er zit geen groeivoet op het Investeringsfonds, het blijven dezelfde bedragen. Bijvoorbeeld voor stadsvernieuwing is er een bedrag van 9,69 miljoen euro, voor het Plattelandsfonds 8 miljoen euro en voor grootstedenbeleid 15,3 miljoen euro. Daar zat nooit een groeivoet op, dus ze verliezen niets.

Op de vraag van Ingrid Pira over de gesco's kan de minister niet antwoorden. Het valt niet onder haar bevoegdheid, wel onder die van minister Muyters. Over de werkgeversbijdrage is geen voorafgaand overleg geweest. De federale ministers hebben dat beslist zonder Vlaanderen erin te kennen.

Er is een aparte lijst opgemaakt voor alle middelen in het kader van de asielcrisis. Er is een provisie van in totaal 80,4 miljoen euro waarover duidelijke afspraken zijn gemaakt. Voor Inburgering komt er 11,8 miljoen euro bij in de provisie, voor Onderwijs 21,7 miljoen euro, vooral voor NT2, en voor Welzijn 5,7 miljoen euro, vooral voor woonbegeleiding en de begeleiding van niet-begeleide minderjarigen. Voor Werk is er 16,2 miljoen euro voor de rol die de VDAB moet opnemen in het stimuleren van het aangaan van activeringstrajecten. Voor Wonen is er 5 miljoen euro en voor de lokale besturen 20 miljoen euro. Die middelen uit die provisie zijn dus echt geormerkt: ze kunnen alleen daarvoor worden gebruikt.

Met betrekking tot de regiovorming is de minister het eens met Marius Meremans dat men niet meer voortdurend naar de Vlaamse overheid moet kijken. De gouverneur mag een rol spelen, maar het is aan de lokale besturen die zelf samenwerkingsverbanden opzetten, om te bekijken of ze dat al dan niet willen. Ze zal dat in ieder geval niet verplichten, maar dat moet wel mogelijk zijn.

De minister is het absoluut eens met Michel Doomst dat de bestuurskrachtmonitor af en toe eens moet worden bijgestuurd. Dat moet een dynamisch gegeven zijn, dat ook moet worden aangevuld met goedepraktijkvoorbeelden. Ze verschilt enigszins met hem van mening als hij stelt dat een sterke samenwerking een alternatief kan zijn voor fusies. Fusies zijn nog altijd vrijwillig. Samenwerkingsverbanden moet men absoluut stimuleren, en dat doet de regering ook wel, maar het zijn twee verschillende zaken. Ze begrijpt zijn pleidooi wel en zou nog meer begrip hebben voor zijn standpunt als men fusies echt zou verplichten, maar dat doet men niet.

Op zijn vraag met betrekking tot de inventaris van de provincietaken die worden overgenomen door de lokale besturen, antwoordt de minister dat de timing begin 2016 is.

Op de vraag van Peter Wouters wat de minister nog allemaal in petto heeft met betrekking tot de multimodale stad, antwoordt de minister dat ze hem die informatie schriftelijk zal bezorgen.

Kurt De Loor kan zich niet van de indruk ontdoen dat de minister tot nu toe haar hobby heeft verzwegen voor de commissie: ze speelt graag pingpong. Als het gaat over de integratie van OCMW's in de gemeenten verwijst ze naar het federale niveau, maar in de Federale Regering zitten dezelfde Vlaamse partijen. Wat de dotatie voor de provincies betreft, zegt ze nu eerst de inventaris af te willen wachten. Ze kaatst de bal dus terug naar de provincies. Hij is van oordeel dat er klare wijn moet worden geschonken over die dotaties, en over de vraag welke besparing daaraan voorafgaat.

Ze speelt ook pingpong wat materieel en outillage betreft. Ze verwijst naar minister Turtelboom, maar als belangenbehartiger van de lokale besturen draagt ze ook een zware verantwoordelijkheid. Dit heeft ernstige gevolgen voor de gemeenten, steden, OCMW's en provincies. Hij roept de minister op om ook daar de hold-up te stoppen.

Hij heeft een amendement voorbereid voor een extra financiering voor Vilvoorde. Dat kan in afwachting zijn van een erkenning als centrumstad. Hij verwijst ook naar de uitspraken van Bart Somers. Die zegt dat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid moet nemen als het een geloofwaardig stedenbeleid wil voeren. Hij roept de leden op dit amendement mee te ondertekenen.

Hij verwijst nogmaals naar het voorstel van Bart Somers, die het had over een solidariteitsbijdrage van de centrumsteden, bijgepast met een Vlaamse financiering. Er is een mogelijkheid via de extra middelen op basis van de kilometerheffing. Ook moet men niet altijd strenger zijn dan wat de Hoge Raad van Financiën voorschrijft.

IV. Indicatieve stemming

Een amendement voorgesteld door Kurt De Loor, Yasmine Kherbache en Jan Bertels strekt ertoe om in afdeling I – Begrotingskredieten een nieuw begrotingsartikel PJ0-1PNC2AE-WT te creëren, om in het kader van het deradicaliseringsbeleid van de stad Vilvoorde te voorzien in een verhoging van het vastleggingskrediet met 4 miljoen euro en van het vereffeningskrediet met 4 miljoen euro (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 15/2, amendement nr. 1).

Bij indicatieve stemming wordt het amendement verworpen met 8 stemmen tegen 2.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2016 (bevoegdheden Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Integratie en Stedenbeleid van minister Homans) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 2.

Mercedes VAN VOLCEM,
voorzitter

Bert MAERTENS
Ingrid PIRA,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
AGIV	Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen
AgO	Agentschap Overheidspersoneel
AMIF	Asiel-, Migratie- en Integratiefonds
BBC	beleids- en beheerscyclus
BMI	body mass index
BWHI	bijzondere wet tot hervorming der instellingen
BZ	Bestuurszaken
CBE	centrum voor basiseducatie
CIPAL	Centrum voor Informatica Provincies Antwerpen en Limburg
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CNG	compressed natural gaz
COCOF	Commission Communautaire Française
CRAB	Centraal Referentieadressenbestand
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DAR	(historisch) Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
EAD	evenredige arbeidsdeelname en diversiteit
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EU	Europese Unie
EVC	elders verworven competentie
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investerings- uitgaven
gesco	gesubsidieerde contractueel
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
GIPOD	Generiek Informatieplatform Openbaar Domein
hr	human resources
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IGS	Intergemeentelijke Samenwerking
IT	informatietechnologie
KB	Kanselarij en Bestuur
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie
MO	maatschappelijke oriëntatie
MOD	Managementondersteunende Diensten
NARIC	National Academic Recognition Information Centre
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RWO	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
SOIA	Strategisch Overlegplatform Internationale Aangelegenheden
UGent	Universiteit Gent
VAC	Vlaams administratief centrum
VAK	vastleggingskrediet
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEK	vereffeningskrediet
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
V-ICT-OR	Vlaamse ICT-organisatie
VLABEL	Vlaamse Belastingdienst
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken

Vlimpers	Vlaams intermodulair personeelssysteem
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VPS	Vlaams personeelsstatuut
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

BIJLAGE:

Duiding met betrekking tot de personeelsaantallen
tewerkgesteld bij de Vlaamse overheid

1. 40.607

Dit cijfer wordt vermeld op de website van de administratie (<https://www.bestuurszaken.be/bedrijfsinformatie/personeelsbestand-nieuw>). Van oudsher rapporteert de administratie telkens op 31 december van elk kalenderjaar over de feitelijke personeelsaantallen van dit toepassingsgebied zonder verdere aanpassingen. Gezien bovenstaand cijfer het personeelsaantal op 31 december 2014 weergeeft, zijn de overgekomen personeelsleden naar aanleiding van de staatshervorming hierin nog *niet* meegeteld. Immers, zij zijn pas bij de Vlaamse overheid tewerkgesteld in de loop van 2015. Dit leidt tot 40.325 personeelsleden.

In deze rapportering zijn de 282 personeelsleden tewerkgesteld in de Vlaamse ministeriële kabinetten meegeteld, vermits hun werking ook gefinancierd wordt via de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit aantal is gebaseerd op de jaarlijkse rapportering van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement eind februari van elk jaar. Samengeteld leidt dit tot $40.325 + 282 = 40.607$.

2. 41.732

Dit cijfer werd gecommuniceerd via het persbericht van de minister (samen met de personeelsaantallen op 30/06/2014 en 30/06/2015 (resp. 42.011 en 41.332)). Het opzet van deze rapportering was om doorheen de gehele lopende regeerperiode telkens over dezelfde personeelsgroep te kunnen rapporteren, zodat duidelijk is wat de globale evolutie van de personeelsomvang van de Vlaamse deelstaatoverheid betekent.

Omdat het beeld over deze evolutie verstoord wordt door de overdracht van de 1.407 personeelsleden naar aanleiding van de staatshervorming in de loop van 2015, zijn deze 1.407 personeelsleden eenmalig en retroactief toegevoegd aan de personeelsaantallen op 30/06/2014 en 31/12/2014. Vanaf de rapportering op 30/06/2015 was deze toevoeging uiteraard niet meer nodig.

Dat betekent dus concreet voor de rapportering op 31/12/2014: $40.325 + 1.407 = 41.732$.

3. 41.593

Dit cijfer staat onderaan de tabel in bijlage 2 van de nota VR van 17/07/2015 mbt generieke besparingen en kerntakenplannen. Het was niet de intentie om aan de hand van deze tabel het totaal van de Vlaamse deelstaatoverheid weer te geven maar wel een overzicht aan te reiken waarin de personeelsomvang van alle entiteiten wordt weergegeven die betrokken zijn in minstens één van de thema's waarover de nota aan de Vlaamse Regering handelt.

Zo zijn er dus binnen het beleidsdomein WVG twee entiteiten (OPZ Geel en OPZC Rekem; cfr. halverwege blz. 2 in pdf-bijlage), die enerzijds ressorteren *buiten* de Vlaamse deelstaatoverheid (omwille van de federale financiering), maar anderzijds wel binnen het toepassingsgebied van het kerntakenplan vallen. Beide entiteiten zijn dus in deze tabel aan de rapportering over de Vlaamse deelstaatoverheid toegevoegd.

Beide entiteiten tellen 624 en 644 personeelsleden, samen dus 1.268 personeelsleden. Als dit aantal van 41.593 wordt afgetrokken, wordt opnieuw 40.325 personeelsleden bekomen. Dit aantal is exclusief de overgekomen personeelsleden van de staatshervorming (vermits deze personeelsleden pas zijn overgekomen op 1/1/2015) én het personeel tewerkgesteld in de Vlaamse ministeriële kabinetten (zie lager).

De verschillen zijn dus het gevolg van:

1. Het al dan niet meetellen van de Vlaamse kabinetten.

2. Het al dan niet eenmalig retroactief meetellen van het overgedragen personeelsaantal op 30/06/2014 en 31/12/2014 naar aanleiding van de staatshervorming

Alles hangt dus steeds af wie waarom wordt meegeteld.

Om de transparantie verder te verhogen is met de administratie afgesproken om op de website de personeelsomvang van de *Vlaamse kabinetten* vanaf 31/12/2006 weg te laten. Dit zal uiteraard het globale beeld van de evolutie niet wezenlijk beïnvloeden en zal in de desbetreffende duiding ook expliciet vermeld worden. Hierdoor zullen vanaf volgend jaar de gegevens in de verschillende rapporteringen terug over dezelfde groep handelen.